

**ORTAOKUL ÖĞRETMENLERİNİN YENİLİKÇİ ÖĞRETMEN
ÖZELLİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ
(GAZİANTEP İLİ ÖRNEĞİ)**

Funda Tuba Aktosun

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

AĞUSTOS, 2022

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren (6) altı ay sonra tezdten fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı: Funda Tuba

Soyadı: Aktosun

Bölümü: Eğitim Programları ve Öğretim

İmza:

Teslim tarihi:

TEZİN

Türkçe Adı: Ortaokul Öğretmenlerinin Yenilikçi Öğretmen Özelliklerine İlişkin Görüşleri (Gaziantep İli Örneği)

İngilizce Adı: Secondary School Teachers' Views On Innovative Teacher Features (Gaziantep Province Example)

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Funda Tuba Aktosun

İmza:

JÜRİ ONAY SAYFASI

Funda Tuba Aktosun tarafından hazırlanan “Ortaokul Öğretmenlerinin Yenilikçi Öğretmen Özelliklerine İlişkin Görüşleri (Gaziantep İli Örneği)” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Yusuf Budak

Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Başkan:

Üye: Doç. Dr. Halük Ünsal

Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

.....

Üye: Dr. Öğretim Üyesi Özlem Canaran

İngiliz Dili Eğitimi Anabilim Dalı, TED Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi 04/07/2022

Bu tezin Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Şaban ÇETİN

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

.....

*Bu tez çalışması, bana, başarabileceklerime olan inançlarını hiçbir zaman kaybetmeyen
aileme ve dostlarıma ithaf edilmiştir.*

TEŞEKKÜR

Eğitim hayatımızın en önemli sürecidir ve bu süreç tüm hayatımızı şekillendirir. Hayat boyu devam eden bir süreçtir. Kişi öğrenmeyi, kendini geliştirmeyi asla bırakmamalıdır. Öğrendikçe yenilenmeli, yenilendikçe topluma ve yakın çevresine daha faydalı bir birey haline gelmelidir. Bu amaçla başladığım yüksek lisans eğitimimde aldığım derslerle kişisel ve mesleki hayatıma katkı sağlayan Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü değerli öğretim elemanlarına; gerek kendisinden aldığım derslerle gerekse tez yazım sürecindeki desteğiyle her konuda bilgisini paylaşmaktan çekinmeyen kıymetli danışmanım Prof. Dr. Yusuf Budak’a; süreçte anlayışıyla her zaman yanımda olan başta okul müdürüm Sayın Mehmet Şentürk ve Şehit Mehmet Bozan Ortaokulu değerli idareci ve öğretmenlerine; gerekli izinlerin alınması ve uygulanması aşamasında kolaylık sağlayan Gaziantep İl Milli Eğitim Müdürlüğü’ne; desteklerini her zaman gösteren değerli dostlarıma ve hayatımın her anında her zaman yanımda olan, bana destek veren, beni cesaretlendiren değerli aile üyelerime – babam Sedat Aktosun, annem Ferah Aktosun, kardeşlerim Zeynep ve Seda Aktosun- teşekkürü borç bilirim.

**ORTAOKUL ÖĞRETMENLERİNİN YENİLİKÇİ ÖĞRETMEN
ÖZELLİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ
(GAZİANTEP İLİ ÖRNEĞİ)
(Yüksek Lisans Tezi)**

**Funda Tuba Aktosun
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Ağustos, 2022**

ÖZ

Bu çalışmada ortaokul öğretmenlerinin yenilikçi öğretmen özelliklerine ilişkin görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Yapılan literatür taraması sonucunda yenilikçi öğretmen özelliklerine yönelik altı alt boyut belirlenmiş ve çalışma bu alt boyutlar çerçevesinde oluşturulmuştur. Bu alt boyutlar; teknolojik gelişimlere açıklık, öğrenci merkezli düşünme ve rehberlik, kişisel ve mesleki gelişim iş birliği içerisinde çalışabilme, öğrenci motivasyonu ve cesaretlendirme, yenilikçi ve yeniliklere açık olma şeklindedir. Belirlenen alt boyutlar cinsiyet, branş, mesleki hizmet süresi, yabancı dil bilgisi ve yabancı dil seviyesi değişkenlerine göre incelenmiştir. Araştırma tarama modelinde gerçekleştirilen bir araştırmadır. Bu bağlamda veriler toplanırken araştırmacı tarafından geliştirilen ve dört bölümden oluşan “Yenilikçi Öğretmen Özelliklerine İlişkin Durum Değerlendirme” anketi kullanılmıştır. Toplanan veriler frekans, yüzde, dağılım ve ortalama hesaplanarak analiz edilmiştir. Araştırmada Gaziantep ili Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi kurumlarda görev yapan 481 ortaokul öğretmenlerinden veri toplanmıştır. Elde edilen sonuçlar araştırmanın bulgular kısmında yer almaktadır. Bulgulara göre araştırmaya katılan ortaokul öğretmenlerinin teknolojik gelişmelere açık olma durumlarının, işbirliği içerisinde çalışabilmelerinin, öğrenci merkezli düşünme ve rehberlik etme becerilerinin yüksek, öğrenci merkezli düşünme ve rehberlik etme becerilerinin, öğrencilerinin motivasyonlarını artırma becerilerinin, kişisel ve mesleki gelişimlerine verdikleri önemin, yenilikçi ve yeniliklere açık olma durumlarının yüksek olduğunu göstermiştir. Bunun yanında belirlenen cinsiyet, branş, mesleki hizmet süresi gibi kriterler doğrultusunda bazı alt boyutlarda anlamlı farklar olduğu gözlenmiştir. Ayrıca araştırma kapsamında ortaokul öğretmenlerinin takip ettikleri ve derslerinde kullandıkları web siteleri, meslektaşlarıyla

iletişim kurdukları kanallar, katıldıkları eğitimler, takip ettikleri süreli yayınlar, derslerinde kullandıkları farklı etkinlikler gibi güncel veriler de araştırmanın bulgular bölümünde tablolar halinde sıralanmıştır. Araştırma sonuçlarından yola çıkarak eğitim kurumlarının fiziki şartlarının iyileştirilmesi, öğretmenlerin en az bir yabancı dil öğrenmeleri konusunda teşvik edilmeleri, öğretmenlerin kendi şehirlerinde, ülke genelinde veya farklı ülkelerde görev yapan meslektaşlarıyla iş birliği ve iletişimlerinin güçlenmesi adına projelere katılımlarının desteklenmesi, öğretmenlerin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerle güncel yaklaşımlardan haberdar edilmesi ve öğrencilerine mümkün olan en iyi şekilde rehberlik yapmalarının sağlanması, gelişime açık olan öğretmenlerin belirlenen farklı ödüllerle motive edilmeleri, öğretmenlere verilen hizmet içi eğitimlerin güncellenmesi, yayınevleriyle anlaşmalar yapılarak öğretmenlerin gerek kendi meslekleriyle ilişkili gerekse kendi kişisel gelişimleriyle ilgili süreli yayınlara ulaşımı konusunda çalışmalar yapılması önerilmektedir. Ayrıca bu çalışma gibi illere yönelik olan çalışmaların arttırılması, öğretmenlerin genel durumunun belirlemesi ve bakanlık düzeyinde önlemler alınması araştırmanın sonuçları açısından önem taşımaktadır.

Anahtar kelimeler : Öğretmen, ortaokul öğretmeni, yenilikçi öğretmen özellikleri, inovatif öğretmen, inovasyon.

Sayfa adedi : xvii+ 145

Danışman : Prof. Dr. Yusuf Budak

SECONDARY SCHOOL TEACHERS' VIEWS ON INNOVATIVE TEACHER FEATURES

(GAZİANTEP PROVINCE EXAMPLE)

(Master Thesis)

Funda Tuba Aktosun

GAZI UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

August, 2022

ABSTRACT

In this study, it was aimed to determine the opinions of secondary school teachers about innovative teacher characteristics. As a result of the literature review, six sub-dimensions for innovative teacher characteristics were determined and the study was created within the framework of these sub-dimensions. These sub-dimensions are; openness to technological developments, student-centered thinking and guidance, working in cooperation with personal and professional development, student motivation and encouragement, being innovative and open to innovations. The determined sub-dimensions were examined according to the variables of gender, branch, length of professional service, foreign language knowledge and foreign language level. The study is a research carried out in the scanning model. In this context, the "Situation Evaluation of Innovative Teacher Characteristics" questionnaire developed by the researcher and consisting of four parts was used while collecting the data. The collected data were analyzed by calculating frequency, percentage, distribution and mean. In the study, data were collected from 481 secondary school teachers working in official institutions affiliated to the Ministry of National Education in Gaziantep. The results obtained are included in the findings section of the research. According to the findings of the study open to technological developments of secondary school teachers to work within the business community, the state of being an exemplary student-centered mentoring skills of thinking and a high student-centered thinking and mentoring skills, the skills to increase the motivation of students, their

importance to their personal and professional development, innovative and open to new ideas, has shown a high level of status. In addition, it was observed that there were significant differences in some sub-dimensions in line with the determined criteria such as gender, branch, professional service period. In addition, up-to-date data such as the websites that secondary school teachers follow and use in their lessons, the channels they communicate with their colleagues, the trainings they attend, the periodicals they follow, and the different activities they use in their lessons are listed in the findings section of the research. Based on the results of the research, improving the physical conditions of educational institutions, encouraging teachers to learn at least one foreign language, supporting teachers' participation in projects in order to strengthen their cooperation and communication with their colleagues working in their own cities, throughout the country or in different countries, with pre-service and in-service trainings of teachers. Studies on informing them about current approaches and providing guidance to their students in the best possible way, motivating teachers who are open to improvement with different awards determined, updating the in-service training given to teachers, making agreements with publishing houses for teachers to access periodicals both related to their own profession and their own personal development. is recommended to be done. In addition, it is important for the results of the research to increase the studies for provinces such as this study, to determine the general situation of teachers and to take measures at the ministry level.

Key Words : Teacher, middle school teacher, innovative teacher characteristics, innovative teacher, innovation.

Page Number : xvii + 145

Supervisor : Prof. Dr. Yusuf Budak

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU.....	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR	v
ÖZ	vi
ABSTRACT.....	viii
İÇİNDEKİLER	x
TABLolar LİSTESİ	xiii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xvi
KISALTMALAR DİZİNİ.....	xvii
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
Problem Durumu	1
Yenilik (İnovasyon) Kavramı	2
<i>Yenilik (inovasyon) Kavramının Özellikleri ve Önemi.....</i>	2
<i>Yenilik (İnovasyon) Türleri.....</i>	3
<i>Türkiye’de Yenilik (İnovasyon)</i>	5
<i>Eğitimde Yenilik (İnovasyon)</i>	10
<i>Türk Eğitim Sisteminde Yenilik (inovasyon).....</i>	12

<i>Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Sisteminde Yenilik (İnovasyon)</i>	21
Yenilikçi (İnovatif) Öğretmenin Özellikleri	23
Problem Cümlesi	28
Alt problemler	29
Araştırmanın Amacı	29
Araştırmanın Önemi	29
Araştırmanın Sınırlılıkları	31
Araştırmanın Sayıtları	31
Tanımlar	31
BÖLÜM II	32
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	32
Tez çalışmaları	32
Makaleler	53
BÖLÜM III	59
YÖNTEM	59
Yöntem	59
Evren ve Örneklem	59
Evren	60
Örneklem	60
Verilerin Toplanması	60
Veri Toplama Aracı	61
Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi:	62
Verilerin Analizi	62
BÖLÜM IV	64
BULGULAR VE YORUM	64

Örnekleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	64
Alt Problemlere İlişkin Bulgular ve Yorumlar	66
Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	66
İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	74
Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	77
Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	80
Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	82
Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	92
Yedinci alt probleme ilişkin bulgular ve yorumlar:	97
Sekizinci alt probleme ilişkin bulgular ve yorumlar:	108
BÖLÜM 5	110
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	110
Sonuçlar	110
Tartışma	116
Öneriler	120
KAYNAKÇA	123
EKLER	139
EK1. Uygulama İzni	140
EK-2. Veri Toplama Aracı	141

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Türkiye'nin KİE Sonuçlarına Göre 2016 – 2019 Yılları Arasındaki Durumu	10
Tablo 2. Anket formuna ilişkin ana bölümler ve soru sayıları	61
Tablo 3. Araştırmanın Örneklemine İlişkin Veriler	65
Tablo 4. Örneklemeye Giren Ortaokul Öğretmenlerinin Teknolojik Gelişmelere Açıklık Alt Boyut Puanlarının Betimsel İstatistikleri	67
Tablo 5. Ortaokul Öğretmenlerinin Derslerinde Kullandıkları Web Sitelerine İlişkin Frekans ve Yüzdelik Değerleri.....	69
Tablo 6. Öğretmenlerin Yabancı Dilde Hizmet Veren, Takip Ettikleri Eğitim Öğretim İçerikli Web Sitelerine İlişkin Frekans ve Yüzdelik Değerleri.....	72
Tablo 7. Yabancı Dilde Hizmet Veren eğitim Öğretim İçerikli Web sitelerini Takip Eden Öğretmenlerin Branşlarına İlişkin Frekans ve Yüzdelik Değerler	73
Tablo 8. Örneklemeye Giren Ortaokul Öğretmenlerinin İş birliği İçerisinde Çalışabilme Alt Boyut Puanlarının Betimsel İstatistikleri	74
Tablo 9. Ortaokul Öğretmenlerin Farklı Ülkelerdeki Meslektaşları İle İletişim Kurdukları Web sitesi/Uygulama.....	76
Tablo 10. Farklı Ülkelerdeki Meslektaşları ile İletişime Geçen Öğretmenlerin Branşlarına ilişkin Frekans ve Yüzdelik Değerler:	77
Tablo 11. Örneklemeye Giren Ortaokul Öğretmenlerinin Öğrenci Merkezli Düşünme ve Rehberlik Alt Boyut Puanlarının Betimsel İstatistikleri.....	78
Tablo 12. Ortaokul Öğretmenlerin Öğrencilerinin Hayal Dünyalarını Zenginleştirmek İçin Yaptığı Etkinliklere İlişkin Frekans ve Yüzdelik değerleri	79
Tablo 13. Örneklemeye Giren Ortaokul Öğretmenlerinin Öğrenci Motivasyonu ve Cesaretlendirme Alt Boyut Puanlarının Betimsel İstatistikleri	81

Tablo 14. <i>Örnekleme Giren Ortaokul Öğretmenlerinin Kişisel ve Mesleki Gelişim Alt Boyut Puanlarının Betimsel İstatistikleri</i>	83
Tablo 15. <i>Örnekleme Giren Ortaokul Öğretmenlerinin Takip Ettikleri Süreli Yayınlarla İlişkin Frekans ve Yüzdelik Değerler</i>	85
Tablo 16. <i>Ortaokul Öğretmenlerinin Katıldıkları Hizmet İçi Eğitim, Seminer veya Sempozyum Bilgilerine İlişkin Frekans ve Yüzdelik Değerler</i>	86
Tablo 17. <i>Öğretmenlerin Katıldıkları Eğitimlerin Tarihleri</i>	88
Tablo 18. <i>Öğretmenlerin Katıldıkları Eğitimlerin Özellikleri</i>	89
Tablo 19. <i>Ortaokul Öğretmenlerin Özel İlgi Alanlarını Destekleyici Kurs veya Etkinliklere İlişkin Frekans ve Yüzdelik Değerler</i>	90
Tablo 20. <i>Ortaokul Öğretmenlerin Bildikleri, Aktif Öğrenme Sürecinde Oldukları Yabancı Dil Veya Diller</i>	91
Tablo 21. <i>Yabancı Dil Bilen, Aktif Öğrenme Sürecinde Olan Öğretmenlerin Branş Bilgileri</i>	92
Tablo 22. <i>Örnekleme Giren Ortaokul Öğretmenlerinin Yenilikçi ve Yeniliklere Açık Olma Alt Boyut Puanlarının Betimsel İstatistikleri</i>	93
Tablo 23. <i>Ortaokul öğretmenlerinin toplumsal sorunların çözümü için en son ürettikleri projeler</i>	95
Tablo 24. <i>Öğretmenlerin Toplumsal Sorunların Çözümü İçin Ürettikleri Projelerin Tarihleri</i>	96
Tablo 25. <i>Ortaokul Öğretmenlerin İlgilerini Çeken Dünyadaki Yenilikçi eğitim Çalışmalara İlişkin Frekans ve Yüzdelik Değerler</i>	96
Tablo 26. <i>Ortaokul Öğretmenlerinin Yenilikçi Öğretmen Özelliklerine İlişkin Durum Değerlendirme Anketi Boyutlarının Cinsiyete Göre Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları..</i>	98
Tablo 27. <i>Ortaokul Öğretmenlerinin Yenilikçi Öğretmen Özelliklerine İlişkin Durum Değerlendirme Anketi Boyutlarının Branşlarına Göre ANOVA Sonuçları</i>	100
Tablo 28. <i>Ortaokul Öğretmenlerinin Yenilikçi Öğretmen Özelliklerine İlişkin Durum Değerlendirme Anketi Boyutlarının Eğitim Seviyesine Göre Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları</i>	102

Tablo 29. Ortaokul Öğretmenlerinin Yenilikçi Öğretmen Özelliklerine İlişkin Durum Değerlendirme Anketi Boyutlarının Mesleki Hizmet Sürelerine Göre ANOVA Sonuçları	103
Tablo 30. Öğretmenlerin Yenilikçi Öğretmen Özelliklerine İlişkin Durum Değerlendirme Anketi Boyutlarının Yabancı Dil Bilme Durumuna Göre Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları.....	105
Tablo 31. Öğretmenlerin Yenilikçi Öğretmen Özelliklerine İlişkin Durum Değerlendirme Anketi Boyutlarının Yabancı Dil Seviyelerine Göre ANOVA Sonuçları.....	106
Tablo 32. Örneklemeye Giren Ortaokul Öğretmenlerin Yenilikçi Öğretmen Özelliklerine İlişkin Ek Görüş ve Önerileri.....	108

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Yenilik (inovasyon) türleri	4
Şekil 2. Küresel inovasyon endeksi WİPO (2019). Cornell Üniversitesi, ...	7
Şekil 3. Türkiye'nin 2019 yılı küresel inovasyon karnesi.	9
Şekil 4. Yıllara göre OECD 2015 fen okuryazarlığı ortalamaları.	12
Şekil 5. Yıllara göre OECD 2015 okuma becerileri ortalamaları.	13
Şekil-6. Yıllara göre PISA fen, matematik, ve okuma alanlarındaki ortalama puanlar (2003-2018).....	14
Şekil 7. TIMSS 2015 araştırmasına katılan ülkelerin 8. sınıf başarı dağılım.	15
Şekil 8. TIMSS 2015 araştırmasına katılan ülkelerin 8. sınıf başarı dağılımı.	16
Şekil 9. TIMSS 2019 araştırmasına katılan ülkelerin 8. sınıf matematik başarı dağılım.	17
Şekil 10. TIMSS 2019 araştırmasına katılan ülkelerin 8. sınıf fen başarı dağılım.....	18
Şekil 11. Yenilikçi öğretmen özellikleri	25

KISALTMALAR DİZİNİ

Ar – Ge	Araştırma - Geliştirme
EBA	Eğitim Bilişim Ağı
FATİH	Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
ÖABT	Öğretmenlik Alan Bilgisi Testi
OECD	Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü
PISA	Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı
TASAM	Türk - Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi
TDK	Türk Dil Kurumu
TIMSS	Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
STEM	Science (Fen), Technology (Teknoloji), Engineering (Mühendislik) ve Mathematics (Matematik)
WIPO	Dünya Fikri Haklar Örgütü
YEĞİTEK	Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü
YÖK	Yükseköğretim Kurulu

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, amacı, önemi, sayıltıları, sınırlılıkları ve tanımları yer almaktadır.

Problem Durumu

Günümüzde değişmeyen tek şey değişimin kendisidir. Bu değişim bilimde ve teknolojiadaki gelişmelerin de etkisiyle oldukça hızlı gerçekleşmektedir. Toplumlar bu değişim sürecine ayak uydurmak zorundadır. Bu değişimin dışında kalan toplumlar geri kalmaya mahkûmdur. Değişimin istenilen anlamda yani ülkelerin kalkınmasına, çağdaşlaşmasına, güçlenmesine -ki burada bahsedilen güç hem ekonomik hem de sosyal anlamda bir güç - katkıda bulunacak şekilde gerçekleşebilmesi için o toplumda yaşayan her bir bireyin kendi ilgi, bilgi, becerileri doğrultusunda işe koşulması gerekmektedir. Bireyleri değişime açık olan, her alanda meydana gelen gelişmeleri, yenilikleri takip eden ve bu yenilikleri kendi bilgi birikimleriyle harmanlayıp ortaya yeni çıktılar koyan toplumların gelişmişlik düzeyleri oldukça üst seviyelerdedir (Kavi, 2018, s. 4).

Günümüzde toplumsal değişimin temelini bilgi oluşturmaktadır (Yeşilorman ve Koç, 2014, s.117). Toplumlarda değişimler, bilgiyi kullanma becerileri doğrultusunda gerçekleşmektedir. Bu noktada vurgulanması gereken kavram ise yeniliktir (inovasyon). Var olan bilgiyle yetinmeyen, yeni bilgiler keşfetmeye çalışan ya da var olan bilgileri güncelleyen bireyler toplumlarının da kalkınması için önemli adımlar atmış olacaktırlar. İnsanlarda var olan merak ve keşfetme duygusu, küçük yaşlardan itibaren bu doğrultuda yönlendirilmeli ve her birey toplumdaki görevi doğrultusunda yenilikçiliğin önderi olma görevini üstlenmelidir.

“Yenilik (inovasyon) ” kavramı küreselleşmeye başlayan dünya ülkeleri arasında oldukça önem taşımaktadır. Yukarıda bahsedilen sebeplerden ötürü gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkeler stratejik planlarında bu kavrama genişçe yer vermektedir. Ülkeler değişimin ve gelişimin inovasyondan yani yenilikten geçtiğinin farkına varmaktadır. Özellikle ülke ekonomilerinde önemli paya sahip işletmeler dünyada en önemli gücün inovasyon olduğunu vurgulamaktadır. (Oğuztürk, 2013) Bu durumda öncelikle inovasyon kavramı tanımlanmalı ve bu kavramın özellikleri üzerinde durulmalıdır.

Yenilik (İnovasyon) Kavramı

Bu başlık altında yenilik (inovasyon) kavramını iki başlık altında incelenmektedir. Bunlardan ilki yenilik (inovasyon) kavramının özellikleri ve önemi iken diğeri Türkiye’de yenilik (inovasyon) çalışmalarıdır.

Yenilik (inovasyon) Kavramının Özellikleri ve Önemi

İnovasyon kavramı dilimize İngilizce ’den geçmiştir. İnovasyon, Latince bir sözcük olan ‘innovatus ’tan türemiş; “Toplumsal, kültürel ve idari ortamda yeni yöntemlerin kullanılmaya başlanması” anlamına gelir. (Elçi, 2006, s. 4) Türk Dil Kurumuna (TDK) göre “yenileşim” anlamına gelmektedir. (TDK, 2017) Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü’nün (OECD) Oslo Kılavuzunda ise inovasyon “Bir yenilik, işletme içi uygulamalarda, işyeri organizasyonunda veya dış ilişkilerde yeni veya önemli derecede iyileştirilmiş bir ürün (mal veya hizmet), veya süreç, yeni bir pazarlama yöntemi ya da yeni bir organizasyonel yöntemin gerçekleştirilmesidir.” Şeklinde tanımlanmaktadır. (OECD, 2005, s. 50). Yapılan tüm tanımların ortak özelliği yenilik ve yenilikçilik kavramlarına vurgu yapmaktadır.

İnovasyon kavramını ilk tanımlayan isim ünlü ekonomist Shumpeter olarak bilinmektedir. Schumpeter neoklasik iktisatın kabul ettiği üretim fonksiyonuna teknoloji ve ekonomik unsurları ekleyerek fonksiyonu genişletmiş ve inovasyon kavramını gündeme getirmiştir. Schumpeter’a göre, bir icadın yenilik yaratabilmesi o icadın üretim faaliyetine uygulanması ile mümkün olacaktır. Bu bağlamda inovasyonun herhangi bir icadın ticari alanda uygulanması ile inovasyonun mümkün olabileceğini belirtmiştir. Özellikle II. Dünya Savaşı sonrası inovasyon kavramı üzerinde daha çok durulmaya başlanmıştır. Bu dönemde ekonomistlerin yaptığı çalışmalar alana katkı sağlamıştır (Er, 2013).

Ünlü ekonomist Adem Smith “Ulusların Zenginliği” adlı eserinde yenilik ve yenilikçi bireyler kavramlarına aşağıdaki gibi vurgu yapmıştır:

Birçok yenilik, makine yapımı işinin başlı başına bir iş kolu haline gelmesiyle makine yapımcılarının yaratıcılığı sonucunda ortaya çıkmıştır: bazı yenilikler de işleri, her şeyi gözlemlemekten başka bir şey yapmamak olan ve bunun sonucunda birbirine en uzak ve en benzemez nesnelerdeki gücü bir araya getirebilme kapasitesine sahip, filozof ya da düşünür diye adlandırılan insanların ürünüdür. (Smith, 1997)

Yukarıdaki alıntıdan da anlaşılacağı gibi Adam Smith verimliliğin kaynağını yenilik olarak tanımlamaktadır. Makinelerin geliştirilmesi konusunda yeniliğin aslında onları icat edenlerin becerisi sonucunda ortaya çıktığına vurgu yaparak yenilik üretecek yenilikçi insanların var olması gerektiğini vurgulamıştır.

İnovasyon (yenilik) süreci, yeni bir bilgiden yararlanma, var olan bilginin daha etkin kullanılması için güncellenmesi veya her ikisinin birlikte kullanılmasıdır. İnovasyon, geniş anlamda düşünüldüğünde ekonomilerin ve devletlerin gelişmesine, kalkınmasına katkı sağlarken daha dar anlamda düşünüldüğünde günlük hayatı kolaylaştıran, yaşam kalitesini arttıran çözümler sunmaktadır (Işık ve Kılınç, 2011). Rekabetin arttığı, küreselleşme sebebiyle sınırların ekonomiyle belirlendiği günümüz toplumlarında fark yaratan tek kavram yenilik yani inovasyon kavramıdır. Yenilik yaratıcılığı arttırmakta yaratıcılık da üretimi desteklemektedir. Üretim arttıkça ekonomi gelişmekte ve böylece ülkenin refah düzeyi de artmaktadır (Nihat ve Kılınç, 2016).

Yenilik (İnovasyon) Türleri

Yenilik türleri; ürün yeniliği, hizmet yeniliği, organizasyonel yenilik ve pazarlama yeniliği olmak üzere gruplara ayrılabilir. Yenilik türlerine ait bu gruplama aşağıda şekil 1’de gösterilmektedir.

Şekil 1. Yenilik (inovasyon) türleri

Şekil 1’de görüldüğü gibi yenilik türleri genel olarak beş farklı başlık altında incelenebilir. (Anlağan, 2011). İnovasyon türleri belirlenirken inovasyonun hangi alanda gerçekleştirileceği üzerinde durulmuştur. Bu başlıklara ait bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Ürün yeniliği, hâlihazırda var olan bir ürünün yenilenerek tekrar hizmete sunulması ya da yeni bir ürün ortaya koyma sürecidir. Var olan ürünün kalitesinin artırılması, daha işlevsel hale getirilmesi anlamına gelmektedir. (Kurtuluş, 2012, s. 6-7) Değişen koşullar, ürünü kullanan kitlenin ihtiyaçlarının ve beklentilerinin değişmesi ürün inovasyonunun önemli noktalarındandır. Ürün inovasyonu üreticilerin rekabet ortamında dengeyi yakalayabilmeleri açısından da önem arz etmektedir.

Yeni, güncel, hayatı kolaylaştırıcı bir hizmetin tasarlanıp kullanıcıların hizmetine sunulmasına hizmet yeniliği denir. Hastaneler, oteller hizmet sunan yerlere örnek olarak gösterilebilir. Yaptıkları hizmette yenilikçi yaklaşımları takip etmeleri, alıcılara daha fazla fayda sağlayacak uygulamaları kullanmaları halinde hizmet yeniliği gerçekleştirmiş olmaktadır. Hizmet inovasyonunda hizmeti sağlayanla hizmeti alanın karşılıklı etkileşim içinde olması verilen hizmete değer katmaktadır. Hizmet inovasyonu hem hizmetin üretilmesi hem de sunulan hizmet ile ilgilidir (Soysal, 2021, s. 13).

Pazarlama yeniliği ise üretilen ürünün ya da sunulan hizmetin daha çok kişiye daha hızlı şekilde ulaşması anlamına gelmektedir. Bu inovasyon ister ürün için olsun ister hizmet için olsun amaç, daha fazla alıcıya ulaşmak için yenilikçi yaklaşımların işe koşulmasıdır. Daha önce kullanılmayan bir pazarlama yöntemi keşfetmek ya da var olan bir yöntemin etkililiğini arttırmak pazarlama yeniliği açısından önemlidir (Özdevecioğlu ve Bıçkes,

2012). Pazarlama ve inovasyon birbirini tamamlayan iki kavramdır. Gerçekleştirilen inovasyon belirlenen hedef kitleye yeterli ölçüde ulaşmadıkça tam anlamıyla başarı elde edilmiş sayılmaz. Bu sebeple geliştirilen ürün ya da hizmetin ortaya çıkan yenilikçi yaklaşımlardan da yararlanarak ulaşılabilecek en üst sayıdaki kişiye ulaştırılması sağlanmalıdır. Pazarlama inovasyonuna örnek olarak günümüzde sosyal medyada uygulamalarından yararlanılarak gerçekleştirilen pazarlama süreçleri verilebilir.

Ürünü ya da hizmeti sunanların yalnızca tasarlayıp daha çok alıcıya ulaşmak için yenilik yapmaları yeterli değildir. Yenilik üretmek çoğunlukla bir ekip işidir ve bu yeniliği üretecek ekibi en iyi şekilde organize etmek gerekir. Burada da devreye organizasyonel yenilik girmektedir. Bu yeniliği üretecek ve sunacak ekibi belirlemek veya süreçte ortaya çıkacak durumları planlamak organizasyon olarak tanımlanabilir (Kılıç ve Keklik, 2012). Yeni çalışma disiplinlerini araştırmak, bunları uygulanabilir hale getirmek, güncel olamk, motivasyon yaklaşımlarını güncelleyerek etkililiğini arttırmak organizasyonel yeniliğin alanları arasında sayılabilir.

Süreç yeniliği ise yenilik üretme bir süreç olarak düşünüldüğünde süreç içerisindeki kalitenin, hızın artırılması maliyetin ise azaltılması olarak değerlendirilebilir. Süreç yeniliğinde zamanda veya süreç maliyetlerinde önemli ölçüde azalma olduğu gibi kalitede artış olduğu da gözlemlenmektedir (Seyrek, Akgün, ve Özer, 2007).

Türkiye’de Yenilik (İnovasyon)

Türkiye’de yenilik (inovasyon) ve bu bağlamda yapılan çalışmalar ve Türkiye’nin dünya üzerindeki sırasının ele alınması çalışmanın amacı açısından yerinde olacaktır..

Bilginin her geçen gün önemini arttırdığı günümüz koşullarında dünyada ve Türkiye’de inovasyonun önemi her geçen gün artmaktadır. Ülkeler ulusal politikalarını bu yönde yenilemeye gitmektedirler. 2008 yılında kabul edilen Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun ve bu kanun çerçevesinde yapılan tüm uygulamalar bu alana ülke olarak önem verilmeye başlandığının kanıtıdır. Bu kanun çerçevesinde yeni fikirler desteklenmeli, bilim ve teknolojiye gelişmeler yakından takip edilmeli, bu alanda çalışacak, araştırma yapacak araştırmacılar desteklenmeli ve nitelikli araştırmaların yapılabilmesi için üniversitelerle iş birliği sağlanmalı gibi maddeler uygulanmaya çalışılmaktadır (Resmi Gazete, 2008, s. 1-13). Ayrıca 2016 yılında yayınlanan Araştırma Geliştirme (Ar – Ge) Reform Paketi ile de ülkenin inovasyon

politikaları güçlendirilmeye çalışılmaktadır. (Bilim Sanayi ve Teknoloji iBakanlığı, 2016)

Bu uygulamaların başarıya ulaşması için Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) da geliştirdiği ve desteklediği projelerle üzerine düşeni yapmaktadır. Bu konuyla ilgili yayınlanan bir raporda TÜBİTAK konunun önemini aşağıdaki ifadelerle vurgulamaktadır.

TÜBİTAK; bu program ile Cumhuriyetimizin 100'üncü yıl hedefleri doğrultusunda hazırlanan 2023 vizyonuna ulaşması için rekabet gücümüzü artırma konusunda katkı vaat eden ve değer üretme potansiyeli taşıyan Ar-Ge ve yenilik projelerinin teşvik edilmesine, araştırma sonuçlarının ticari ürün ve hizmete dönüşümüne öncelik vererek gerçekleştireceği faaliyetlerle büyük katkı sağlayacaktır. (TÜBİTAK , 2018, s. 4)

Yukarıdaki alıntıdan da anlaşılacağı üzere yapılan TÜBİTAK'ın yapacağı bu destekleyici çalışmalar ülkenin inovasyon alanındaki gelişimi açısından büyük önem taşımaktadır. Öte yandan yine ülkenin 20023 Vizyon hedefleri kapsamında Türk – Asya Stratejik araştırmalar Merkezi'nin (TASAM) “Kamu Yönetiminde İnovasyon ve İnsani Kalkınma 2023” adlı bildirisinde inovasyon konusu üzerinde önemle durulmaktadır ve belirlenen hedefler doğrultusunda çalışmalar yapılmaktadır. Çalışmalara ilişkin şu ifadelerin vurgulanması önemlidir:

İnovasyon ülkemiz için yeni bir kavram olsa da, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin pek çoğunun gündemini uzun yıllardır işgal etmektedir. Türkiye'nin inovasyon performansının iyileştirilmesi, özel sektörün inovasyon faaliyetlerinin artırılması, inovasyona dayalı yeni işletmelerin kurulmasının özendirilmesi, şirketlerin üniversite ve araştırma kurumları ile kendi aralarında yaptıkları iş birliklerinin artırılması, bölgesel kalkınmayı tetikleyecek ve hızlandıracak inovasyon politikalarının uygulanmasına ağırlık verilmesi gerekmektedir. (TASAM, 2014, s. 1)

Yukarıdaki alıntıdan da anlaşılacağı üzere inovasyon kavramının yeni olarak görülmesine rağmen bu alanla ilgili başta devlet olmak üzere her kurumun bu alanda çalışmalarını arttırmasının ve özendirici faaliyetlerde bulunmasının önemi vurgulanmaktadır.

Yukarıda belirtilen faaliyetlere rağmen Türkiye'nin yenilik üretme konusunda istenilen seviyeye ulaşmadığı, Dünya Fikri Haklar Örgütü (WIPO) ve Cornell Üniversitesi iş birliğinde hazırlanan Küresel İnovasyon Endeksi (KİE) sonuçlarına bakılarak söylenebilir.

Küresel İnovasyon endeksi'ne ait veriler aşağıda şekil 2'de sunulmuştur.

Global Innovation Index 2019 rankings

Country/Economy	Score (0–100)	Rank	Income	Rank	Region	Rank	Median 33.86
Switzerland	67.24	1	HI	1	EUR	1	
Sweden	63.65	2	HI	2	EUR	2	
United States of America	61.73	3	HI	3	NAC	1	
Netherlands	61.44	4	HI	4	EUR	3	
United Kingdom	61.30	5	HI	5	EUR	4	
Finland	59.83	6	HI	6	EUR	5	
Denmark	58.44	7	HI	7	EUR	6	
Singapore	58.37	8	HI	8	SEAO	1	
Germany	58.19	9	HI	9	EUR	7	
Israel	57.43	10	HI	10	NAWA	1	
Republic of Korea	56.55	11	HI	11	SEAO	2	
Ireland	56.10	12	HI	12	EUR	8	
Hong Kong, China	55.54	13	HI	13	SEAO	3	
China	54.82	14	UM	1	SEAO	4	
Japan	54.68	15	HI	14	SEAO	5	
France	54.25	16	HI	15	EUR	9	
Canada	53.88	17	HI	16	NAC	2	
Luxembourg	53.47	18	HI	17	EUR	10	
Norway	51.87	19	HI	18	EUR	11	
Iceland	51.53	20	HI	19	EUR	12	
Austria	50.94	21	HI	20	EUR	13	
Australia	50.34	22	HI	21	SEAO	6	
Belgium	50.18	23	HI	22	EUR	14	
Estonia	49.97	24	HI	23	EUR	15	
New Zealand	49.55	25	HI	24	SEAO	7	
Czech Republic	49.43	26	HI	25	EUR	16	
Malta	49.01	27	HI	26	EUR	17	
Cyprus	48.34	28	HI	27	NAWA	2	
Spain	47.85	29	HI	28	EUR	18	
Italy	46.30	30	HI	29	EUR	19	
Slovenia	45.25	31	HI	30	EUR	20	
Portugal	44.65	32	HI	31	EUR	21	
Hungary	44.51	33	HI	32	EUR	22	
Latvia	43.23	34	HI	33	EUR	23	
Malaysia	42.68	35	UM	2	SEAO	8	
United Arab Emirates	42.17	36	HI	34	NAWA	3	
Slovakia	42.05	37	HI	35	EUR	24	
Lithuania	41.46	38	HI	36	EUR	25	
Poland	41.31	39	HI	37	EUR	26	
Bulgaria	40.35	40	UM	3	EUR	27	
Greece	38.90	41	HI	38	EUR	28	
Viet Nam	38.84	42	LM	1	SEAO	9	
Thailand	38.63	43	UM	4	SEAO	10	
Croatia	37.82	44	HI	39	EUR	29	
Montenegro	37.70	45	UM	5	EUR	30	
Russian Federation	37.62	46	UM	6	EUR	31	
Ukraine	37.40	47	LM	2	EUR	32	
Georgia	36.98	48	LM	3	NAWA	4	
Turkey	36.95	49	UM	7	NAWA	5	
Romania	36.76	50	UM	8	EUR	33	
Chile	36.64	51	HI	40	LCN	1	
India	36.58	52	LM	4	CSA	1	
Mongolia	36.29	53	LM	5	SEAO	11	
Philippines	36.18	54	LM	6	SEAO	12	
Costa Rica	36.13	55	UM	9	LCN	2	
Mexico	36.06	56	UM	10	LCN	3	
Serbia	35.71	57	UM	11	EUR	34	
Republic of Moldova	35.52	58	LM	7	EUR	35	
North Macedonia	35.29	59	UM	12	EUR	36	
Kuwait	34.55	60	HI	41	NAWA	6	
Iran (Islamic Republic of)	34.43	61	UM	13	CSA	2	
Uruguay	34.32	62	HI	42	LCN	4	
South Africa	34.04	63	UM	14	SSF	1	
Armenia	33.98	64	UM	15	NAWA	7	
Qatar	33.86	65	HI	43	NAWA	8	

Şekil 2. Küresel inovasyon endeksi WIPO (2019). Cornell Üniversitesi,
<https://www.globalinnovationindex.org/Home> adresinden alındı.

Şekil 2'nin devamı

Global Innovation Index 2019 rankings, continued

Country/Economy	Score (0–100)	Rank	Income	Rank	Region	Rank	Median 33.86
Brazil	33.82	66	UM	16	LCN	5	
Colombia	33.00	67	UM	17	LCN	6	
Saudi Arabia	32.93	68	HI	44	NAWA	9	
Peru	32.93	69	UM	18	LCN	7	
Tunisia	32.83	70	LM	8	NAWA	10	
Brunei Darussalam	32.35	71	HI	45	SEAO	13	
Belarus	32.07	72	UM	19	EUR	37	
Argentina	31.95	73	HI	46	LCN	8	
Morocco	31.63	74	LM	9	NAWA	11	
Panama	31.51	75	HI	47	LCN	9	
Bosnia and Herzegovina	31.41	76	UM	20	EUR	38	
Kenya	31.13	77	LM	10	SSF	2	
Bahrain	31.10	78	HI	48	NAWA	12	
Kazakhstan	31.03	79	UM	21	CSA	3	
Oman	30.98	80	HI	49	NAWA	13	
Jamaica	30.80	81	UM	22	LCN	10	
Mauritius	30.61	82	UM	23	SSF	3	
Albania	30.34	83	UM	24	EUR	39	
Azerbaijan	30.21	84	UM	25	NAWA	14	
Indonesia	29.72	85	LM	11	SEAO	14	
Jordan	29.61	86	UM	26	NAWA	15	
Dominican Republic	28.56	87	UM	27	LCN	11	
Lebanon	28.54	88	UM	28	NAWA	16	
Sri Lanka	28.45	89	LM	12	CSA	4	
Kyrgyzstan	28.38	90	LM	13	CSA	5	
Trinidad and Tobago	28.08	91	HI	50	LCN	12	
Egypt	27.47	92	LM	14	NAWA	17	
Botswana	27.43	93	UM	29	SSF	4	
Rwanda	27.38	94	LI	1	SSF	5	
Paraguay	27.09	95	UM	30	LCN	13	
Senegal	26.83	96	LI	2	SSF	6	
United Republic of Tanzania	26.63	97	LI	3	SSF	7	
Cambodia	26.59	98	LM	15	SEAO	15	
Ecuador	26.56	99	UM	31	LCN	14	
Tajikistan	26.43	100	LI	4	CSA	6	
Namibia	25.85	101	UM	32	SSF	8	
Uganda	25.60	102	LI	5	SSF	9	
Côte d'Ivoire	25.55	103	LM	16	SSF	10	
Honduras	25.48	104	LM	17	LCN	15	
Pakistan	25.36	105	LM	18	CSA	7	
Ghana	25.27	106	LM	19	SSF	11	
Guatemala	25.07	107	UM	33	LCN	16	
El Salvador	24.89	108	LM	20	LCN	17	
Nepal	24.85	109	LI	6	CSA	8	
Bolivia (Plurinational State of)	24.76	110	LM	21	LCN	18	
Ethiopia	24.16	111	LI	7	SSF	12	
Mali	24.03	112	LI	8	SSF	13	
Algeria	23.98	113	UM	34	NAWA	18	
Nigeria	23.93	114	LM	22	SSF	14	
Cameroon	23.90	115	LM	23	SSF	15	
Bangladesh	23.31	116	LM	24	CSA	9	
Burkina Faso	23.30	117	LI	9	SSF	16	
Malawi	23.00	118	LI	10	SSF	17	
Mozambique	22.87	119	LI	11	SSF	18	
Nicaragua	22.55	120	LM	25	LCN	19	
Madagascar	22.38	121	LI	12	SSF	19	
Zimbabwe	22.30	122	LI	13	SSF	20	
Benin	20.42	123	LI	14	SSF	21	
Zambia	20.36	124	LM	26	SSF	22	
Guinea	19.50	125	LI	15	SSF	23	
Togo	18.54	126	LI	16	SSF	24	
Niger	18.13	127	LI	17	SSF	25	
Burundi	17.65	128	LI	18	SSF	26	
Yemen	14.49	129	LI	19	NAWA	19	

Şekil 2. (devamı) Küresel inovasyon endeksi devamı WIPO (2019). Cornell Üniversitesi

<https://www.globalinnovationindex.org/Home> adresinden alındı.

Şekil 2’de KİE’nin 2019 yılı verileri görülmektedir. bu veriler incelendiğinde incelendiğinde listede yer alan ilk beş ülke İsviçre, İsveç, Amerika, Hollanda ve Birleşik Krallık ülkeleridir. Listenin sonlarında ise Nijer, Brundi ve Yemen yer almaktadır. Türkiye’nin sıralaması incelendiğinde ise 129 ülke arasında kırk dokuzuncu sırada yer aldığı görülmektedir. Bu da Türkiye’nin orta dereceli inovatif bir ülke olduğunun göstergesidir. Bu tablolara göre inovatif(yenilikçi) çalışmalara verilen desteğin artırılması sonucuna ulaşılabilir. Türkiye’nin inovasyon (yenilik konusundaki durumu yıllara göre incelendiğinde gelişme olduğu görülse de bu yeterli bir düzeyde değildir. Aşağıda yer alan şekil 3’te Türkiye’nin inovasyon karnesi yer almaktadır:

Küresel İnovasyon Endeksi	Puanı	Sırası
Genel	36.95	49
1. İnovasyon Girdi Alt Endeksi	45.26	56
1.1. Kurumlar	57.4	85
1.2. İnsan Kaynağı ve Araştırma	36.3	46
1.3. Altyapı	52.2	41
1.4. Pazar Gelişmişliği	50.8	52
1.5. İş Gelişmişliği	29.5	71
2. İnovasyon Çıktı Alt Endeksi	28.64	49
2.1. Bilgi ve Teknoloji Çıktıları	23	59
2.2. Yaratıcı Çıktılar	34.2	40

Şekil 3. Türkiye'nin 2019 yılı küresel inovasyon karnesi.

Medium (2019) <https://medium.com/innocentumblog/k%C3%BCresel-i%C3%87novasyon-endeksi-2019-sonu%C3%A7lar%C4%B1-a%C3%A7%C4%B1kland%C4%B1-5c35495692d6> adresinden alınmıştır.

Şekil 3’te Türkiye’nin KİE sonuçlarına göre 2019 yılı küresel inovasyon karnesi görülmektedir. Bu şekle göre farklı boyutlarda inovasyon(yenilik) girdi ve çıktı alt endeksleri incelendiğinde sayıların gelişmiş ülkelerin düzeylerine yakın olmadığı görülmektedir. İnovasyon(yenilik) üretmede yapılacak çalışmaların planlanması ve uygulanabilir programlar aracılığıyla her alanda uygulanması, toplumu oluşturan bireylere bu bilincin kazandırılması inovasyon üretme konusunda katkı sağlayacaktır.

Türkiye’nin geçmiş yıllardaki durumunu incelemek yenilik üretme konusundaki gelişimini yorumlamak açısından daha sağlıklı olacaktır. Aşağıda tablo 1’de bu veriler şu şekilde sıralanmıştır:

Tablo 1

Türkiye'nin KİE Sonuçlarına Göre 2016 – 2019 Yılları Arasındaki Durumu

Yıl	Sıra
2016	42
2017	43
2018	50
2019	49

Tablo 1’de KİE’nin sonuçlarına göre Türkiye’nin 2016 – 2019 yılları arasındaki durumu görülmektedir. Her yıl yayınlanan bu rapora göre genel sonuçlar bağlamında inovatif çalışmalar konusunda Türkiye 2019 yılına kadar gerilememiştir. 2019 yılında bir sıra ilerleyerek 49. Sıraya yükselmiştir. Bu gelişme her ne kadar umut verici olsa da Türkiye’nin istenen sıralarda yer almadığının göstergesidir. (WIPO,Cornell University, 2019)

Ülkelerin kalkınması için bu kadar önemli olan inovasyon yani yenilikçilik en etkili şekliyle eğitim aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Eğitim aracılığıyla bireylere inovatif düşünme becerileri aktararak yenilikçiliğin önü açılmış olacaktır. Bunu gerçekleştirebilmek için donanımlı öğretmenlere ihtiyaç vardır. Yenilikçi, inovatif düşünebilen, kendini geliştiren ve değiştiren öğretmenlerin yetiştirdiği bireyler de çalışma yaptıkları alanlarda, kendi yetenekleri doğrultusunda yenilikçi projelerde görev alacaklar ve ülkenin kalkınmasına katkıda bulunacaklardır.

Eğitimde Yenilik (İnovasyon)

Fark yaratacak yeni fikirleri üretecek olanlar yenilikçi bireylerdir. Yenilikçi bireyleri yetiştirmek ancak eğitim yoluyla gerçekleşmektedir. Eğitim, toplumların kalkınması ve güçlenmesi için en etkili ve ekonomik yoldur. Eğitime yapılan her yatırım aynı zamanda ülkenin geleceğine de katkı sağlamış olacaktır.

İçinde bulunduğumuz 21. yüzyılda bilimde, sanayide, teknolojiye meydana gelen gelişmeler eğitimi de etkilemiştir. Dünyanın gelişmiş ve gelişmekte olan pek çok ülkesi bu gelişmelerin en temelde eğitime yansıtılması gerektiğini düşünerek bu alandaki çalışmalarını hızlandırmışlardır. Toplumlar artık bilginin gücünü kabul etmiş ve bilgi toplumu olma yoluna girmişlerdir. İhtiyaç duyulan bilgiyi üretecek, geliştirecek ve ekonomiye katkı sağlayacak bireyler yetiştirmek ülkelerin devlet politikalarında da yer almaktadır. (Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2016) Toplumda yer alan ne kadar çok

birey devreye girerse ülkelerin gelişimi de o denli hızlanacaktır. Bu nedenle bireyleri küçük yaşlardan itibaren yenilikçi düşünce biçimine alışık halde yetiştirmek gerekmektedir. Okullarda, her kademede bilişsel ve psikolojik gelişim özellikleri dikkate alınarak yenilikçi düşünme becerilerini destekleyici etkinliklerle eğitim öğretim zenginleştirilmelidir. Öğrencilerin bu alanda gösterdiği her çaba desteklenmelidir.

Eğitimde inovasyon genel olarak ürün inovasyonu ve süreç inovasyonu üzerinden ele alınmaktadır. Eğitim kurumları yeni öğretim programları, ders kitapları ya da pedagojik uygulamalar geliştirme yoluyla ürün inovasyonuna katkıda bulunurken öğretmenlerin birbiriyle, öğrencileriyle ve velilerle çalışma şekillerinin değişmesi, iletişim yöntemlerindeki farklılıklar yoluyla da süreç inovasyonuna katkıda bulunabilirler. (Celep, 2020, s. 2)

Eğitim kurumları yenilikçi bireyler yetiştirebilecek şekilde yeniden düzenlenmelidir. Öncelikle okulların fiziki şartları düzenlenmeli öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olacak şekilde yaratıcılık faaliyetlerini sergileyebilecekleri alanlarla donatılmalıdır. Laboratuvarlar, sanat ve bilim, oyun atölyeleri ile desteklenen okullarda eğitim alan bireyler kuşkusuz daha yenilikçi olacaklardır. Yapılan araştırmalar incelendiğinde yenilikçi okulların özellikleri şu şekilde sıralanabilir (Bodur ve Argon, 2019):

- Okulda tasarlanan her şey öğrenci merkezlidir.
- Eğitim disiplinler arası olacak şekilde planlanır.
- Öğrencinin hayatında karşılaşılabileceği problem durumları yaratılarak gerçek hayatla uyumlu bir eğitim tasarlanır.
- Hem bilgi analizi hem de bilgi sentezi oldukça önemlidir.
- Bu okullarda tüm çalışanlar yöneticiler, öğretmenler ve diğer çalışanlar iş birliği içerisinde çalışır.

Eğitimde yenilik gerçekleştirebilmek yukarıda temel olarak belirlenen özellikler okullarda hedef olarak belirlenmeli gerçekleştirilmeye çalışılmalıdır. Bireyleri yenilikçi olmaları konusunda destekleyici ortamlar hazırlanmalıdır.

Eğitimde yeniliği oluşturabilmek için bilim ve teknolojiadaki gelişmelerin yanı sıra bu gelişmeleri takip edecek ve gerekirse kendisi bu gelişmelere katkı sağlayacak bireylere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu nokta da devreye eğitimin en temel unsurlarından biri olan öğretmenler girmektedir.

Türk Eğitim Sisteminde Yenilik (inovasyon)

Türkiye'nin geleceğini belirleme ve şekillendirme anlamında eğitim en önemli kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Toplumda yer alan kişilerin eğitim seviyeleri onların topluma olan katkılarını da belirlemektedir. Devletler bireylerinde görmek istedikleri özellikleri en ekonomik şekilde eğitim aracılığıyla verirler. Bu sebeple Türk eğitim sistemi için de eğitim öncelikli sıralarda yer almalıdır.

Gerek ülke içinde gerekse uluslararası platformlarda gerçekleştirilen sınavlar ülkedeki eğitim sisteminin verimliliğinin istenilen düzeyin çok altında olduğunu göstermektedir. Araştırma sonuçları temel becerilerin kazandırılmasında eğitim sisteminin yetersiz kaldığını gözler önüne sermektedir.

Aşağıda şekil 4 ve 5'te 2015 OECD verileri doğrultusunda yıllara göre fen okuryazarlığı ve okuma becerileri ortalamaları görülmektedir.

	2015	2012	2009	2006
OECD Ortalaması	493	501	495	498
Tüm Ülkeler Ortalaması	465	477	471	478
Türkiye Ortalaması	425	463	454	424
Sıralama	54	43	42	47
Katılan Ülke Sayısı	72	65	65	57

Şekil 4. Yıllara göre OECD 2015 fen okuryazarlığı ortalamaları.

http://pisa.meb.gov.tr/?page_id=23 adresinden alındı.

Şekil 4'te OECD verilerine göre fen okuryazarlığı ortalamaları görülmektedir. Şekil incelendiğinde Türkiye'nin fen okuryazarlığı ortalamasının katılan diğer ülkelerin ve OECD ortalamalarının altında olduğu görülmektedir. Bazı yıllarda Türkiye ortalaması gelişim gösterse de diğer ülkelerle kıyaslandığında katılan ülke bağlamında sıralamada altlarda yer aldığı görülmektedir. Fen okuryazarlığı alanında verilen eğitimlerin, bu alanda hazırlanan öğretim programlarının yenilikçi uygulamaları içerecek şekilde güncellenmesi gerekmektedir. (OECD, 2015)

	PISA 2015	PISA 2012	PISA 2009
OECD Ortalaması	493	496	493
Tüm Ülkeler Ortalaması	460	471	464
Türkiye Ortalaması	428	475	464
Sıralama	50	42	39
Katılan Ülke Sayısı	72	65	65

Şekil 5. Yıllara göre OECD 2015 okuma becerileri ortalamaları.

http://pisa.meb.gov.tr/?page_id=23 adresinden alındı.

Şekil 5’te Türkiye’nin 2015 yılı Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) sonuçları yer almaktadır. Şekil incelendiğinde okuma becerileri ortalamaları yıllara göre görülmektedir. Yapılan n PISA sonuçlarına göre Türkiye’nin ortalamaları katılan ülkeler arasında istenilen düzeyin çok altındadır. Okuma becerileri ortalamalarına bakıldığında Türkiye’nin 72 ülke arasında 50. sırada yer aldığı görülmektedir. (OECD, 2015)

Her şeyin temelinde okuma ve okuduğunu anlama süreçleri yatmaktadır. Öğrencilere küçük sınıflardan itibaren bu beceri kazandırılmalıdır. Okuma becerisini geliştirmek adına dünyada uygulanan etkili yöntemler araştırılıp derlenmeli ve gerekli öğretim programlarına entegre edilmelidir. Okuduğunu anlamayan bireyler yenilik üretme konusunda yetersiz kalacaktır. Öğrenme, yeni fikirler üretme ve sorgulama düşünme gücüne dayanır. Düşünce gücünün esas kaynağı olan okuma, düşünme ve diğer tüm dil becerilerinin gelişimini olumlu yönde etkilemektedir. (Epçaçan, 2018)

Okuryazarlık küçük yaşlarda kazandığımız ve hayatımızı büyük ölçüde etkileyen bir beceridir. Bu beceri başlarda amaç olarak kullanılırken sonraki süreçlerde bilgiye ulaşmada ya da bilgiyi üretmede araç olarak kullanılabilir. Bunun yanı sıra bireyin okuma becerisi ile öğrenme düzeyi arasında da doğru yönlü bir ilişki mevcuttur. Bireyler Bu becerilerini ne kadar geliştirirlerse üst düzey bilişsel becerileri de gelişecektir. (Aşılioğlu, 2008)

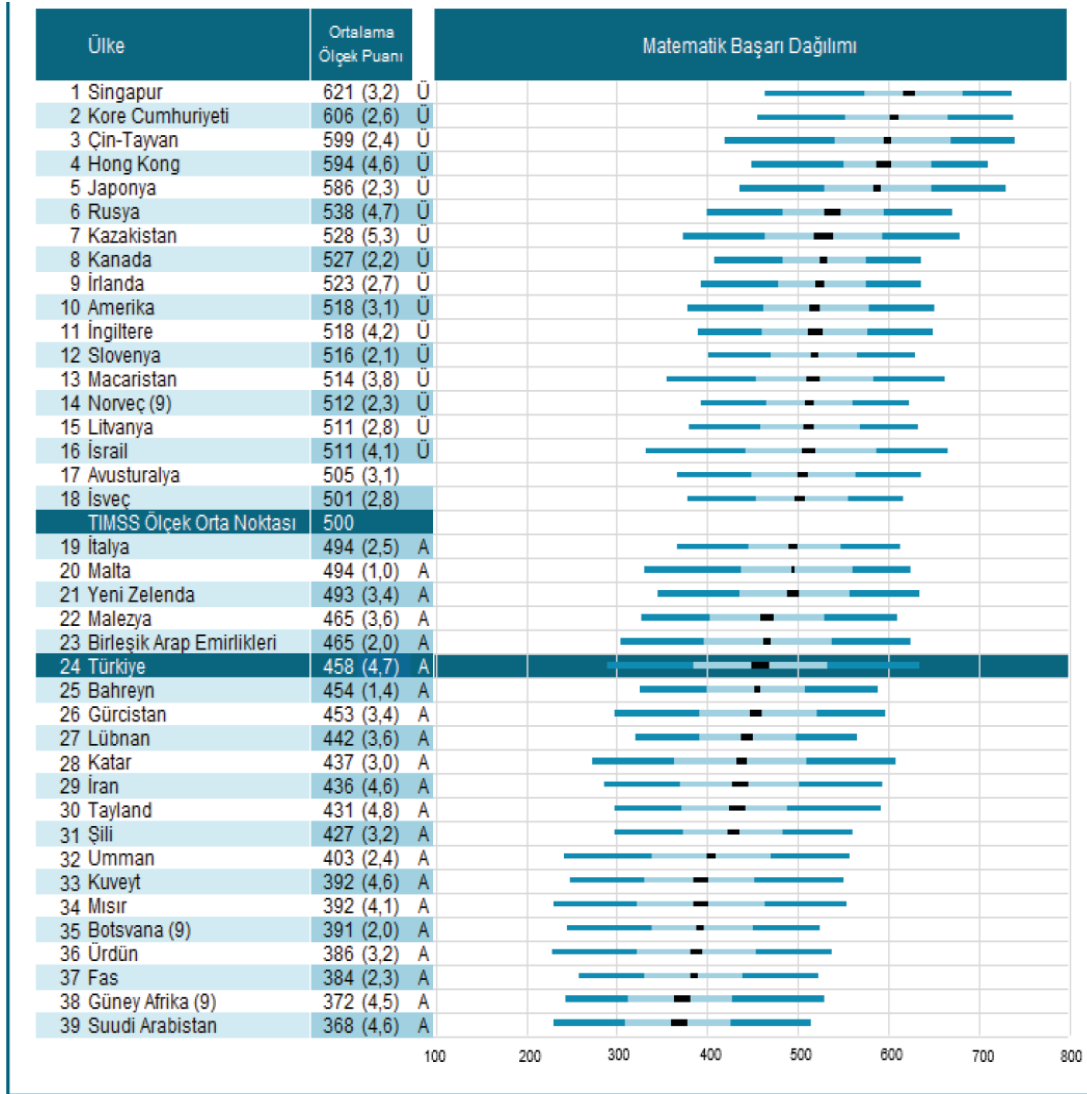
Aşağıdaki şekil 6’da PISA sonuçlarına göre Türkiye ortalamaları görülmektedir.

Tablo 1. Yıllara Göre PISA Fen, Matematik ve Okuma Alanlarındaki Ortalama Puanlar (2003-2018)						
	Türkiye			OECD Ortalaması		
	Fen	Matematik	Okuma	Fen	Matematik	Okuma
PISA 2003	434	423	441	500	499	494
PISA 2006	424	424	447	498	494	489
PISA 2009	454	445	464	501	495	494
PISA 2012	463	448	475	501	494	496
PISA 2015	425	420	428	493	490	493
PISA 2018	468	454	466	489	489	487
2018-2015 fark	43	34	38	-4	-1	-6

Şekil-6. Yıllara göre PISA fen, matematik ve okuma alanlarındaki ortalama puanlar (2003-2018)

<https://tedmem.org/mem-notlari/degerlendirme/pisa-2018e-ilk-bakis-bulgular-turkiye-icin-ne-soyluyor> adresinden alınmıştır.

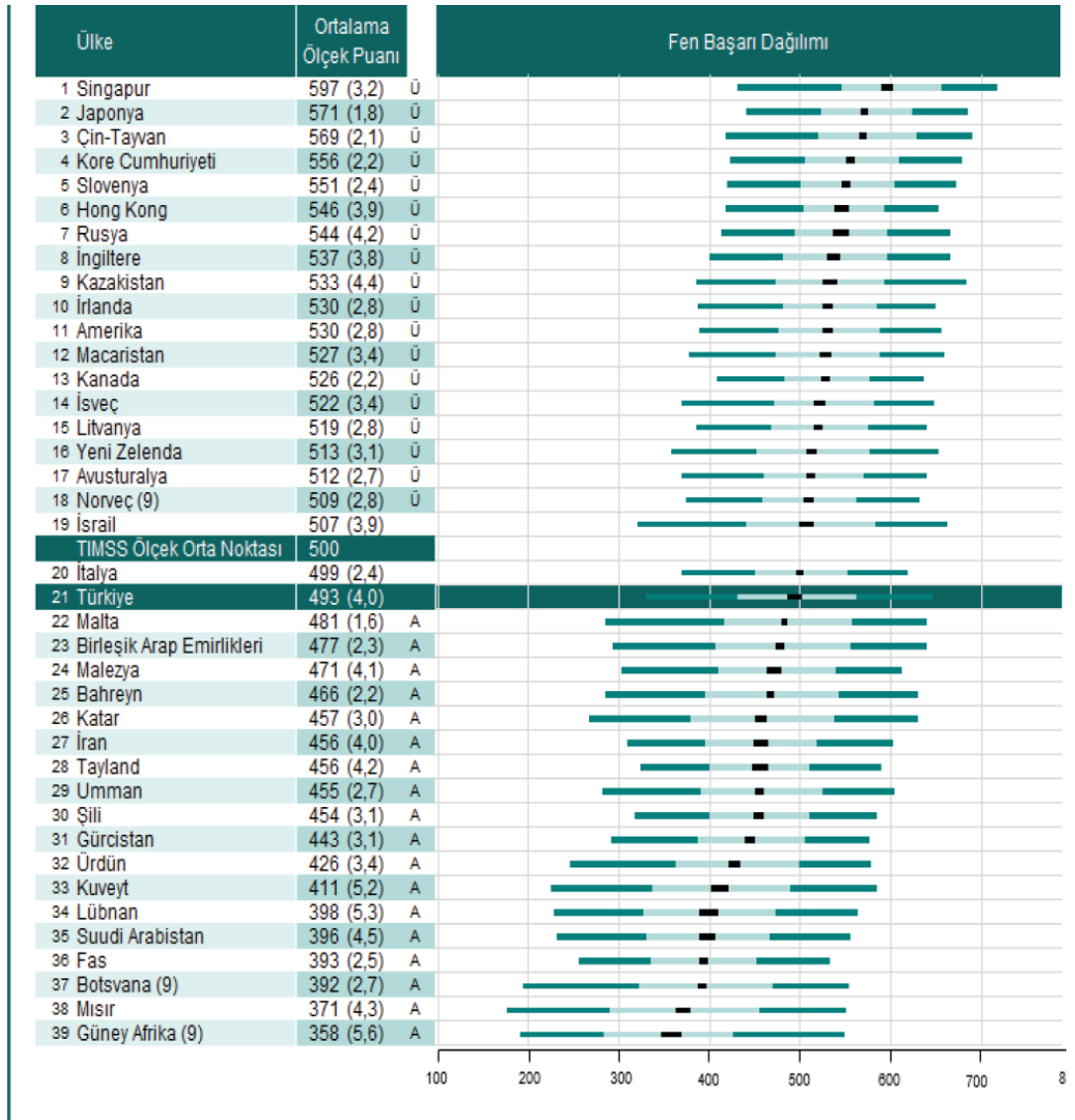
Şekil 6’da yıllara göre PISA’nın matematik, fen ve okuma becerileri alanlarında 2003 – 2018 yılları arasındaki ortalama puanları görülmektedir. (Türk Eğitim Derneği, 2019) Hazırlanan ön rapordan elde edilen veriler doğrultusunda belirlenen alanlarda ilerleme olduğu görülmektedir. Ulusal nihai rapor açıklandığında daha sağlıklı veriler elde edilecektir. Ön rapordaki veriler her ne kadar önceki yıllara göre gelişme gösterildiğinin işareti olsa da beklenen seviyenin yakalanması için çok çalışılması gerekmektedir. Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması (TIMSS) 2015 verileri incelendiğinde de sonuçların istenilen düzeyde olmadığı görülmektedir. Aşağıda şekil 7’de TIMSS 2015 araştırmalarına katılan ülkelerin 8. Sınıf matematik başarı dağılımı gösterilmektedir.

Şekil 7. TIMSS 2015 araştırmasına katılan ülkelerin 8. sınıf başarı dağılımı.

https://edirneodm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_11/05131148_TIMSS_2015_Ulusal_Rapor.pdf adresinden alındı.

Şekil 7 incelendiğinde 2015 yılı TIMSS araştırmalarına katılan ülkelerin 8. Sınıf matematik başarı dağılımları görülmektedir. Şekil incelendiğinde en başarılı ilk üç ülkenin sırasıyla Singapur, Kore Cumhuriyeti ve Çin-Tayvan şeklinde sıralandığı görülmektedir. Araştırmaya katılan ülkeler arasında en başarısız olanların ise Sudi Arabistan, Güney Afrika ve Fas olduğu anlaşılmaktadır. Türkiye araştırmaya katılan 39 ülke arasında 24. sırada yer almaktadır. TIMSS başarı ortalamasının altında yer alan Türkiye matematik eğitimi alanında yenilikçi uygulamaları gerekli öğretim programları aracılığıyla öğrencilere kazandırmaya çalışmalıdır. Öğretmenleri eğitim süreçleri boyunca ve hizmet süreçlerinde yetiştirerek öğrencilerin karşısına donanımlı bir şekilde çıkmalarını sağlamalıdır.

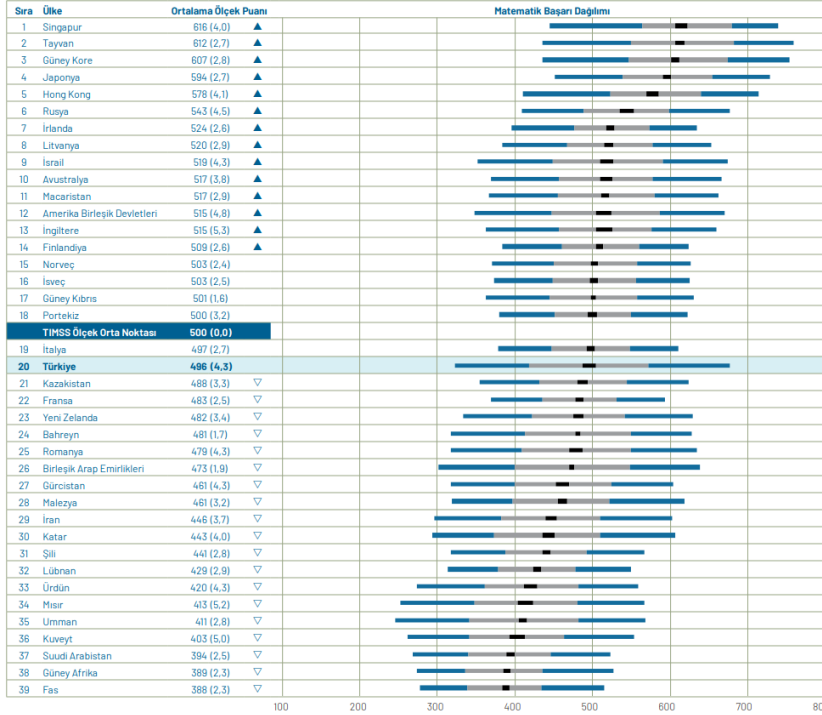
Şekil 8. TIMSS2015 araştırmasına katılan ülkelerin 8. sınıf başarı dağılımı.

https://edirneodm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_11/05131148_TIMSS_2015_Ulusal_Rapor.pdf adresinden alındı.

Şekil 8’de TIMSS 2015 Ulusal Raporu’ndan bağlı olarak araştırmaya katılan ülkelerin 8. Sınıf fen başarı dağılımları görülmektedir. Şekil incelendiğinde araştırmaya katılan ülkeler arasında fen alanında en başarılı ülkeler sırasıyla Singapur, Japonya ve Çin-Tayvan şeklinde sıralanmaktadır. Matematik başarı dağılımında ikinci sırada yer alan Kore Cumhuriyeti bu sıralamada da dördüncü olarak başarılı bir sonuç ortaya koymuştur. Fen başarı dağılımında son sıralarda yer alan ülkeler ise Güney Afrika, Mısır ve Botswana olmuştur. Türkiye başarı dağılımı incelendiğinde ise araştırmaya katılan 39 ülke arasında 21. sırada yer aldığı görülmektedir. Matematik alanında olduğu gibi fen alanında da TIMSS ortalamasının altında yer alan Türkiye fen alanında da eğitim sisteminde yenilikçi uygulamaları yaygınlaştırmalı ve başarıyı arttırıcı yöntemleri işe koşmalıdır. Rapor detaylı

incelendiğinde önceki yıllara göre küçük miktarda da olsa artış olduğu gözlemlenmektedir. (IEA, 2016) Bu Türk Eğitim Sistemi için önemli bir başarıdır ancak diğer ülkeler arasındaki yeri incelendiğinde istenilen düzeye ulaşma konusunda ciddi adımlar atılması gerektiği görülmektedir.

Aşağıda şekil 9’da TIMSS 2019 araştırmalarına katılan ülkelerin 8. Sınıf matematik başarı dağılımı gösterilmektedir.

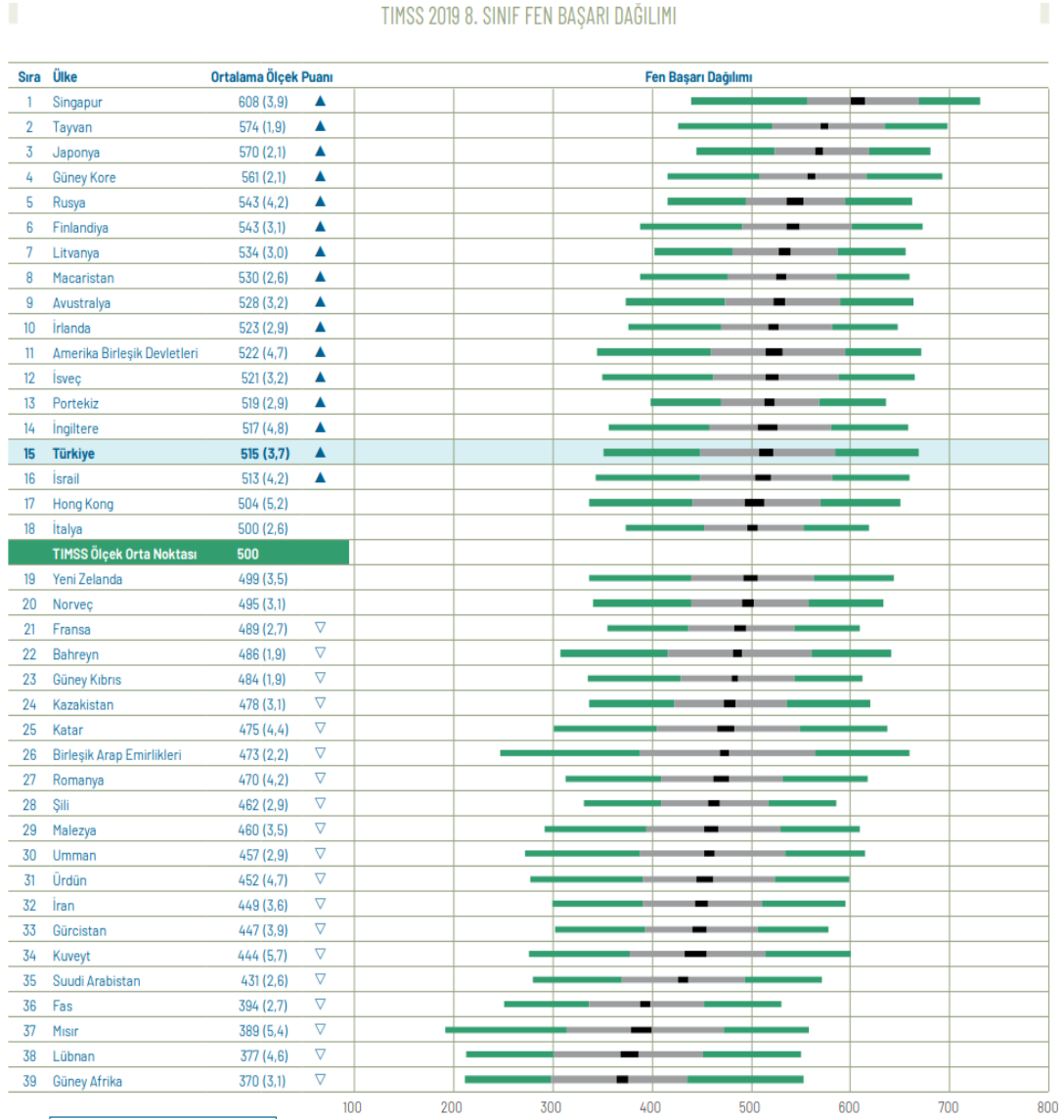
Şekil 9. TIMSS 2019 araştırmasına katılan ülkelerin 8. sınıf matematik başarı dağılımı.

https://odsgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2020_12/10175514_TIMSS_2019_Turkiye_On_Raporu_.pdf adresinden alındı.

Şekil 9 incelendiğinde 2019 yılı TIMSS araştırma sonuçlarına göre katılım sağlayan ülkelerin 8. Sınıf matematik başarı dağılımları görülmektedir (MEB, 2020, s. 45). Şekil incelendiğinde başarı sağlayan ilk üç ülkenin sırasıyla Singapur, Tayvan ve Güney Kore olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan ülkeler arasında en başarısız olanlar ise en sonda olandan başlanarak sıralandığında Fas, Güney Afrika ve Sudi Arabistan olduğu görülmektedir. 2015 yılı sonuçlarıyla karşılaştırıldığında Singapur ve Güney Kore’nin bu alanda başarılarını devam ettirdiği görülmektedir. Yine 2015 yılı sonuçlarıyla karşılaştırıldığında en başarısız ülkelerin aynı ülkeler olduğu görülmektedir. Türkiye’nin sıralaması incelendiğinde 2015 yılına göre başarı sıralamasını yükseltse de (24’ten 20.

Sıraya yükselmiştir.) 2019 yılı TIMSS başarı ortalamasının altında yer almaktadır. Süreç içerisinde ülkenin matematik alanında olumlu gelişme gösterdiği ve yapılan çalışmaların geliştirilerek devam ettirilmesi gerektiği araştırma sonuçlarına bakılarak söylenebilir.

Aşağıda şekil 10'da TIMSS 2019 araştırmalarına katılan ülkelerin 8. Sınıf fen başarı dağılımı gösterilmektedir.

Şekil 10. TIMSS 2019 araştırmasına katılan ülkelerin 8. sınıf fen başarı dağılımı.

https://odsgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2020_12/10175514_TIMSS_2019_Turkiye_On_Raporu_.pdf adresinden alındı.

Şekil 10 incelendiğinde 2019 yılı TIMSS araştırma sonuçlarına göre katılım sağlayan ülkelerin 8. Sınıf fen başarı dağılımları görülmektedir (MEB, 2020, s. 67). Şekil incelendiğinde araştırmaya katılan ülkeler arasında başarı sağlayan ilk üç ülkenin sırasıyla Singapur, Tayvan ve Japonya olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan ülkeler arasında

en başarısız olanların ise en sonda olandan başlanarak sıralandığında Güney Afrika, Lübnan ve Mısır olduğu görülmektedir. 2015 yılı TIMSS sonuçları ile karşılaştırıldığında ilk üç ülkenin fen alanında başarısını koruduğu görülmektedir. Türkiye'nin başarı sıralaması incelendiğinde katılan ülkeler arasında 15. sıraya yükseldiği ve TIMSS başarı ortalamasının üstünde yer aldığı görülmektedir. 2015 yılı sonuçlarıyla karşılaştırıldığında fen performansı anlamında önemli iyileşmeler olduğu görülmektedir.

Uluslararası alanda karşımıza çıkan bu sonuçlara ulusal sınav sonuçları da eklendiğinde ülke eğitimde yenilikçi yaklaşımlara ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Şekil incelendiğinde başarı sağlayan ilk üç ülkenin sırasıyla

Yukarıda belirtilen sebeplerden ötürü devlet kurumları ve özel kurumlar yenilikçi çalışmalar gerçekleştirici ve teşvik edici uygulamalar yapmak için adımlar atmışlardır. MEB de Türk eğitim sisteminde yenilikçi uygulamalar yapılması yönünde ulusal bir inovasyon sistemi gerçekleştirmek amacıyla adımlar atılmıştır. Öncelikle ilgili birimlerce belirlenen ihtiyaç analizinden sonra belirli uygulamalar önce pilot uygulama sonrasında ise ülke geneline yayılacak şekilde hayata geçirilmiştir. Yapılan bu uygulamalara örnek olarak teknolojik anlamada gerçekleştirilen Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi ve Eğitim Bilişim Ağı (EBA) verilebilir.

Türkiye Cumhuriyeti Avrupa Birliği Bakanlığı'na bağlı Sosyal, Bölgesel ve Yenilikçi Politikalar Başkanlığı tarafından Şubat 2014 yılında yayınlanan "Eğitim ve Öğretim 2020 Bilgi Notu" adlı raporunda yenilikçiliğin önemini vurgulamıştır. Bu raporda ilgili başkanlığın 2020 için belirlediği beş hedef arasında "Yenilikçilik alanında eğitim, iş dünyası, araştırma ve yenilikçilik sektörleri arasındaki bağların kuvvetlendirilmesi," hedefi de yer almaktadır. (T:C: Avrupa Birliği Bakanlığı, 2014, s. 2)

MEB yayınladığı 2015 – 2019 Stratejik Planında misyonunu şu şekilde belirtmiştir:

Düşünme, anlama, araştırma ve sorun çözme yetkinliği gelişmiş; bilgi toplumunun gerektirdiği bilgi ve becerilerle donanmış; milli kültür ile insanlığın ve demokrasinin evrensel değerlerini içselleştirmiş; iletişime ve paylaşımına açık, sanat duyarlılığı ve becerisi gelişmiş; öz güveni, öz saygısı, hak, adalet ve sorumluluk bilinci yüksek; gayretli, girişimci, yaratıcı, yenilikçi, barışçı, sağlıklı ve mutlu bireylerin yetişmesine ortam ve imkân sağlamaktır. (MEB Strateji Geliştirme Başkanlığı, 2015)

Yukarıda belirtilen misyon maddeleri dikkatle incelendiğinde toplumun ihtiyacı olan yenilikçi bireylere vurgu yapıldığı görülmektedir. Bu bağlamda stratejik planda yer alan 2. stratejik amacı ve bu amaca bağlı olan 3. hedefinde yenilikçi bireylere vurgu yapmıştır.

Stratejik Amaç 2 Bütün bireylere çağın gerektirdiği bilgi, beceri, tutum ve davranışın kazandırılması ile girişimci, yenilikçi, yaratıcı, dil becerileri yüksek, iletişime ve öğrenmeye açık, öz güven ve sorumluluk sahibi, sağlıklı ve mutlu bireylerin yetişmesine imkân sağlamak.

Stratejik Hedef 2.3: Eğitimde yenilikçi yaklaşımlar kullanılarak bireylerin yabancı dil yeterliliğini ve uluslararası öğrenci-öğretmen hareketliliğini artırmak. (MEB Strateji Geliştirme Başkanlığı, 2015, s. 31)

Rekabetin ve bilginin gücünün hızla arttığı bu dönemde devletin farklı birimlerinde olduğu gibi MEB de yenilikçiliğin önemini vurgulamış gerek misyonunda gerekse hedefleri arasında bu durumu belirtmiştir. Bu çerçevede eğitim öğretimin her kademesinde yenilikçi bireyler yetiştirebilmek hedefi doğrultusunda hem öğrencilere hem de onları yetiştirecek olan öğretmenlere eğitimler vermeye başlamıştır.

Öğretmenlerin yenilikçi (inovatif) olduğu bir sistemde yetişen bireyler de bu yönde gelişecektir. Bu kapsamda Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü öğretmenler için toplamda otuz saatlik “İnovatif Düşünce Kursu” düzenlemiştir. Kurs kapsamında öğretmenlere inovasyonun ne olduğu, özellikleri, önemi ve eğitime uygulanabilirliği konusunda eğitimler verilmiştir.

MEB bünyesinde görev yapan Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından öğretmenlere yönelik gerçekleştirilen Science (Fen), Technology (Teknoloji), Engineering (Mühendislik) ve Mathematics (Matematik) STEM eğitimleri yenilikçilik anlamında yapılan önemli çalışmalardan biridir. MEB bünyesinde görev yapan pek çok öğretmen bu eğitimlerden faydalanmıştır. Bu eğitimleri takip eden Yazılım ve Kodlama eğitimleri de bu çalışmaları da desteklemektedir.

2023 Eğitim Vizyonu incelendiğinde yenilikçi uygulamaların başarıya ulaşmasında önemli role sahip olan öğretmenlerin eğitimi ve gelişimine de yer verilmiştir. Bu bağlamda gerek yöneticilere gerekse öğretmenlere farklı sorumluluklar yüklenmiştir. MEB’in YÖK ile yaptığı iş birliği kapsamında eğitim fakültelerine öğrenci alım sürecinin iyileştirilmesi ile henüz sürecin başında doğru adayların seçilmesiyle başlanması konusu ele alınmıştır. Bunun yanında hem öğretmenlere hem de yöneticilere yönelik profesyonel kariyer hedefleri belirlenmiştir. Öğretmenlerin ve yöneticilerin lisansüstü eğitim almaları konusunda teşvik edilmesi gerekli durumlarda yurt dışında eğitimlere katılmaları konusunda teşvik edilmeleri hedeflenmektedir.

Yenilikçilik anlamında yapılan çalışmalar önemli olup başlangıç aşamasında eğitim sisteminin gelişmesi anlamında desteklenmelidir. Bu anlamda bakanlık konunun önemini vurgulamış ve öğretmenleri bu alanda kendilerini geliştirme konusunda yönlendirme çalışmaları yapmıştır. Bu bağlamda il, ilçe ve okul bazında yöneticilere büyük

sorumluluklar düşmektedir. Bünyelerinde görev yapan öğretmenleri kendilerini geliştirmeleri konusunda desteklemeli, cesaretlendirmeli ve gerekli eğitime yönlendirmelidir. Farklı projeler geliştirerek öğretmenlerin bu alanda paylaşım içerisinde olmalarını sağlamalıdır.

Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Sisteminde Yenilik (İnovasyon)

Eğitimde yenilikçi hareketleri yaygınlaştırmada öğretmenlerin rolü yadsınamaz. Bu bilince sahip olmayan öğretmenlerle istenilen yeniliğin gerçekleştirilebilmesi söz konusu bile değildir. Bu sebeple öğretmen yetiştirme programlarının da bu sürece dahil edilerek güncellenmesi gerekmektedir. Türkiye’de öğretmen yetiştirme sürecinin tarihsel gelişimi incelendiğinde geçmişten günümüze doğru önemli gelişmeler olduğu görülmektedir. Öğretmen yetiştirme eğitimlerini cumhuriyet öncesi ve cumhuriyet sonrası olmak üzere iki ayrı dönemde incelemek mümkündür. Günümüze yakınlığı bakımından araştırmada cumhuriyet sonrası dönem ele alınacaktır. Cumhuriyetin ilanından sonra her alanda olduğu gibi eğitimde de köklü değişiklikler meydana gelmiştir. Bu değişiklikler doğrultusunda hareket edecek öğretmenlere ihtiyaç da artmaktadır. Bu sebeple “Darülmualimin”lere ek olarak köylerde görev yapacak “Köy Öğretmen Okulları” kurulmuştur. Sonrasında bu okullar “Köy Enstitüleri” ne dönüştürülmüştür. Bu uygulamaların hepsi kaliteli öğretmen yetiştirmekten çok en hızlı şekilde öğretmen ihtiyacını karşılamaya yöneliktir. Cumhuriyet döneminde ortaokullar için öğretmen yetiştirmek amacıyla üç yıllık eğitim enstitüleri kullanılıyordu. Bu okullar 1981-82 eğitim öğretim yılına kadar Yüksek Öğretmen Okulu adıyla işlevlerini korumuştur (Yüksek Öğretim Kurulu, 2007, s. 28).

1982 yılına kadar öğretmen yetiştirme görevi tamamıyla Milli Eğitim Bakanlığına bağlıydı. Sonrasında 1982 Anayasası’nın kabulüyle Yüksek Öğretim Kurulu kurulmuş ve dört yıllık eğitim veren eğitim fakülteleri bu Kurum’a bağlanmıştır. Daha sistemli bir süreç devreye girse de bir süre sonra bu programların çağın gerisinde kaldığı görülmüş ve yenilenme süreci başlamıştır. Gerek milli eğitim şuralarında gerekse beş yıllık kalkınma planlarında alınan kararlar doğrultusunda öğretmenlerin yetiştirilmesinde nicelikten ziyade niteliğin önemli olması gerektiği üzerinde durulmuş ve bu doğrultuda adımlar atılması gerektiği kararlaştırılmıştır.

2005 – 2006 eğitim öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı aldığı kararla geleneksel eğitim yaklaşımından uzaklaşarak yapılandırmacı yaklaşımı benimseyen öğretim programlarını

ilk ve orta dereceli okullarda uygulama kararı almıştır. Alınan bu yenilikçi karar sonucunda yapılandırmacı yaklaşımı benimseyen öğretim programları hazırlanmış ve öğretmenlerin kullanımına sunulmuştur (Gür, Dilci, ve Arseven, 2013). Yapılandırmacı yaklaşımda amaç öğrencinin kendi öğrenme sorumluluğunu almasını sağlamaktır. Öğretmen bu süreçte rehber konumundadır. Öğrencinin ihtiyacı olan bilgiye ulaşabilmesi için gerekli düzenlemeleri yapar ve gerekli yönlendirmelerle öğrencinin bilgiye ulaşmasına yardımcı olur. bu sayede öğrenci bilgiye ulaşma yollarını keşfeder, sorumluluk bilinci gelişir, bilgiye ulaşmayı başardığı için özgüveni artar ayrıca kalıcı öğrenme gerçekleştirmiş olur (Sarıkaya, Güven, Göksu, ve Aka, 2010) .

2013 yılına kadar öğretmen seçimi için yapılan sınavlarda genel olarak eğitim bilimleri ve kültür sorularını içeren testler uygulanırken 2013 yılında öğretmenlik alan bilgisi testi (ÖABT) sürece dahil edilerek daha etkili bir seçim yapılmaya çalışılmıştır. Öğretmen seçimi sürecinde atılan önemli adımlardan biridir. 2014 yılında uygulamaya koyulan aday öğretmenlik süreci ise öğretmen seçme ve yetiştirme sürecinin gitgide daha kapsamlı bir sürece dönüşmesini ve bu sürece verilen önemi göstermiştir. Süreç kapsamında aday öğretmenler bir yıllık sürecin ardından yazılı ve sözlü sınavlara katılacaklar başarılı olan öğretmenlerin adaylık süreçleri sona erdirilecektir. (Akdemir, 2013, s. 15-28)

Bu çalışmanın öğretmen yetiştirme programlarının geliştirilmesine ve yenilikçi öğretmen yetiştirme çalışmalarına ve böylece ülkemiz eğitim kalitesinin geliştirilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Düzenlenen Milli Eğitim Şuralarında da öğretmen yetiştirmede yenilikle ilgili kararlar alınmıştır. Bunlara örnek olarak şu kararlar verilebilir: XII. Milli Eğitim Şurası: “ Öğretmen yetiştirme ve hizmet içi eğitimde öğretmenlere uygulanan "genel kültür" programının, 21. Yüzyıl nesillerinin üstün vasıflı yetiştirilmesi hedefine uygun olarak yeni bir yaklaşımla ele alınması “ (MEB, 1988), XV. Milli Eğitim Şurası: “Öğretmenin önü açılmalı, bilgi, beceri yönünden yetişmesine imkân tanınmalı, yeterliliği periyodik olarak değerlendirilmelidir.” (MEB, 1996), XVIII. Milli Eğitim Şurası: “Öğretmen yetiştirme sisteminin geliştirilmesi açısından önemli bir çalışma grubu olan Öğretmen Yetiştirme Türk Millî Komitesi; yeniden yapılandırılmalı, güçlendirilmeli, kimlerden oluşacağı, yetki ve sorumlulukları ile ilgili yeni bir düzenleme yapılmalı ve YÖK ile MEB’den bağımsız karar alabilen bir kurul haline getirilmelidir.” (MEB, 2010), XIX. Milli Eğitim Şurası: “Öğretmenlerin niteliklerin arttırılması sürecinde mesleğin özellik ve gereklerine uygun başarılı öğrencilerin seçimi mesleğin niteliğinde bir iyileştirme yaratsa da, meslekleşmeye

ve nitelik arttırmaya yönelik hizmet öncesi lisans eğitim ve öğretim süreçlerinin aşağıda belirtilen yönleriyle öğretmen yeterlikleri temelinde iyileştirilmesi kritik bir önem taşımaktadır.” (MEB, 2014), XX. Milli Eğitim Şurası: “Öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarında öğretim programları ve ders içerikleri; alan bilgisi ve becerisi, eğitim felsefesi, öğretim strateji, yöntem ve teknikleri yönünden gözden geçirilmeli; yapılacak iyileştirme iş ve meslek ahlâkı, ortak kültürel miras, millî ve evrensel değerler, toplumsal çeşitlilik ve zenginlik ile kapsayıcılığa sahip, küresel gelişmelere cevap verecek ve insanı merkeze alacak şekilde gerçekleştirilmelidir.” (MEB, 2021)

Yenilikçi (İnovatif) Öğretmenin Özellikleri

Ülke ekonomilerinde her alanda rekabetin ön planda olduğu bu çağda farklılık yaratanlar ancak bir adım öne geçebilmektedir. Bu farklılığı yaratabilecek bireyler yetiştirmek toplumların geleceği açısından büyük önem taşımaktadır. Bireyleri yenilikçi olan toplumlar üretimde aktif olacaklarından daha güçlü ekonomilere sahip olacaklardır.

Yenilikçi bireyleri yetiştirecek olanlar yine yenilikçi (inovatif) öğretmenler olacaklardır. Öğretmenleri yenilikçi olmayan bir eğitim sisteminden yenilikçi bireyler ortaya çıkması beklenemez. Bu sebeple öğretmenleri yeniliğe açık ve bu yeniliği üretebilecek şekilde gerek lisans eğitimlerinde gerekse hizmet içi eğitimlerle desteklemek gerekmektedir.

Öğrenciler için yenilikçiliği destekleyecek ortamlar ne kadar önemliyse öğretmenler için de bu ortamların oluşturulması o kadar önemlidir. Öğretmenlerin iş birliği içerisinde çalışabileceği, kişisel ve mesleki gelişimlerinin desteklendiği bir çalışma süreci organize edebilmek önemlidir. Öğretmenlerin de kendilerine sunulan bu ortama duyarlı olup yeniliklere açık bir şekilde çalışmalarını gerekmektedir.

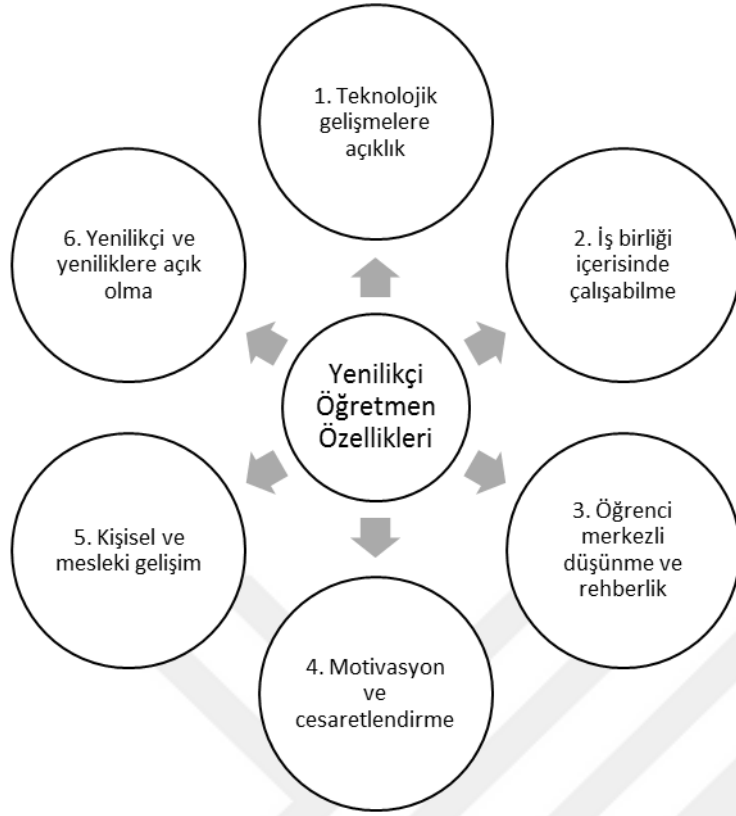
Eğitimde yenilik (inovasyon), var olan uygulamaların yerine yeni daha işlevsel uygulamalar getirmek, uygulamada karşılaşılan problemlere çözümler üreterek eğitimin kalitesini arttırmak olarak yorumlanabilir. Eğitimde yenilik yapabilmek için öncelikle mevcut sistemde karşılaşılan sorunların, tıkanma noktalarının çok iyi tespit edilmesi gerekmektedir. Tespit edilen bu problemler doğrultusunda sistemin daha iyi çalışmasına engel olan durumları ortadan kaldıracak ya da sistemin kalitesini arttıracak yenilikler yapılmalıdır.

Eğitim yenilik başlığı altında düşünüldüğünde bu yenilikleri en ekonomik şekilde gerçekleştirecek olanlar öğretmenlerdir. Bu nedenle sistemin en önemli unsurlarından biri

olan öğretmenlerin yenilikçi özelliklere sahip olması eğitimde yeniliğin yani inovasyonun sağlam bir şekilde gerçekleşmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Öğretmenleri sürekli kendini yenileyen, araştıran, öğrenen, sorgulayan, dünyadaki gelişmeleri takip eden, üreten ve tüm bunları öğrencileriyle paylaşıp onları da sürece dahil edebilen kişilerden oluşan bir eğitim sisteminin başarısız olması daha düşük bir ihtimali barındırmaktadır. Sistemde var olan öğretmenlerin yenilikçi olma durumları tespit edilmeli ve belirlenen niteliklere sahip olmayan öğretmenlerin sistemin içerisinde bu niteliklere sahip olarak şekilde eğitilmesi ve yeniden sisteme yararlı bireyler haline getirilmesi gerekmektedir.

Yenilikçi (inovatif) öğretmen kavramı incelendiğinde yapılan araştırmaların odağında ortak bazı özellikler görülmektedir. Yenilikçi öğretmen her şeyden önce yeniliğe ve gelişime açık olan öğretmen demektir. Bilimsel gelişmeleri takip eden, alanında gerçekleşen yeniliklere kolaylıkla uyum sağlayan, çağın vazgeçilmezi olan teknolojiyi etkin şekilde kullanabilen, araştıran, sorgulayan, okuyan öğretmen yenilikçi yani inovatif olarak adlandırılabilir. Bunun yanı sıra iş birliği içinde çalışmak, motive edici ve cesaretlendirici olmak da yenilikçi öğretmenin özellikleri arasındadır (Budak, Çakmak ve Kayabaşı, 2018).

Tüm bu araştırmalar doğrultusunda yenilikçi öğretmen özelliklerini altı ana başlık altında toplanmaktadır. Bu başlıklar aşağıda şekil 11’de gösterilmiştir.

Şekil 11. Yenilikçi öğretmen özellikleri

Şekil 11’de yapılan alan yazın taraması sonucu belirlenen altı temel yenilikçi öğretmen özelliği gösterilmektedir. Buna göre yenilikçi öğretmen; teknolojik gelişmelere açık, eğitim öğretimin tüm bileşenleri ile iş birliği içerisinde çalışabilen, öğrenciyi merkeze alan ve ona rehberlik edebilen, öğrenciyi her anlamda motive edip cesaretlendirebilen, kendi gelişimine de önem veren hem kişisel hem de mesleki açıdan, yeniliklere açık olan bir yapıya sahip olmalıdır.

Her alanda olduğu gibi eğitimde de teknoloji kullanımı büyük önem taşımaktadır. Teknoloji “İnsanın maddi çevresini denetlemek ve değiştirmek amacıyla geliştirdiği araç gereçlerle bunlara ilişkin bilgilerin tümü.” şeklinde tanımlanabilir (TDK, 2017) Temel amaç insanların gelişimine katkı sağlamak, yaşam kalitesini arttırmak, bilgi edinme, üretme ve paylaşma süreçlerini hızlandırmaktadır. İçinde yaşadığımız yüzyıl teknolojinin her anlamda hayatımızda bulunduğu bir dönemdir. Artık üretimin ve gelişmenin temel öğelerinden biri teknolojidir. Dolayısıyla teknolojiyi üretebilen ve bu teknolojiyi etkin kullanabilen bireylere toplumun ihtiyacı vardır. Bu sebeple öğretmenlerin gelişen teknoloji karşısında kendilerini yenilemeleri ve bu teknolojik gelişmeleri eğitim öğretim sürecine dahil etmeleri gerekmektedir. Eğitimde teknoloji kavramı incelendiğinde ise öğrenmenin kalıcı şekilde gerçekleşmesi için öğretmenlerin derslerinin gereğince farklı araç ve

gereçleri derslerine dahil etmeleri şeklinde ifade edilebilir. Öğretmenler öncelikle teknoloji kavramını özümsemeli ve bu kavramı kendi derslerinde kullanılabilecekleri yöntem, araç ve gereçleri keşfetme sürecine girmelidirler. (Curacı, 2021) Yapılan araştırmalar teknolojinin başlı başına eğitimde başarı için yeterli olmadığını göstermektedir. Bu bağlamda teknolojiyi eğitimin diğer temel unsurlarını destekleyici bir araç olarak kullanılması önemlidir. Öğretmenlerin yeniliklerden haberdar olabilmesi, yenilikçi yöntem ve teknikler kullanabilmesi, dünyada ve ülkede diğer meslektaşlarıyla hızlı bir şekilde iş birliği içerisinde çalışabilmesi için teknolojiyi öğrenmeleri, hayatlarıyla bütünleştirmeleri gerekmektedir (Gülcü ve Solak, 2013). Gerek lisans eğitimlerinde gerekse meslek hayatları içerisinde gerçekleştirilecek hizmet içi eğitimlerle teknolojiyi benimsemeleri desteklenmelidir.

İş birliği, amaçları ortak olan birey ya da kurumların birlikte hareket etmesi olarak ifade edilebilir. İş birliği içerisinde çalışabilmek ister eğitim olsun ister farklı bir alan olsun yapılan işin kalitesini arttırırken, zamanın da daha verimli kullanılmasını sağlar. Bir sorunun çözümünde ya da yapılan bir etkinliğin planlanmasında farklı bireylerden gelen farklı fikirler ortaya bir fikir zenginliği çıkaracak aynı zamanda yapılan iş bölümü zamandan tasarruf sağlanmasına ve herkesin kendisini gruba ait hissetmesine sebep olacaktır. Bu sayede çalışan herkes sorumluluğunu üstlenecek ve elinden gelenin en iyisini yapmaya çalışacaktır. Öğretmenlerin de bu sebeplerden ötürü iş birliği içerisinde çalışabilmesi eğitimin kalitesini arttırmak adına çok önemlidir (Budak, Çakmak, ve Kayabaşı, 2018). Daha dar anlamda düşünüldüğünde okullarda yönetici kadro, daha geniş anlamda düşünüldüğünde ise ilçe ve il genelinde görevli birimler bu iş birliğini destekleyici adımlar atmalıdır. Yenilikçi öğretmenin en önemli özelliklerinden biri araştırma becerisine sahip olmasıdır. Yenilik üretirken ve paylaşıırken iş birliği içerisinde çalışabilmesi hedeflerine daha hızlı ulaşmasına yardımcı olacaktır. Bunun yanında yenilikçi öğretmenler ürettikleri yenilikçi uygulamaları eğitimin diğer bileşenleri ile ortak şekilde yürüttükleri takdirde daha etkili sonuçlar alacaklardır. Bu iş birliği öğretmenler odası ile sınırlı kalmamalıdır. Öğretmenler, teknolojinin de desteği ile ülke genelinde hatta ülke dışında da eğitimle ilgili tüm kişi ve kurumlarla yenilikçi çalışmalar yürütebilecek donanıma sahip olmalıdır. Bu alanda istekli, yaratıcı, üretken öğretmenler yetiştirilmesi önemli hususlardan biridir.

Eğitimin en temel unsuru öğrencidir. Eğitim sistemleri öğrenciyi merkeze alacak şekilde şekillendirilmeli, öğrencinin en iyi şekilde hayata hazırlanmasına yardımcı olmalıdır. Bu

da geleneksel ezberci eğitim sisteminden uzaklaşmayı gerektirmektedir. Eğitimden beklenen öğrencilere hür, bilimsel düşünceye sahip, olayları eş ve art zamanlı olarak inceleyen, görünen sebeplerin dışında da sebep-sonuç arayan bireyler haline getirmektir (Kayadibi, 2001, s. 71-94). Öğretmenlerin eğitim öğretim yöntemlerini sınıflarındaki öğrencilerin özelliklerini dikkate alacak şekilde, güncel gelişmelerin de katkısıyla belirlmesi önemlidir. Her anlamda öğrencilere rehberlik etmeleri gerekmektedir. Onları hayatta daha başarılı, daha özgür bireyler olma yolunda etkinliklere yönlendirmeleri ve ilgi ve yeteneklerini keşfedebilecekleri, geliştirebilecekleri ortamlar hazırlamalıdır. İlgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim alan bir bireyin diğer bireylere göre başarılı olması kaçınılmazdır.

Eğitim en temelde bir iletişim sürecidir (Bolat, 1996, s. 75-80). Psikolojik etmenler de eğitime önemli ölçüde etki etmektedir. Bu sebeple öğretmenlerin hitap ettikleri öğrencilerin fiziksel ve psikolojik tüm gelişimsel özelliklerine hakim olmaları gerekmektedir. Bilinmesi gereken genel özelliklerin yanında “Her birey tektir ve özeldir.” İlkesinden yola çıkarak öğrencilerin bireysel farklılıklarına yönelik de çalışmalar yapılmalıdır. Öğretmenler öğrencilerini derslerine, öğrenecekleri konulara karşı istekli hale getirmeli ve öğrendiklerini kendi hayatlarında deneme konusunda onları cesaretlendirmelidir. Her öğrenciyi kendi bilişsel ve psikolojik özellikleri ölçüsünde desteklemeli ve başarabilecekleri konusunda isteklendirmelidir. Yeni fikirler üretebilmenin temeli düşünme, uygulama, üretme ve paylaşma cesareti gösterebilmektir. Öğretmenler öğrencilere fikirlerini özgürce sunabilecekleri ve başkalarının fikirleriyle kendi fikirlerini karşılaştırıp ortak noktalar bulabilecekleri ortamlar hazırlamalıdır.

Toplumda yenilik gerçekleştirebilmek için yeniliğin bilincinde olan ve yenilik üretebilen yenilikçi bireylere ihtiyaç vardır. Yenilik üretebilmek için bireylerin küçük yaşlardan itibaren bu alanda eğitilmeleri ve düşünce yapılarını bu anlamda şekillendirmeleri gerekmektedir. Bileşenleri yenilikçi unsurlardan oluşmayan bir eğitim sisteminden yenilikçi bireylerin çıkması beklenemez (Kılıç, 2015). Dolayısıyla öncelikle eğitim sistemini oluşturan tüm bileşenler bu doğrultuda güncellenmelidir. Fiziksel koşulların öneminin yanı sıra en temel unsurlardan biri olan öğretmenlerin değişen dünya koşullarına ayak uydurabilecek şekilde kendilerini yenilemeleri gerekmektedir. Hem kişisel hem de mesleki anlamda kişisel gelişimine önem veren öğretmenlerin eğitimin kalitesini arttırması kaçınılmazdır. Her şeyin temeli okumaktır. Öğretmenler hem kişisel hem de mesleki gelişimleri açısından iyi bir okur olmalıdırlar. İlgi alanlarına ait okumaların yanı sıra

mesleki gelişimlerine katkı sağlayacak okumalar da yapmalıdırlar. İyi bir okur olma konusunda öğrencilerine örnek olmak isteyen bir öğretmenin öncelikle kendisinin iyi bir okur olması gerekmektedir. Öğretmenler meslek hayatlarının yanı sıra kendi kişisel gelişimlerini destekleyici ilgi alanları (spor, tiyatro, müzik, resim, heykel vb.) belirlemeli ve bu ilgi alanlarını geliştirebilecek sosyal ve kültürel faaliyetlerde aktif olarak yer almalıdırlar. Başta kendi kültürleri olmak üzere başka ülkelerin kültürlerini öğrenmeli ve bunu bir zenginlik olarak görüp kendilerini geliştirmeye çalışmalıdırlar. Bunu yapabilmenin en kolay yolu da yabancı dil eğitimidir. Öğrenilen her yabancı dil o dilin konuşulduğu coğrafyalarla ilgili kültürü de beraberinde getirecektir. Mesleki anlamda da konferans, sempozyum, kısa eğitimler, hizmet içi eğitimler gibi farklı destekleyici durumlar takip edilmeli ve bu durumlardan yararlanılmalıdır.

Heraclitus: "Değişmeyen tek şey değişimin kendisidir" der. Hayat sürekli bir değişim ve yenilenme döngüsü içerisinde devam eder. Bu durum bireyler için de geçerlidir. Yeniliklere ve değişime kapalı bireylerin gelişmesi mümkün değildir. Yenilikçi bir birey olabilmek için öncelikle bu konuda istekli olmak ve yeniliklerin getireceği değişim sürecine hazır olmak gerekmektedir. Yenilik ve değişim içerisinde hareketi barındırmaktadır. Bireyler sabit kalarak istenilen ölçüde ve kalitede değişim yaşayamamaktadırlar. Bu durum öğretmenler için de geçerlidir. Öğretmenlerden yenilikçi bireyler olmaları beklenmektedir. Yenilikçi özelliklere sahip olabilmek için öğretmenlerin de çaba göstermesi harekete geçmeleri gerekmektedir (Çetin, 2020, s. 1-20). Ancak bu sayede yenilikçi özelliklere sahip olacaklar ve hem kendi hayatlarına en çok da meslek hayatlarına ve öğrencilerine katkı sağlamış olacaklardır. Kendi ürettikleri yeni fikirlerin yanı sıra başkalarının da yenilikçi fikirlerine açık olmalı ve geliştirilebilir özellikteki fikirleri uyarlayarak kullanmalıdırlar.

Yukarıda belirtilen bilgilerden ötürü öğretmenlerin yenilikçi öğretmen özelliklerine ilişkin görüşlerini belirlemek araştırmanın amacı açısından önem taşımaktadır. Bu doğrultuda belirlenen problem cümlesi ve alt problemler aşağıda sunulmaktadır:

Problem Cümlesi

1. Ortaokul öğretmenlerinin yenilikçi öğretmen özelliklerine ilişkin görüşleri nelerdir?

Alt problemler

1. Ortaokul öğretmenlerinin teknolojik gelişmelere açıklığa ve eğitimde teknoloji kullanımına ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Ortaokul öğretmenlerinin iş birliği içinde çalışmaya ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Ortaokul öğretmenlerinin öğrenci merkezli düşünme ve rehberliğe ilişkin görüşleri nelerdir?
4. Ortaokul öğretmenlerinin öğrenci motivasyonu sağlama ve öğrencileri cesaretlendirmeye ilişkin görüşleri nelerdir?
5. Ortaokul öğretmenlerinin kişisel ve mesleki gelişime ilişkin görüşleri nelerdir?
6. Ortaokul öğretmenlerinin yenilikçi ve yeniliklere açık olma durumlarına ilişkin görüşleri nelerdir?
7. Ortaokul öğretmenlerinin yenilikçi öğretmen özelliklerine ilişkin görüşleri arasında cinsiyetleri, branşları, mesleki hizmet süreleri ve yabancı dil bilgilerine göre anlamlı bir fark var mıdır?
8. Ortaokul öğretmenlerinin yenilikçi öğretmen özelliklerine yönelik ek görüş ve önerileri nelerdir?

Araştırmanın Amacı

Yenilikçi öğretmenlerin eğitim kalitesinin yükseltilmesinde önemli bir rol oynadığı bilinen bir gerçektir. Bu gerçeğin farkında olan gelişmiş ülkelerde yenilikçi öğretmenlerin yetiştirilmesi eğitim sistemlerinin temel amaçları arasında yer almaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı bünyesindeki okullarda çalışan öğretmenlerin ne denli yenilikçi olup olmadıklarının saptanarak duruma göre hem öğretmen yetiştirme sisteminin hem de öğretmen yetiştirmeye ilişkin eğitim programlarının gözden geçirilmesi önemli bir gerekliliktir. Bu nedenle bu çalışmada Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin yenilikçi öğretmen özellikleri açısından durumlarının belirlenmesi hedeflenmiştir.

Araştırmanın Önemi

Her alanda gelişimin ve değişimin hızla yaşandığı günümüz toplumlarında bu yeniliklere ayak uyduramayan toplumlar geri kalmaya mahkumdur. Toplumdaki her birey üretime

katkı sağlayarak toplumun kalkınmasına ve gelişmesine yardımcı olmalıdır. Devletler bireyleri bu özelliklere sahip olacak şekilde eğitime tabi tutmalıdır.

Toplumda geniş kitlelere ulaşmanın en ekonomik yolu eğitimidir. Eğitim aracılığıyla çağın gerektirdiği bilgi ve teknolojiyi üretecek, yenilik ortaya koyacak bireyler yetiştirilebilir. Bu sebeple sistemin en temel öğelerinden biri olan öğretmenlere yani bu işin en temel uygulayıcılarına gerekli olan özelliklerin aktarılması gerekmektedir. Öğrencilerin hayatında fark yaratacak, onların potansiyellerini keşfetmelerine yardımcı olacak ve bu potansiyeli yararlı sonuçlara dönüştürmesinde rehberlik edecek kişi öğretmenlerdir. Bu sebeple yenilikçi bireyler yetiştirebilmek için öncelikle yenilikçi öğretmenlere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu süreçte ilk olarak öğretmenlerin durumlarının tespit edilmesi en önemli aşamayı oluşturmaktadır. Elde edilen veriler ışığında hem öğretmen yetiştirme programları hem de hizmet içi eğitim programlarının düzenlenmesi konusunda yararlı sonuçlar elde edilecektir. Ayrıca yapılan bu çalışma ile ortaokul öğretmenlerinin yenilikçi öğretmen kavramına ilişkin farkındalık düzeyleri belirlenecek ve durumları değerlendirilerek alana katkıda bulunulmuş olunacaktır.

Yenilikçi yöntem ve teknikler her gelişim dönemlerine uygun olarak farklılık gösterse de farklı gelişim dönemlerinde öğrencilere uygulanabilir. Okul öncesi eğitimden başlayarak bireyin yaşamı boyunca devam edecek bir süreci kapsar. Ortaokul öğrencileri bilişsel gelişim özellikleri dikkate alındığında soyut işlemler döneminde yer almaktadırlar. Bu dönemde öğrencilerin zihinsel işlem yeteneği artar. Sadece somut olay veya durumlara değil soyut durumlara karşı da algıları daha açıktır. Analiz ve sentez yetenekleri gelişmeye başlar (Bayraktar, 2017, s. 67). Tam bu doğrultuda doğru yönlendirilen öğrenciler yaratıcı, yenilikçi fikirlerle kendilerini geliştirebilirler. Bu sebeple özellikle bu gruplara giren öğretmenlerin onları yönlendirebilecek bilgi ve beceriye sahip olması büyük önem taşımaktadır. Farklı alanlara ait bilgi ve becerilerini geliştirebilen, okuyan, araştıran, sorgulayan, projeler üreten bir öğretmenin öğrencilerini ilgi ve yeteneklerini geliştirecek şekilde yönlendirmesi daha verimli sonuçlar doğuracaktır. Bu sebeple araştırmanın odağını ortaokul öğretmenleri oluşturmaktadır. Ortaokul öğretmenlerinin branş farkı gözetmeksizin çağın getirdiklerine ayak uyduracak şekilde kendilerini sürekli yenilemeleri ve geliştirmeleri gerekmektedir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma 2019 – 2020 eğitim öğretim yılında Gaziantep ilinde Milli Eğitim Bakanlığı'na (MEB'e) bağlı resmi kurumlarda görev yapan ortaokul öğretmenlerinin yenilikçi öğretmen özelliklerine ilişkin görüşleri ile sınırlandırılmıştır.

Araştırmada yer alan ilgili araştırmalar bölümü 1990 – 2020 yılları ile sınırlandırılmıştır.

Araştırma, katılım gösteren öğretmenlerin yenilik ve yenilikçi öğretmen kavramları hakkında sahip oldukları bilgilerle sınırlıdır.

Araştırmanın Sayıtları

Araştırmaya katılan öğretmenlerin ankete samimi cevaplar verdiği kabul edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yenilik ve yenilikçi öğretmen kavramlarına hakim olduğu varsayılmaktadır.

Tanımlar

Ortaokul öğretmeni: Gaziantep ilinde MEB'e bağlı resmi kurumlarda görev alan 5, 6, 7 ve 8. sınıf seviyelerinde derse giren öğretmendir.

Yenilikçi (inovatif) öğretmen: Değişime, gelişime açık olan, alanıyla ilgili güncel gelişmeleri takip eden, gelişen teknolojiyi derslerinde kullanabilen, iş birliği içinde çalışabilen öğretmendir.

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde araştırmanın konusu ile ilgili yurt içi ve yurt dışında yapılmış çalışmalara yer verilmiştir. Araştırmanın temelini oluşturan “yenilik ve yenilikçi” kavramlarına ilişkin olarak kavramları içeren yüksek lisans, doktora tezleri ve makaleler yapıldıkları yıllara göre yakın tarihten önceki yıllara göre sıralanmıştır.

Tez çalışmaları

Ahmet Demirata (2020) “Öğrenci Merkezli Yenilikçi Öğrenme Ortamları: Öğretmen Yeterlilik ve İhtiyaçlarının Tespiti” adlı çalışmasında öğretmenlerin tasarım beceri atölyeleri konusundaki ihtiyaç ve yeterlilikleri belirleyerek bu alandaki yetkinliklerini arttırmayı amaçlamıştır. Araştırmada hem nitel hem de nicel verilere yer verilerek karma yöntem kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin teknik ve pedagojik bilgilere önem verdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanında devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin bu alandaki yetkinliklerini artırma konusunda daha istekli olmaları gerektiği sonucuna araştırmadan elde edilen diğer bir sonuçtur (Demirata, 2020).

Ali Çiyancı (2020) “TÜBİTAK Bilim Genç Web Sayfasındaki Bilim Videolarının Öğretmen Adaylarıyla Yenilikçi Fen Deney Kriterlerine Göre İncelenmesi” adlı çalışmasında “TÜBİTAK Bilim Genç” web sayfasındaki bilim videolarının fen bilgisi öğretmen adaylarıyla, yenilikçi fen deney kriterlerini kullanarak incelenmesini amaçlamıştır. Araştırma rotasyon modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler ışığında belirtilen web sitesindeki videoların öğrencilerin seviyesine

uygun olduğu, yaratıcılığı beslediği ve araştırmaya katılan öğretmen adaylarını öğretme konusunda motive ettiği sonuçlarına ulaşılmıştır. (Çiyancı, 2020)

Ayşe Kahraman (2020) “Özel Okul Öğretmenlerinin Eğitim Programı Okuryazarlığı, Epistemolojik İnançları ve Bireysel Yenilikçilik Düzeylerinin İncelenmesi” adlı çalışmasında özel okullarda görev yapan öğretmenlerin eğitim programları konusunda okuryazarlık durumları, epistemolojik inançları ve bireysel yenilikçilik düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma ilişkisel tarama modeli kullanılarak gerçekteşirilmişdir. Araştırmanın sonuçları incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlıkları ile bireysel yenilikçilik düzeyleri arasında orta düzeyde bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bunun yanında öğretmenlerin inançlarının onların uygulamaları üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. (Kahraman, 2020)

Bahar Muradoğlu (2020) “Ortaokul Öğrencilerinin Fen Bilimleri Derslerindeki Yenilikçilik Algıları Ve Göstergeleri” adlı çalışmasında ortaokulda öğrenim gören öğrencilerin yenilikçilik algıları ile yenilikçilik göstergelerini saptamayı amaçlamıştır. Araştırma karma yöntemin açıklayıcı ardışık deseni ile gerçekteşirilmişdir. Araştırmada veri toplama aracı olarak “Yenilikçi Düşünmeye Yönelik Algı Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler incelendiğinde öğrencilerin yenilikçi özellikler gösterdiği ve bu özelliklerinin gözlemlenebilir olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. (Muradoğlu, 2020)

Banu Aras (2020) “Ortaokul Öğrencilerinin İnovatif (Yenilikçi) Düşünme Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açışından İncelenmesi (Afyonkarahisar il örneklemini)” adlı çalışmasında ortaokulda öğrenim gören beş, altı, yedi ve sekizinci sınıf öğrencilerinin yenilikçi düşünme becerilerini farklı değişkenler bağlamında değerlendirmeyi amaçlamıştır. Araştırma nicel bir araştırma olup tarama modeli kullanılarak ortaya koyulmuştur. Araştırmadan elde edilen veriler incelendiğinde araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin yeniliklere ve yenilikçi düşünmeye çok açık olmadıkları, farklı fikirlerini arkadaşlarıyla paylaşmaktan çoğu zaman çekindikleri ve girişimci ve yenilikçi kişi olma özelliklerini nadiren gösterebildikleri sonuçları ortaya çıkmıştır. (Aras, 2020)

Emrah Yoz (2020) “Öğretmenlerin Bireysel Yenilikçilik Düzeylerinin Yordayıcısı Olarak Okul Müdürlerinin Kuantum Liderlik Davranışları” adlı çalışmasında okul müdürlerinin kuantum liderlik davranışlarının öğretmenlerin bireysel yenilikçilik düzeyleri üzerindeki yordayıcı etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda gerçekteşirdiği araştırmada ilişkisel tarama modelinden yararlanılmıştır. Araştırmanın sonuçları incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin bireysel yenilikçilik düzeylerinin

sorgulayıcı düzeyde olduğu saptanmıştır. Bunun yanında öğretmenlerin okul müdürlerine yönelik kuantum liderlik algılarında mevcut okul müdürüyle çalışma süresi, kurum türü vb değişkenlere anlamlı farklar gözlemlendiği sonucuna ulaşılmıştır. (Yoz, 2020)

Fulya Duru (2020) “İlkokul Öğretmenlerinin Öğretmen Olma Motivasyonu, Öz Yeterlik İnançları Ve Yenilikçilik Algılarının İş Memnuniyetine Etkisi” adlı çalışmasında TALIS (Teaching and Learning International Survey) verileri dikkate alınarak sınıf öğretmenlerinin motivasyon, öz yeterlilik algıları ve yenilikçilik düzeyleri hakkında değerlendirme yapmayı amaçlamıştır. Araştırma tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler ışığında belirlenen değişkenler arasında pozitif düşük ve orta düzey ilişki olduğu saptanmıştır. (Duru, 2020)

Hanne Türk (2020) “Fen Eğitiminde Yenilikçi Teknoloji Uygulamaları: Dijital Hologram Örneği” adlı çalışmasında fen bilimleri eğitiminde dijital hologram uygulamalarının etkililiğine yönelik öğrenci görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmada hem nitel hem de nicel veriler toplanarak karma model ile araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırmada araştırmacı tarafından geliştirilen dijital hologram ölçeği kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler incelendiğinde dijital hologram uygulamalarının öğrencilerin dersi anlamasında etkili olduğu, ders başarısı yüksek öğrencilerin lehine olacak şekilde uygulamaların anlamlı farklar ortaya çıkardığı bunun yanında cinsiyet, sınıf düzeyi değişkenlerinde ise anlamlı farklar görülmediği sonuçlarına ulaşılmıştır. (Türk, 2020)

İdris Chasan (2020) “Görsel Kültür – Eğitimde Görsellik Ve Gölge Oyunu: Eğitimde Uygulamalar – Yenilikçi Yaklaşımlar ve Öneriler” adlı çalışmasında Karagöz gölge oyununun Türk ve Yunan eğitim sisteminde kullanımı açısından yapılan araştırmaları derlemeyi ve elde edilen sonuçları sistematikleştirmeyi amaçlamıştır. Araştırmadan elde edilen veriler incelendiğinde gölge oyununun eğitim sisteminde kullanımının gerek görsel açıdan gerekse kültür aktarımı açısından önemli olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca Karagöz gölge oyununun Yunan eğitim sisteminde daha fazla kullanılıyor olması araştırmadan elde edilen diğer bir sonuç olmuştur. (Chasan, 2020)

İlyas Yaşar (2020) “İlkokul Ve Ortaokullarda Çalışan Öğretmenlerin Perspektifinden Okullarının Yenilikçilik Düzeylerinin Değerlendirilmesi” adlı çalışmasında ilkokul ve ortaokul imam hatip okullarında görev yapan öğretmenlerin yenilikçilik konusunda farkındalıklarını belirlemeyi ve onların görüşleri ışığında okul yöneticilerinin yeniliğe açık olma durumlarını saptamayı amaçlamıştır. Araştırma betimsel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler incelendiğinde araştırmaya katılan

öğretmenlerin görüşlerine göre okullarının yenilikçi davranışlar göstermesini “çoğu zaman” olarak belirlemişlerdir. Bunun yanı sıra ilkökul öğretmenlerinin puanlarının diğerk okul türlerine göre düşük olduğı sonucuna ulaşılmıştır. (Yaşar, 2020)

Muhammet Yasin Akdeniz (2020) “İnovasyon Eğitim Programının Öğretmenlerin Bireysel Yenilikçilik Davranışlarına Etkisi” adlı çalışmasında inovasyon geliştirmek amacıyla hazırlanan öğretim programlarının öğretmenlerin yenilikçi davranışlarına etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma Konya’da görev yapan benzer özelliklere sahip özel okul öğretmenlerinden seçilen deney ve kontrol gruplarıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara bakıldığında araştırmaya katılan grupların ön test ve son test sonuçları karşılaştırılmış ve sonuç olarak pozitif yönde anlamlı farklar olduğu saptanmıştır. (Akdeniz, 2020)

Ramazan Yüksel (2020) “Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik Düzeyi, Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri İle STEM Uygulamaları Öz yeterlik Algıları Ve Aralarındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı çalışmasında fen bilimleri dersine giren öğretmenlerin bireysel yenilikçilik düzeyleri, yaşam boyu öğrenme eğilimleri, STEM uygulamaları konusunda öz yeterlilik algıları ve tüm bu değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler incelendiğinde araştırmaya katılan fen bilimleri öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik ve STEM öz yeterlilik algıları düşük düzeyde belirlenirken yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. (Yüksel, 2020)

Selin Bozkurtlar Peçe (2020) “Öğretmenlerin "Seç-Katıl-Öğren Hizmet İçi Eğitim Teknolojileri Programı"nı Değerlendirmesi ve Katılımlarının Bireysel Yenilikçilik Özelliklerine Göre İncelenmesi” adlı çalışmasında öğretmenlerin eğitim bilişim teknolojileri konusundaki okuryazarlığı için hazırlanan programların değerlendirilmesini ve bu eğitimlere katılımlarının bireysel yenilikçilik kategorilerine göre saptanmasını amaçlamıştır. Araştırma betimsel tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler incelendiğinde ise araştırmaya katılan öğretmenlerin yarıdan fazlasının yenilikçi kategoride olduğu, hizmet içi eğitimlere katılan öğretmenlerin katılmayan öğretmenlere göre daha yenilikçi olduğu ve bu eğitimlerden memnun olma durumlarının da yüksek olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. (Peçe, 2020)

Şenay Kartal (2020) “Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Görüşlerine Göre Yenilikçi Düşünme Becerilerinin İncelenmesi” adlı çalışmasında sosyal bilgiler adaylarının görüşleri doğrultusunda yenilikçi düşünme becerilerini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma nitel

araştırma yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümlerinde öğrenim gören 24 öğretmen araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda araştırmadan elde edilen sonuçlar öğretmenlerin yeniliği benimsediği, yeniliklere açık olduğu şeklinde belirlenmiştir. (Kartal, 2020)

Zeynep Aktaş (2020) “Ortaokul Matematik Öğretmenlerinin Eğitim Bilişim Ağını Kullanma Durumları ve Bireysel Yenilikçilik Özellikleri” adlı çalışmasında ortaokulda görev yapan matematik öğretmenlerinin yenilikçilik düzeylerini belirlemeyi ve eğitim bilişim ağını kullanma durumları hakkında tespitte bulunmayı amaçlamıştır. Araştırma nedensel karşılaştırma yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler incelendiğinde okulların teknolojik alt yapılarında var olan yetersizlikler ve öğretmenlerin bu alanda eğitim alma oranlarını düşük olması kullanım durumlarını etkilemektedir. (Aktaş, 2020)

Ahmet Su (2019) “Ortaöğretime Geçiş Sisteminde Gerçekleştirilen Reformun Liselerdeki Örgütsel Güç Kaynaklarında Değişime ve Yenilikçilik Kültürüne Etkisi” adlı çalışmasında liselere giriş sisteminde yapılan değişikliklerin müdürlerin güç kaynaklarına ve bu kaynaklar ile yenilikçi kültür arasındaki ilişkiyi belirlemeye çalışmıştır. Araştırmada küme örneklem tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre gerçekleştirilen reformların müdürlerin güç kaynaklarında değişime sebep olduğu saptanmıştır. Bu değişim nitelikli kategorisine alınan liselerde olumlu iken bu kategori dışında kalan liselerde olumsuz sonuçlara yol açmaktadır. (Su, 2019)

Behiye Özge Sarıkaya Bütün (2019) “Girişimci ve Yenilikçi Üniversite Endeksinde Yeni Nesil Üniversite Değerlendirmesi” adlı çalışmasında yeni nesil üniversite kavramının oluşmasına etki eden değişkenlerin yıllar içerisindeki değişimini gözler önüne sermeyi amaçlamıştır. Araştırmada TÜBİTAK tarafından yayınlanan “Girişimci yenilikçi Üniversite Endeksi” verilerinden yararlanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre bu verilerin üniversitelerin yenilikçi ve girişimci olmaları konusunda yol gösterici olacağı belirlenmiştir. (Bütün, 2019)

Berna Sultan Yüksel (2019) “Sınıf Öğretmenlerinin Eğitim Teknolojileri Kullanım Düzeylerinin Bireysel Yenilikçilik Özellikleri Açısından İncelenmesi” adlı çalışmasında sınıf öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik düzeylerine göre teknoloji kullanım düzeylerini saptamayı amaçlamıştır. Araştırma nicel bir araştırma olup genel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. İncelenen veriler ışığında cinsiyet ve kıdem kriterlerinin teknoloji

kullanımı ile ilgili farklılık gösterdiği görülmüştür. Bu doğrultuda erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere oranla teknoloji konusunda daha önde olduğu araştırmadan çıkan sonuçlardan biridir. Bunun yanı sıra mesleki çalışma süresi arttıkça teknoloji kullanımına direnç de artmaktadır. (Yüksel, 2019)

Bilal Bahçeci (2019) “Özel Eğitim Alanında Çalışan Öğretmenlerin Yardımcı Teknolojilere Yönelik Tutumlarının ve Bireysel Yenilikçilik Düzeylerinin İncelenmesi” adlı çalışmasında özel eğitim alanında görev yapan öğretmenlerin bireysel yenilikçilik düzeyleri ve yardımcı teknoloji kullanma yeterliliklerinin belirlenmesini amaçlamıştır. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler ışığında özel eğitim öğretmenlerinin yardımcı teknoloji kullanma davranışlarının yüksek olduğu ve bu davranışları ile bireysel yenilikçilik düzeyleri arasında pozitif bir ilişki olduğu saptanmıştır. (Bahçeci, 2019)

Buğra Eroğlu Bozkurt (2019) “Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Müdürlerinin İnovasyon Yeterlilikleri İle Okulların Yenilikçilik Düzeyleri Arasındaki İlişki” adlı çalışmasında mesleki ve teknik liselerde görev yapan öğretmenlerin görüşlerini alarak müdürlerin yenilikçilik yeterlilikleri ve okulların yenilikçilik düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler doğrultusunda öğretmen görüşlerine göre farklı değişkenler bağlamında okul müdürlerinin inovasyon yeterliliklerinde farklılıklar olduğu görülmüştür. (Bozkurt, 2019)

Dilek İlhan Fındıkoğlu (2019) “Öğretmen Adaylarının Bireysel Yenilikçilik Profilleri, Öğretme-Öğrenme Anlayışları ve Yapılandırmacı Öğrenme Ortamlarını Değerlendirmeleri Arasındaki İlişki” adlı çalışmasında öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik durumlarının, yapılandırmacı öğrenme ortamlarının değerlendirilmesini amaçlamıştır. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik düzeyleri ile öğrenme öğretme anlayışları arasında anlamlı farklar olmadığı buna karşılık yapılandırmacı öğrenme ortamları arasında ise anlamlı farklar olduğu saptanmıştır. (Fındıkoğlu, 2019)

Elif Bodur (2019), “Yenilikçi Okul ve Örgüt İklimine İlişkin Öğretmen Görüşleri (Bolu İli Örneği)” adlı çalışmasında Bolu il merkezinde görev yapan ortaokul öğretmenlerinin yenilikçi okul ve örgüt iklimi ile ilgili görüşleri belirlenmeye çalışılıp bu iki kavram arasındaki ilişkiler tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmanın evrenini Bolu il merkezinde görev yapan 306 ortaokul öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre tespit

edilmeye çalışılan iki kavram arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu belirlenmiştir. (Bodur, 2019)

Elif Fırat Koç (2019) “Bir Öğrenme Ortamı Olarak Facebook Kullanımının Öğrenenlerin Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri İle İlişkisi” adlı çalışmasında facebook kullanımının öğrenen bireylerin bireysel yenilikçilik düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmada araştırma nicel bir araştırma olup ilişkisel tarama deseni ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçları incelendiğinde öğrenen kişilerin eğitsel olarak facebook kullanımları ile bireysel yenilikçilik düzeyleri arasında olumlu bir ilişki olduğu saptanmıştır. (Koç, 2019)

Erdem Dağhan (2019) “Okulların Yenilikçi Olma Özelliklerinin Öğretmenlerin İş Doyumu ve Örgütsel Bağlılıkları İle Olan İlişkinin İncelenmesi” adlı çalışmasında okulların yenilikçi olma durumlarının öğretmenlerin mesleki iş doyumlarına ve örgütsel bağlılıklarına olan etkisini saptamaya çalışmıştır. Araştırmada yöntem olarak tarama modeli tercih edilmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler ışığında okulların yenilikçilik düzeyi arttıkça öğretmenlerin iş doyumları ve örgütsel bağlılıkları arasında yüksek düzeyli ve pozitif doğrultuda bir ilişki olduğu görülmüştür. (Dağhan, 2019)

Esra Altıntaş Yüksel (2019) “Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Yenilikçilik Eğilimleri Ve Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı çalışmasında sınıf öğretmenlerinin mesleki yenilikçilik eğilimleri ile öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları arasındaki ilişkiyi belirlemeye çalışmıştır. Araştırmada nitel ve nicel tarama modelleri bir arada kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin mesleki yeterlilik eğilimlerinin yüksek olduğu saptanmıştır. Yine mesleğe yönelik tutumlarının da olumlu şekilde yüksek olduğu belirlenmiştir. (Yüksel, 2019)

Esra Sarı (2019) “Okul Yöneticilerinin Sosyal Ağları Kullanım Amaçları İle Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri Arasındaki İlişki” adlı çalışmasında farklı kademelerdeki okul yöneticilerinin sosyal ağları kullanma amaçları ile bireysel yenilikçilik düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma ilişkisel tarama modelinde bir araştırma olup araştırma sonuçlarına göre araştırmaya katılan her kademedeki okul yöneticisinin belirlenen iki kavram arasında orta düzey pozitif yönlü bir ilişki olduğu saptanmıştır. (Sarı, 2019)

Esra Yıldız (2019) “Okul Yöneticilerinin Dönüşümcü Liderlik Davranışlarının Öğretmenlerin Bireysel Yenilikçilik Algılarına Etkisi” adlı çalışmada ilkokullarda görevli öğretmenlerin algılarına göre okul yöneticilerinin dönüşümcü liderlik davranışlarının öğretmenlerin bireysel yenilikçilik algısının anlamlı bir yordayıcısı olup olmadığının belirlenmeyi amaçlamıştır. Araştırma nicel bir araştırma olup araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma sonuçları ele alındığında belirlenen değişkenlerin öğretmenlerin yenilikçilik düzeyleri üzerinde pozitif yordayıcı olduğu belirlenmiştir. (Yıldız, 2019)

Ferhat Perçin (2019) “Programlama Öğretiminde Ters Yüz Öğretim Yönteminin Öğrencilerin Başarılarına, Teknoloji Tutumlarına ve Bireysel Yenilikçilik Düzeylerine Etkisi” adlı çalışmada ters yüz edilmiş öğretim yönteminin öğrencilerin başarı düzeyi, teknoloji tutumları ve bireysel yenilikçilik düzeyleri üzerindeki etkileri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın yöntemi yarı deneysel eşleştirilmiş desen olarak belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre belirlenen değişkenler açısından öğretim yönteminin anlamlı farklar ortaya koymadığı saptanmıştır. Yöntemin farklı değişkenlerle denenmesi önerilmiştir. (Perçin, 2019)

Fevzi Yalvuç (2019) “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Mesleki Öz- Yeterlikleri İle Yenilikçi Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı çalışmada beden eğitimi ve spor öğretmenleri ile farklı branşlarda eğitim veren öğretmenlerin mesleki özyeterlilikleri ile yenilikçi tutumlarını incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmada ilişkisel ve nedensel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler ışığında araştırmanın belirlenen amaçlar cinsiyete göre incelendiğinde anlamlı bir fark olmadığı görülürken eğitim seviyesine göre ise anlamlı fark olduğu görülmüştür. (Yalvuç, 2019)

Gülşen Çiçekli(2019) “Okul Yöneticilerinin Bireysel Yenilikçilik Algılarının Sorumluluk Duygusu-Davranışı ile Yöneticilik Kaygısı Değişkenleri Açısından İncelenmesi” adlı çalışmada okul yöneticilerinde bireysel yenilikçilik algılarını, sorumluluk duygusu-davranışı ile yöneticilik kaygısı değişkenleri açılarından incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma nicel bir araştırma olup model olarak ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen verilere göre okul yöneticilerinin bireysel yenilikçilik algıları ile incelenen değişkenlerin anlamlı yordayıcılar olduğu sonucuna varılmıştır. (Çiçekli, 2019)

Harun Tüysüz (2019) “Eğitim Yöneticilerinin Örgütsel Destek Algısı, Örgütsel Hafıza ve Yenilikçi İş Davranışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı çalışmada İstanbul ilinde görev yapan yöneticilerin yönetici algılarını farklı değişkenler açısından

değerlendirmeyi amaçlamıştır. Araştırma karşılaştırmalı ilişkisel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler ışığında örgütsel destek ölçeğinde araştırmaya katılan yöneticilerin orta derecede kalmış oldukları bunun yanında örgütsel hafıza ölçeğine ve yenilikçi iş davranışı ölçeğine ise tamamen katıldıkları saptanmıştır. (Tüysüz, 2019)

İlkay Solmaz (2019) “Öğretmenlerin Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri İle Teknopedagojik Eğitim Yeterlikleri Arasındaki İlişki” adlı çalışmada öğretmenlerin teknopedagojik eğitim yeterlilikleri ile bireysel yenilikçilik düzeyleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırma nicel bir çalışma olup betimsel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmadan elde edilen verilere göre ilişkisi incelenen iki durum arasında pozitif yönde ve orta düzey bir ilişki olduğu görülmüştür (Solmaz, 2019).

Merve Yılmaz (2019) “Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Kıdemlerinin, Mesleki Doyumlarının, Öz Yeterlik İnançlarının ve Bireysel Yenilikçiliklerinin Kendini Gerçekleştirme Düzeylerine Etkisi” adlı çalışmada sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdemlerinin, mesleki doyumlarının, öz yeterlik inançlarının ve bireysel yenilikçiliklerinin kendini gerçekleştirme düzeylerine etkilerini araştırmayı amaçlamıştır. Araştırmada yöntem olarak ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler ışığında belirlenen değişkenlerin sınıf öğretmenlerinin kendilerini gerçekleştirme düzeyleri üzerinde olumlu etkiye sahip olduğu saptanmıştır. (Yılmaz, 2019)

Mine Uysal (2019) “Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde Çalışan Öğretmenlerin Eğitimde Teknoloji Kullanım Tutumları ve Bireysel Yenilikçilik Düzeylerinin İncelenmesi (Küçükçekmece Örneği)” adlı çalışmada mesleki ve teknik Anadolu liselerinde görev yapan öğretmenlerin eğitimde teknoloji kullanım tutumları ile bireysel yenilikçilik düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmış olup araştırmadan elde edilen veriler ışığında belirlenen değişkenler doğrultusunda teknoloji kullanımı açısından farklar olduğu saptanmıştır. (Uysal, Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde Çalışan Öğretmenlerin Eğitimde Teknoloji Kullanım Tutumları ve Bireysel Yenilikçilik Düzeylerinin İncelenmesi (Küçükçekmece Örneği), 2019)

Mutlu Aydın (2019) “Okul Müdürlerinin Yenilikçilik Algılarının İncelenmesi” adlı çalışmada okul müdürlerinin yenilikçilik algılarını belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Araştırma sonuçları incelendiğinde yenilikçiliğin önündeki engellerin başında maddi

imkânsızlıklar ve birlikte çalışılan kişilerin olumsuz tutumlarının geldiği görülmüştür. Bunun yanı sıra yapılmak istenen yenilikçi özelliklerin okulların fiziki yetersizlikleri sebebiyle de tam olarak gerçekleştirilemediği görülmüştür. (Aydın, 2019)

Nehir Demirel (2019) “Son sınıf hemşirelik öğrencilerinin bireyselleştirilmiş bakım algılarının ve yenilikçilik düzeylerinin incelenmesi” adlı çalışmasında son sınıfta öğrenim gören hemşirelik öğrencilerinin bireysel yenilikçilik düzeyleri ile bireyselleştirilmiş bakım algılarının ve bunlar arasındaki ilişkilerin belirlenmesini amaçlamıştır. Araştırma nicel bir araştırma olup amaçlar doğrultusunda belirlenen ölçeklerden elde edilen veriler sonucunda araştırmaya katılan hemşirelik son sınıf öğrencilerinin bireyselleştirilmiş bakım algılarının yüksek olduğu saptanmıştır. Bireysel yenilikçilik düzeyleri incelendiğinde ise sorgulayıcı düzeyde oldukları görülmüştür. Bu iki kavram arasında ise pozitif bir ilişki olduğu saptanmıştır. (Demirel, 2019)

Neslihan Çakalcı (2019) “Okul İklimi ve Bireysel Yenilikçilik Kavramları Arasındaki İlişkide Öğretmen Özerkliğinin Aracılık Rolü” adlı çalışmasında öğretmen özerkliğinin aracılık rolünün bireysel yenilikçilik ve okul iklimi kavramlarıyla ilişkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma ilişkisel tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler doğrultusunda aracı etkisinin incelenmesinde; okul iklimi ve bireysel yenilikçilik değişkenleri arasındaki ilişkide öğretmen özerkliği kavramının kısmi aracı rolü olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. (Çakalcı, 2019)

Nuri Berk Güngör (2019) “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik Düzeyinin Öğretmen Profesyoneliğine Olan Etkisinde Bilişsel Esnekliğin Aracılık Rolü” adlı çalışmasında beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik düzeylerinin mesleki profesyonelliklerine ve bilişsel esnekliklerine ilişkin etkilerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın amacına hizmet edecek şekilde bir model kurulmuş ve bu model test edilerek araştırma sonuçları elde edilmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler farklı değişkenler bağlamında değerlendirilmiş ve geliştirilen modelin beklenen rolü gerçekleştirmediği belirlenmiştir. (Güngör, 2019)

Oğuz Yılmaz (2019) “Öğretmenlerin BİT Entegrasyon Yaklaşımları, Teknoloji Entegrasyonuna Yönelik Öz-Yeterlik Algısı ve Bireysel Yenilikçilik Özellikleri Arasındaki İlişkiler” adlı çalışmasında öğretmenlerin bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımı yaklaşımlarını, teknoloji kullanımına ilişkin kendilerini algılayışlarını ve bu değişkenler arasındaki ilişkiyi ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırmada yöntem olarak ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Yapılan çalışmalar sonucunda öğretmenlerin bilgi ve iletişim

teknolojileri kullanımı yaklaşımlarının görev yaptıkları kademelere göre farklılaştığı görülmüştür. Bunun yanı sıra öğretmenlerin bireysel yenilikçilik düzeyleri arttıkça teknoloji entegrasyonuna yönelik kendilerini algılayışlarının da olumlu yönde arttığı görülmüştür. (Yılmaz, 2019)

Rafet Cansu (2019) “Yenilikçi Yönetim Özellikleri Gösteren Okul Yöneticilerinin Öğretmenlerin Motivasyon Ve Örgütsel Bağlılıkları Üzerine Etkilerinin İncelenmesi” adlı çalışmada yenilikçi tutumlara sahip yöneticilerle çalışan öğretmenlerin örgütsel bağlılıklarının ve çalışma isteklerinin nasıl etkilendiğini belirlemeye çalışmıştır. Araştırma ilişkisel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre okul yöneticilerinin tutumları yenilikçi yönde arttıkça birlikte çalıştığı öğretmenlerin de motivasyonları ve örgütsel bağlılık düzeyleri artmıştır. (Cansu, 2019)

Rıdvan Ayaz (2019) “Yenilikçi Tarih Öğretiminde Arkeolojinin Değerlendirilmesi” adlı çalışmada yenilikçi tarih öğretiminde arkeolojinin değerlendirilmesini amaçlamıştır. Araştırmada yurt içi ve yurt dışı kaynaklar taranarak doküman analizi yapılmıştır. Elde edilen veriler bağlamında yenilikçi tarih öğretim programlarında arkeolojiye geniş yer vermenin öğrenmenin kalıcı izli olmasında ve öğrencilerde tarih bilincinin oluşmasında büyük katkısı olduğu görülmüştür. (Ayaz, 2019)

Sedef Süer (2019) “Sınıf Öğretmenlerinin Yenilikçi Pedagoji Uygulamalarına İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi” adlı çalışmada sınıf öğretmenlerinin yenilikçi pedagoji uygulamalarına ilişkin görüşlerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Bu kapsamda elde edilen verilere göre araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin yenilikçi pedagojik uygulamalara ilişkin görüşlerinin orta düzeyin üzerinde olduğu görülmüştür. (Süer, 2019)

Sümeyye Hatice Eral (2019) “İngilizce Öğretmenlerinin Esnek Öğrenme Alanlarında Yenilikçi Uygulamalarına İlişkin Bir Durum Çalışması” adlı çalışmada İngilizce öğretmenlerinin esnek öğrenme alanlarında yenilikçi uygulamaları kullanma becerilerine ilişkin değerlendirme yapmayı amaçlamıştır. Araştırma nitel bir araştırma olup durum çalışması şeklinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen verilere bağlı olarak esnek öğrenme ortamlarının öğrencilerin yabancı dili yaşam içinde etkin kullanma becerilerinde ve teknolojiyi etkin kullanma becerilerinde etkili olduğu saptanmıştır. (Eral, 2019)

Taşkın Soysal (2019) “Türkçe Derslerinde İş birlikli Öğrenme Etkinliklerinin 21. Yüzyıl Öğrenme ve Yenilikçilik Becerilerini Geliştirmeye Etkisi” adlı çalışmada Türkçe eğitiminde yenilikçi becerilerin iş birlikli öğrenme yöntemiyle öğretilmesini amaçlamıştır. Araştırmada karma araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler ışığında belirlenen yöntemle işlenen Türkçe derslerinin geleneksel yöntemle işlenen derslere oranla daha verimli geçtiği sonucu ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin derse olan ilgisi de olumlu yönde artmıştır. (Soysal, 2019)

Tuğba Sadıç (2019) “Lise Öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik Algıları, Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutumları İle Araştırma Yeterlilikleri Arasındaki İlişki” adlı çalışmada lise öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik algıları, eğitim araştırmalarına ilişkin tutumları ve araştırma yapma yeterlilikleri arasındaki ilişkiyi belirlemeye çalışmıştır. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitim araştırmalarına ilişkin tutumlarının olumlu olduğu, bu sonuçların demografik özelliklerden etkilenmediği ancak cinsiyet, eğitim seviyesi gibi kriterler bağlamında farklılaştığı görülmüştür. Buna ek olarak iki durum arasındaki ilişkinin pozitif yönde zayıf bir ilişki olduğu saptanmıştır. (Sadıç, 2019).

Tuğçe Yağmur Orhan (2019) “Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Biyoteknolojiye İlişkin Laboratuvar Deneyimlerine Yenilikçi Öğretim Yaklaşımlarının Etkisi” adlı çalışmada fen bilimleri öğretmenlerine biyoteknoloji konusunda yenilikçi tutum ve tekniklerinin kazandırılması amaçlanmıştır. Araştırmada araştırma deseni olarak iç içe desen kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre biyoteknoloji konularının öğretiminde yenilikçi öğretim yaklaşımları ile zenginleştirilmiş laboratuvar etkinliklerinin kullanılmasının öğrenciler açısından olumlu sonuçlar doğurduğu saptanmıştır. (Orhan, 2019)

Yalçın Atlı (2019) “Sınıf Öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik Özellikleri İle Derste Teknoloji Kullanımına Yönelik Eğilimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı çalışmada sınıf öğretmenlerinin teknoloji kullanma durumları ile bireysel yenilikçilik durumlarını farklı değişkenler açısından incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmış olup araştırma sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik düzeylerinin mezun oldukları fakülte ile bilişim teknolojileri ile ilgili bir hizmet içi eğitim alıp almamalarına göre farklılık gösterdiği diğer değişkenlerde anlamlı farklar görülmediği saptanmıştır. (Atlı, 2019)

Alperen Şahin (2018), “Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Tamamlayıcı Ölçme Araçları Farkındalıkları Girişimcilik ve Yenilikçilik Düzeylerinin Belirlenmesi” adlı çalışmasının

Çalışma grubunu 137 ğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada, ğretmen adaylarının tanımlayıcı lme araçlarına ilişkin farkındalıklarını belirlemek ve bireysel yenilikçilik düzeyleri ile bu farkındalık düzeyleri arasındaki ilişkiyi saptamak amaçlanmıştır. Yapılan araştırma sonucunda ğretmen adaylarının tamamlayıcı lme araçları farkındalık düzeyleri, yenilikçilik düzeyleri ve girişimcilik düzeyleri arasında orta düzey pozitif yönlü bir ilişki görülürken yenilikçilik ve girişimcilik düzeyleri arasında yüksek düzey pozitif yönlü bir ilişkiye rastlanmıştır. (şahin, 2018)

Fatih Kartal (2018), “Sosyal Bilgiler ğretmen Adaylarının Bireysel Yenilikçilik zellikleri İle Eğitimde Teknoloji Kullanımına İlişkin Tutumları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi” adlı çalışmasında sosyal bilgiler ğretmen adaylarının eğitimde teknoloji kullanımına yönelik tutumlarını çeşitli değişkenler açısından incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmada veriler “Teknoloji Tutum lėėi” ve “Bireysel Yenilikçilik lėėi” kullanılarak toplanmıştır. Araştırma sonucunda sosyal bilgiler ğretmen adaylarının eğitimde teknoloji kullanımına yönelik tutumlarının bireysel yenilikçilik düzeylerine göre farklılaştığı belirlenmiştir. (Kartal, 2018)

Hayrullah Yılmaz (2018), “İlkokul ğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik İle Mesleki Değerlerini Yansıtırma Düzeyleri” adlı çalışmasında ilkokulda görev yapan öğretmenlerin bireysel yenilikçilik düzeyleri ve mesleki değerlerini yansıtırma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın evrenini belirleyen akademik yıl içerisinde Bolu merkezde ilköğretim kurumlarında görev yapan 529 ğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri kişisel bilgi formu, Bireysel Yenilikçilik ve ğretmen Mesleki Değerler lekleri kullanılarak toplanmıştır. Araştırmanın sonuçları incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin “yüksek düzeyde yenilikçi” oldukları ve bireysel yenilikçilik kategorilerinden en çok “nc” ve “sorgulayıcı” kategorilerinde yer aldıkları görülmüştür. (Yılmaz, 2018)

Hüseyin Kocasaraç (2018), “Fen ve Sosyal Bilimler Lisesi ğretmenlerinin Yenilikçilik Durumlarının Değerlendirilmesi” adlı çalışmasında fen ve sosyal bilimler lisesi ğretmenlerinin yenilikçi ğretmen özellikleri kapsamında genel durumlarını değerlendirmeye çalışmıştır. Araştırmada karma yöntem kullanılmıştır. Nitel ve nicel veriler farklı araçlar kullanılarak elde edilmiştir. Çalışma kapsamında uygulamaya katılan öğretmenlerin çoğu kendini “yenilikçi” olarak tanımlarken yöneticileri de bu öğretmenlerin yenilikçi ğretmen özelliklerine sahip olduğunu desteklemiştir. (Kocasaraç, 2018)

Mehmet Şahin Solak (2018), “Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Öğretmen Adaylarının Teknoloji Koçluğu Öz yeterlikleri İle Yenilikçilik Özellikleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi” adlı çalışmasında Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Bölümü öğretmen adaylarının teknoloji koçluğu öz yeterlilikleri ile yenilikçilik düzeyleri arasında orta düzey pozitif bir ilişki saptanmıştır. Araştırma tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğretmen adaylarının teknoloji koçluğu yeterliliklerinin orta düzeyde olduğu görülmüştür. (Solak, 2018)

Merve Cin (2018), “Yenilikçi Fen Deneyleriyle Sorgulamaya Dayalı Öğrenmenin Öğrencilerin Kavramsal Anlama Düzeylerine, Epistemolojik İnançlarına Ve Fen Bilimleri Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisi” adlı çalışmasında belirlenen amaç doğrultusunda İzmir ili merkez ilçesinden seçilen bir ortaokulda sekiz hafta boyunca uygulama yapılmıştır. Araştırma sonucuna göre anlama testi açık uçlu sorular açısından deney grubu lehine olumlu sonuç elde edilmiştir. (Cin, 2018)

Mustafa Alper Mülhim (2018), “Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri ve Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin İncelenmesi: Bartın Üniversitesi örneği” adlı çalışmasında Bartın Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin bireysel yenilikçilik düzeylerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmada “Bireysel Yenilikçilik Ölçeği” ve “Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin yenilikçilik düzeylerinin yaşam boyu öğrenme düzeylerini etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. (Mülhim, 2018)

Ozan Filiz (2018), “Öğretmen Adaylarının Dönüştürülmüş Öğrenme Ortamlarındaki Deneyimlerinin Eğitim Teknolojisi Standartlarına Yönelik Öz yeterliklerine, Yenilikçilik Düzeylerine ve Çevrimiçi Bağlılıklarına Etkisi” adlı çalışmasında amacı öğretmen adaylarının dönüştürülmüş öğrenme ortamlarındaki deneyimlerinin eğitim teknolojisi standartlarına yönelik öz yeterliklerine, yenilikçilik düzeylerine ve çevrimiçi bağlılıklarına etkisini incelemektir. Araştırmada yakınsak paralel desen kullanılarak sonuçlara ulaşılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre belirlenen ölçütlerde artış görülmüştür. (Filiz, 2018)

Özdal Koyuncuoğlu (2018), “Türkiye’de Girişimci ve Yenilikçi Üniversitelerin Gömülü Teoriye Göre Değerlendirmesi ve Bir Model Önerisi” adlı çalışmasında ülkemizdeki üniversitelerin girişimcilik ve yenilikçilik düzeylerinin belirlenmesine yönelik bir ölçme aracının tasarlanmasına katkı sağlayacak bir yapının oluşturulması amaçlanmıştır. Ülkenin yedi bölgesinden seçilen 15 üniversitede görev yapan akademisyenlerle yüz yüze

görüşmeler yaparak konu ile ilgili veri toplamıştır. Araştırma sonucunda üniversitelerin girişimcilik, yenilikçilik alanlarında köklü değişikliklere ihtiyacı olduğu sonucuna varılmıştır. (Koyuncuoğlu, 2018)

Sebahat Gören Kaya (2018), “Görsel Olarak Zenginleştirilmiş Yenilikçi Madde Formatı Geliştirilmesi ve Uygulamalı Olarak Değerlendirilmesi” adlı çalışmada amaç yenilikçi bir madde formatı geliştirmek ve bu formatı uygulamalı olarak değerlendirmektir. Araştırma yöntemini olarak belirlenen akademik eğitim yılı içerisinde dokuz farklı uygulama oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucunda görsel madde formatının etkili sonuçlar doğurduğu ortaya çıkmıştır. (Kaya, 2018)

Vasıf Karagücük (2018), “Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin TEOG İngilizce Sınavındaki Akademik Başarısının Yenilikçi Yalın Eğitim Yönteminin Uygulanarak Artırılması Üzerine Deneysel Bir Çalışma “ adlı çalışmada yabancı dil eğitiminde kullanılabilecek bir yöntem olarak yenilikçi-yalın öğretim yöntemini incelemektedir. Yapılan araştırma sonucunda bu yöntemin yabancı dil başarısının artmasına katkı sağladığı görülmüştür. (Karagücük, 2018)

Yeliz Abbak (2018), “Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlikleri ile Yenilikçilik Düzeylerinin İncelenmesi” adlı çalışmada çağın en büyük gerekliliği olan kendini yenileme konusunda Kayseri ili merkez ilçelerinde görev yapan 718 sınıf ve branş öğretmeninin yaşam boyu öğrenme becerileri ve yenilikçilik düzeyleri arasındaki ilişki incelenmeyi amaçlamıştır. Araştırma tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Yapılan araştırma sonucunda sınıf ve branş öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme ve yenilikçilik düzeyleri arasında anlamlı fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. (Abbak, 2018)

Damla Çetin (2017), “Okul Yöneticilerinin Teknostres Algıları İle Bireysel Yenilikçilik Özellikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Edirne İli Örneği)” adlı çalışmada okul yöneticilerinin teknostres algıları ile bireysel yenilikçilik özellikleri arasındaki ilişkiyi saptamaya çalışmıştır. Araştırmada Edirne’de farklı kademelerde görev yapan 361 okul yöneticisi oluşturmaktadır. Veriler “Teknostress Ölçeği ve Bireysel Yenilikçilik Ölçeği” kullanılarak elde edilmiştir. Araştırmada, okul yöneticilerinin teknostres algılarının orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Okul yöneticilerinin teknostres algılarının yaş, mesleki hizmet süresi ve teknoloji ile ilgili hizmet-içi eğitim alma durumuna göre farklılaştığı görülmüştür. Okul yöneticilerinin bireysel yenilikçilik düzeylerinin ise sorgulayıcı kategoride olduğu bulunmuştur. (Çetin, 2017)

Fatma Gözde Tuysuz (2017), “Resmi Ortaokul Öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri ile Örgütsel Yaratıcılık Algı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Manisa ili Salihli ilçesi Örneği)” adlı çalışmasında Manisa ili Salihli ilçesinde görev yapan 325 öğretmen ile çalışmıştır. Araştırma ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin bireysel yenilikçilik düzeyleri ile örgütsel yaratıcılık algıları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin bireysel yenilikçilik düzeylerinin örgütsel yaratıcılık algıları üzerinde etkili olduğu görülmüştür. (Tuysuz, 2017)

Fryad Hama Najib Muhammad (2017), “Öğrencilerin Okuma ve Yazma Becerilerini Geliştirmek İçin İngilizce Dili Eğitiminde Yenilikçi Bir Yöntem: Lean” adlı çalışmasında Iraklı İngilizce öğretmenlerinin ölçme değerlendirme kültürü düzeyleri incelenmeye çalışılmıştır. Çalışmada, eğitsel değerlendirme için, öğretmenlerin yedi tane ölçme değerlendirme becerisine dayanan Sınıf Ölçme Değerlendirme Anketi uygulanmıştır. Çalışma bulguları, Iraklı öğretmenlerin ölçme değerlendirme kültürünün, istenilen düzeyden daha az olduğunu ortaya koymuştur. (Muhammad, 2017)

Güven Çelik (2017), “Okul Yöneticilerinin Liderlik Tarzları ile Yenilikçilik ve Risk Alma Davranışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı çalışmasında Trabzon ilinde ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan 256 müdür ve müdür yardımcısı ile çalışmıştır. Araştırmanın amacını okul yöneticilerinin liderlik tarzları ile yenilikçilik ve risk alma davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi ile okul yöneticilerinin liderlik tarzlarının cinsiyet, eğitim durumu, yönetsel pozisyon, yöneticilik süresi ve çalışılan okul kademesine göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda farklı liderlik tarzlarına göre sonuçların değiştiği görülmüştür. (Çelik, 2017)

Hunar Nasih M. Faraj (2017), “Öğrencilerin Okuma Ve Yazma Becerilerini Geliştirmek İçin İngilizce Dili Eğitiminde Yenilikçi Bir Yöntem: Lean” adlı çalışmasında yenilikçi yabancı dil öğretim yöntemi olan lean yönteminin uygulanabilirliği incelenmiştir. Araştırma, İngilizce öğreniminde yenilikçi bir öğrenme metodu olan lean methodunun, öğrenenlerin okuma ve yazma becerileri üzerine uygulanmasının etkileri araştırılmak amacıyla yapılmıştır. Bir uygulama ve kontrol grubuyla birlikte, ön test yarı deney modeli kullanıldı. On iki hafta boyunca yapılan uygulama sonucunda yöntemin dil eğitiminin etkililiğinin artırılmasında ve müfredatın yetiştirilmesi konusunda uygulanabilir bir yöntem olduğu sonucuna ulaşılmıştır. (Faraj, 2017)

İlker Nebi Özgür (2017), “Okul Kültürü ve Örgütsel Adaletin Okulun Yenilikçi İklimiyle İlişkisinin İncelenmesi” adlı çalışmasında okul kültürü ve örgütsel adaletin okulun yenilikçi iklimiyle ilişkisini incelemiştir. Bu çalışma korelasyonel araştırma şeklinde tasarlanmış olup bu araştırma yaklaşımında değişkenler arasındaki ilişkilerin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Tabakalı örnekleme yöntemiyle seçilen örnekleme 46 okul ve 726 öğretmenden veri toplanmıştır. Veriler "Okul Kültürü Ölçeği", "Okulun Yenilikçi İklimi Ölçeği" ve "Örgütsel Araştırma sonucunda yenilikçi iklim için hiyerarşi kültürünün etkili olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. (Özgür, 2017)

Naci Serhat Başkan (2017), “Medyalar Arası Yenilikçi Yöntemlerin Yabancı Dil Eğitimine Katkıları” adlı çalışmasında medyalar arası yenilikçi yöntemlerin dil eğitimine olan katkıları ayrıntılı bir şekilde ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırma üç temel başlıktan oluşmaktadır. İlk bölümde problem durumu üzerinde durulmuş ikinci bölümde dil öğretim yöntemi, yaklaşım ve kuramlar ile birlikte medyalararasılık, metinlerarasılık, göstergelerarasılık, sanatlararasılık ve transmedia kavramları üzerinde durulmuştur. Son kısmında ise eğitim teknolojileri bağlamında medyalararasılık yönteminin nasıl kullanılacağı üzerinde durulmuştur. (Başkan, 2017)

Seval Kaya (2017), “Biyoloji Öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik Düzeylerinin İncelenmesi” adlı çalışmasında biyoloji öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik düzeyleri ile kategorilerinin belirlenmesi ve bunların okul türü, cinsiyet, yaş, kıdem yılı, eğitim düzeyi ve günlük internet kullanımı değişkenleri açısından incelenmesini amaçlanmıştır. Araştırmada MEB’e bağlı okullarda görev yapan 58 biyoloji öğretmeni ile çalışılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre çalışmaya katılan biyoloji öğretmenlerinin çoğunluğunun sorgulayıcı kategoride olduğu belirlenmiştir. Ayrıca araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunun yüksek düzeyde yenilikçi özelliğe sahip olduğu saptanmıştır. (Kaya, 2017)

Sinem Miraç Aktaş (2017), “Başlangıç Gitar Eğitimi Düzeyinde Kullanılan Yenilikçi Öğretim Yöntemlerinin İlköğretim Öğrencileri Üzerindeki Etkileri” adlı çalışmasında özel bir öğrenim kurumunda hafta sonu gitar kurslarına katılan kırk öğrenci ile çalışmıştır. Araştırmada ön test son test uygulaması ile öğrencilerin becerileri video kaydı ile değerlendirilmeye çalışılmıştır. Uzmanlar bu kayıtları dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirmiş ve bu şekilde araştırmanın verileri elde edilmiştir. Yapılan araştırma sonucunda incelenen modelin etkili olduğu sonucuna varılmıştır. (Aktaş., 2017)

Yaşar Murat Beşkaya (2017), “Eğitim Yöneticilerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri ile Bireysel Yenilikçilik Düzeylerinin İncelenmesi” adlı çalışmasında eğitim yöneticilerinin

yaşam boyu öğrenme düzeyleri ile bireysel yenilikçilik özellikleri arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmaya Bartın ilinde görev yapan 164 okul yöneticisi gönüllülük esasına göre katılmıştır. Araştırmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Yapılan araştırma sonucunda eğitim düzeyinin yaşam boyu öğrenme üzerinde olumlu etkisi olduğu görülmüştür. (Başkaya, 2017)

Emre Aslan (2016), “Fatih Projesi Kapsamında Öğretmenlerin Öğretim Etkinliklerinde Tablet Bilgisayarları Kullanmaya İlişkin Tutumları ve Yenilikçi Uygulamaları” Gaziantep ili Şahinbey ilçesinde görev yapan anadolu lisesi öğretmenlerinin Fatih Projesi kapsamında tablet ile öğretim ve yenilikçi uygulamalar karşısındaki tutumları belirlenmeye çalışılmıştır. Veriler araştırmacı tarafından geliştirilen “Öğretim Etkinliklerinde Tablet Bilgisayar Kullanma Tutum Ölçeği” ile belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın sonucunda araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunun ders ile ilgili etkinliklerde genel olarak tablet bilgisayarı kullanamadıkları görülmüştür. (Aslan, 2016)

Ferhan Şahin (2016), “Öğretmen Adaylarının Bilişim Teknolojileri Kabul Düzeyleri ile Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı çalışmada öğretmenlerin bilişim teknolojileri kabul düzeyleri ile bireysel yenilikçilik düzeyleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymaya çalışmıştır. Veriler elde edilirken “bireysel yenilikçilik ölçeği” kullanılıp nicel bir çalışma ortaya konulmuştur. Araştırma sonuçlarına göre bu iki ilişki arasında pozitif orta düzey bir ilişki olduğu görülmüştür. (Şahin, 2016)

Şenol Deniz (2016), “Ankara Üniversitesi Hazırlık Okulu Öğrenci ve Öğretmenlerinin Harmanlanmış Öğretimin Uygulanmasına Yönelik Algı ve Görüşleri: Bir Durum Çalışması, Yenilikçi ve Yapılandırmacı Bir Perspektif” adlı çalışmada Ankara Üniversitesi Hazırlık Okulu Öğretmen ve Öğrencilerinin, web-tabanlı harmanlanmış Öğretimin Uygulanmasına yönelik algı ve görüşlerini analiz etmiştir. Araştırma sonuçlarına göre araştırmaya katılanların harmanlanmış öğretim yöntemine karşı olumsuz algılarının olduğu saptanmıştır. (Deniz, 2016)

Ahmet Kumaş (2015), “Fizik Öğretiminde REACT Öğretim Stratejisine Dayalı Olarak Geliştirilen Yenilikçi Teknoloji Destekli Zenginleştirilmiş Öğretmen Rehber Materyallerinin Değerlendirilmesi” adlı çalışmada REACT öğretim stratejisine dayalı olarak teknoloji destekli zenginleştirilmiş öğretmen rehber materyallerini değerlendirmiştir. Araştırmada aksiyon araştırması yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre uygulanan bu yenilikçi yöntemin öğrencilerin öğrenme güçlüklerinin

azalmasına ve öğrenme motivasyonlarının artmasına olumlu katkı sağladığı görülmüştür. (Kumaş, 2015)

Ali Can Gözcü (2015), “Türkiye'deki Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümlerinin Yenilikçilik Açısından Değerlendirilmesi” adlı çalışmada yenilikçi yaklaşımların Türk Yükseköğretim Sistemi'ne girmesi irdelenmiştir. Araştırma kapsamında belirlenen bölümlerin internet siteleri, vizyon, misyon ifadeleri ve genel bilgileri incelenerek verilere ulaşılmıştır. Araştırma sonuçları belirlenen bölümler bağlamında yenilikçi özelliklerin bu bölümlerde sınırlı olduğunu ve yapılan yeniliklerin de çoğunlukla YÖK yaptırımları, uluslararası süreçler ve politik yaptırımlar doğrultusunda gerçekleştiğini göstermiştir. (Gözcü, 2015)

Ayşen Develi (2015), “Ortaokul Okul Müdürlerinin Yenilikçi ve Değişim Özelliklerinin Öğretmenler Üzerindeki Etkisi” adlı çalışmada değişim ve yenilikçilik kavramları üzerinde durulmuştur. Ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin bu kavramlar üzerine görüşlerine nicel veriler aracılığıyla yer verilmiştir. Çalışmamızda ortaokul okul müdürlerinin değişim ve yenilikçilik özelliklerinin ortaokulda çalışan öğretmenler üzerine etkisi anket çalışması ile incelenmiştir. Bu araştırma okul yöneticileri ve personelin ortak vizyonu olması, değişime açık fikirli olması ve örgüt içinde bilgi paylaşımının olması yenilikçi iş davranışını olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. (Develi, 2015)

Canan Kışlal (2015), “Yenilikçi Bir Okul Öncesi Yaklaşımı Olarak "Akıllı Bebekler Akademisi(ABA)": Bir örnek olay incelemesi” adlı çalışmada ABA uygulamasındaki yenilikçi yaklaşımlar nitel bir yöntem olan olay incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Veriler genel olarak gözlem ve katılımcılarla yapılan görüşmeler aracılığı ile elde edilmiştir. Sonuç olarak gözlemlenen modelin benzer durumlarda da kullanılabileceği görülmüştür. (Kışlal, 2015)

Hasan Kılıç (2015), “İlköğretim Branş Öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri ve Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri (Denizli İli Örneği)” adlı çalışmada Denizli il merkezinde görev yapan branş öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik özellikleri ile yaşam boyu öğrenme becerileri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmada “Bireysel Yenilikçilik Ölçeği” kullanılmış olup elde edilen veriler doğrultusunda öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yüksek olduğu, cinsiyetin yaşam boyu öğrenme eğilimi üzerinde etkili olduğu, 20 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin diğer kıdemdeki öğretmenlere göre yaşam boyu öğrenme eğiliminin düşük olduğu, öğretmenlerin yenilikçilik düzeylerinin düşük olduğu, cinsiyetin, branşın ve de kıdemin bireysel yenilikçilik üzerinde

etkili olmadığı ve yaşam boyu öğrenme eğilimi ile bireysel yenilikçilik düzeyi arasında bir ilişki olmadığı ama alt boyutlar arasında ilişkilerin var olduğu sonuçlarına ulaşmıştır. (Kılıç, 2015)

Onur Gürbüz (2015), “Öğretmen Adaylarının Yenilikçilikleri ve Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı çalışmada Çanakkale 18 Mart Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının yenilikçilik düzeyleri ile problem çözme becerileri arasındaki ilişki incelenmiştir. Veriler bireysel yenilikçilik ölçeği ve problem çözme envanteri aracılığıyla elde edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğretmen adaylarının orta düzeyde yenilikçi oldukları ve problem çözme becerilerinin de orta düzey sınırında olduğu belirlenmiştir. Ayrıca branşlara göre yenilikçilik düzeyinin farklılık gösterdiği görülmüştür. (Gürbüz, 2015)

Zeynep Yılmaz Öztürk (2015), “İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri ve Bu Düzeylere Etki Eden Etmenlerin İncelenmesi” adlı çalışmada ilköğretim öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik özelliklerini çeşitli değişkenlere göre belirlemeye çalışmıştır. Araştırma nitel ve nicel verilerin bir arada kullanıldığı karma bir yöntemle oluşturulmuştur. Araştırma sonuçlarına göre ortaokul öğretmenlerinin orta düzeyde yenilikçi oldukları belirlenmiştir. Yenilikçilik toplam puanı ve alt boyutlarına verilen puanların cinsiyete ve yaşa göre farklılaşmadığı, öğrenim durumuna göre ise sadece değişime direnç alt boyutunun anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. (Öztürk, 2015)

Alper Yusuf Köroğlu (2014), “Okul Öncesi Öğretmenlerinin ve Öğretmen Adaylarının Bilişim Teknolojileri Öz yeterlik Algıları, Teknolojik Araç Gereç Kullanım Tutumları ve Bireysel Yenilikçilik Düzeylerinin İncelenmesi” adlı çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin belirlenen alanlardaki durumlarını belirlemeye çalışmıştır. Araştırma sonucuna göre; okul öncesi öğretmenlerinin bilişim teknolojileri öz yeterlik algılarının, teknolojik araç gereç kullanımına yönelik tutumlarının yüksek düzeyde olduğu ve "Öncü" grubunda yenilikçi oldukları görülmüştür. Okul öncesi öğretmen adaylarının bilişim teknolojileri öz yeterlik algılarının, okul öncesi eğitimde teknolojik araç gereç kullanımına yönelik tutumlarının yüksek düzeyde olduğu, okul öncesi öğretmen adaylarının "Sorgulayıcı" kategorisinde ve orta düzey yenilikçi oldukları görülmüştür. (Köroğlu, 2014)

Mehmet Temizkan (2014), “Eğitimde Yenilikçi Yaklaşımlar: Robot Uygulamaları” adlı çalışmada robotik kitlerin eğitime uyarlanmasına yönelik eğilimler incelemiştir.

Çalışmada 48 adet araştırma incelenmiş ve Lego Mindstorms® NXT robot kitinin en çok kullanılan uygulama olduğu sonucuna varılmıştır. (Temizkan, 2014)

Ayşe Özbek (2014), “Öğretmenlerin Yenilikçilik Düzeylerinin TPAB Yeterlikleri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi” adlı çalışmasında Konya ili merkez ilçeleri dâhilinde görev yapan 421 öğretmene TPAB eğitim yeterlik ölçeği ile bireysel yenilikçilik ölçeği uygulamıştır. Araştırma sonucunda araştırmaya dahil edilen kriterlerin TPAB yeterliği üzerinde önemli bir etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. (Özbek, 2014)

Nursel Yılmaz (2013), “An Investigation of Preservice Early Childhood Teachers’ Levels of Individual Innovativeness and Perceived Attributes of Instructional Computer Use” adlı çalışmasında okulöncesi öğretmen adaylarının yenilikçilik düzeyleri ve bilgisayar teknolojileri hakkında ortaya çıkan yeni bilgilere ulaşma becerileri belirlemeye çalışmıştır. 436 öğretmen adayından elde edilen veriler ışığında okul öncesi öğretmen adaylarının öğretimde bilgisayar teknolojilerini öğretimde kullanmaya yönelik olumlu tutuma sahip oldukları saptanmıştır. (Yılmaz, 2013)

Ayşe Bitkin (2012), “Öğretmen Adaylarının Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri ile Bilgi Edinme Becerileri Arasındaki İlişki” adlı çalışmasında Güneydoğu Anadolu Bölgesi’ndeki üniversitelerde öğrenim gören öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik düzeyleri ile bilgi edinme becerileri arasındaki ilişkiyi incelemeye çalışmıştır. Araştırma sonucunda farklı branşlarda öğrenim gören öğretmen adaylarının farklı sonuçlar ortaya çıkardığı görülmüştür. (Bitkin, 2012)

Levent Kavacık (2012), “İlköğretim 6. Sınıf Fen ve Teknoloji Dersi Madde ve Isı Ünitesinde Grupla Yenilikçi (İnovasyon) Projeler Oluşturmanın Öğrenciler Üzerindeki Etkileri” adlı çalışmasında fen ve teknoloji dersinde grupla proje üretmenin başarı, tutum gibi bazı değişkenlere olan etkisini araştırmıştır. Araştırma sonucunda başarı testi açısından anlamlı bir artış gözlemlenmişken diğer alanlarda anlamlı artış görülmemiştir. (Kavacık, 2012)

Kerem Kılıçer (2011), “Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Öğretmen Adaylarının Bireysel Yenilikçilik Profilleri” adlı çalışmasında bilgisayar ve öğretim teknolojileri öğretmenlerinin yenilikçilik düzeylerini ve yenilikçiliğin önünde engele olarak gördükleri durumları belirlemeye çalışmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının en çok kuramsal boyutta yer alan durumları önlerinde engel olarak gördükleri saptanmıştır. (Kılıçer, 2011)

Hakan Eren (2010), “Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Yenilikçilik Kapasitelerinin Teknolojik Yenilikçilik Eğilimlerine Etkisini Ölçmeye Yönelik Bir Model Önerisi” adlı çalışmasında üniversite öğrencilerinin yenilikçi, yaratıcı, girişimci özelliklerinin yenilikçi eğilimlerine etkilerini saptamaya çalışmıştır. 767 öğrenci ile yapılan çalışma sonuçlarına göre bireysel, sosyal, teknolojik yenilikçilik faktörlerinin birbirleri ile pozitif ilişki içerisinde olduğu saptanmıştır. (Eren, 2010)

Zehra Pekşen (2010), “Innovativeness As A Managerial Process In The Context Of Science Teaching: A Case Study On Bahçeşehir Science And Technology High School” adlı çalışmasında Bahçeşehir Fen ve Teknoloji Lisesindeki yenilikçi uygulamaları ve bu durumu etkileyen faktörleri belirlemeye çalışmıştır. Çalışmaya toplamda 17 katılımcı dahil edilmiştir. Çalışma sonuçlarına göre araştırma konusu olan kurumun yenilikçi uygulamalar konusunda olumlu sonuçlara sahip olduğu saptanmıştır. (Pekşen, 2010)

Makaleler

Arif Rohman, Asri Widowati, Mohamed Nor Azhari Azman (2020) “The Fundamental Theories For Developing An Innovative Teacher Education Program” adlı çalışmalarında öğretmen adaylarının mesleki gelişimlerine yönelik yenilikçi bir program tasarlamayı amaçlanmıştır. Bu bağlamda (Rohman, Dulvati, ve Azman, 2020) literatür taraması şeklinde bir araştırma yaparak konuya destek olmaya çalışmışlardır. (Rohman, Dulvati ve Azman, 2020)

Belgin Tura ve Sait Akbaşı (2020) “Öğretmen Yenilikçiliğini Etkileyen Faktörler” adlı çalışmalarında öğretmenlerin yenilikçi davranışlarının hangi faktörlerden etkilendiğini, bu faktörlerin hangi etkileri ortaya çıkarabileceğini sunmaya çalışmışlardır. Araştırma, tarama deseninde gerçekleştirilmiş olup, konu ile ilgili alanyazın ve araştırmalar ile mevzuat, belge ve diğer dokümanlar özenli bir şekilde toplanıp düzenlenerek analiz sürecinden geçirilmiştir. Araştırmada, yenilikçi öğretmen davranışları üzerinde en sık çalışılan faktörler; demografik, bireysel ve örgütsel faktörler başlığı altında ele alınmış ve her bir faktörün öğretmen yenilikçiliği üzerindeki etkisinin yönü, ilgili araştırmaların bulguları doğrultusunda açıklanmaya çalışılmıştır. (Tura ve Akbaşı, 2020)

Chun Cao, Liang Shang b, Qian Meng (2020) “Applying the Job Demands-Resources Model to Exploring Predictors of Innovative Teaching Among University Teachers” adlı çalışmalarında yenilikçi öğretimi inceleyen bir model önermişlerdir. Öğretme

motivasyonu, öğretmen öz yeterliliği ile yenilikçi öğretim arasındaki ilişki incelenmiştir. Öğretmen öz yeterliği tükenmeyi olumsuz olarak belirlemiştir ve dolaylı olarak öğretim motivasyonu aracılığıyla yenilikçi öğretimle ilişkilidir. İş güvensizliğinin, öğretme-araştırma çatışması ile tükenmişlik arasındaki pozitif ilişkiyi güçlendiren, öğretme-araştırma çatışması ile öğretme motivasyonu arasındaki negatif ilişkiyi ve öğretmen öz yeterliği ile öğretme motivasyonu arasındaki pozitif ilişkiyi zayıflatan bir moderatör olduğu ortaya çıkmıştır. (Cao, Shang, ve Meng, 2020, s. 1-10)

Esra Töre (2020) “Değişim ve Yenilik Sürecine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi: Nitel Bir Çalışma” adlı çalışmasında değişim ve yenilik sürecine ilişkin öğretmen görüşlerini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma, nitel durum çalışması desenine göre yapılandırılmış olup, veriler araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmaya altı farklı branştan sekiz öğretmen dahil edilmiştir. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin “fayda sağlayan, amaca hizmet eden ve kullanılabilir olan” yeniliklere değer verdikleri; “teknoloji”, “uyum sağlama”, “günceli takip”, “kendini geliştirme” temalarını vurguladıkları bulunmuştur. (Töre, 2020)

Gökhan Çalışkan ve Özden Şahin İzmirli (2020) “Yenilik- Karar Sürecinde Öğretmenlerin Kullandıkları İletişim Kanalları” adlı çalışmalarında 2017-2018 eğitim öğretim yılında Çanakkale ili merkez ilçesinde bulunan ilkokul, ortaokul ve lise kademesindeki devlet okullarında görev yapan 489 öğretmenden veri toplanmıştır. Araştırma tarama modeli ile desenlenmiştir. Araştırma kapsamında veriler araştırmacı tarafından geliştirilen veri toplama aracı ile toplanmıştır. Araştırmada toplanan veriler SPSS 21 paket programı kullanılarak betimsel istatistik (yüzde ve frekans) ve iki değişken için ki kare testi ile analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda, EBA’ya yönelik yenilik-karar sürecinde öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun uygulama ve onay aşamasında bulundukları sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte, EBA’ya yönelik yenilik-karar sürecinin her aşamasında öğretmenlerin bireylerarası iletişim kanallarını ve etkileşimli internet araçlarını işlevsel olarak kullandığı belirlenmiştir. Öğretmenlerin EBA’ya yönelik bilgi, tutum ve karar geliştirirken diğer öğretmenlerle yüz yüze görüşme, EBA web sitesi ve eğitimsel web siteleri kanallarını yenilik-karar süreci aşamalarının hepsinde işlevsel olarak kullandığı görülmüştür. Ayrıca, öğretmenlerin kullandığı işlevsel iletişim kanallarının kullanım oranları ile öğretmenlerin görev yaptıkları okul türü arasındaki ilişkinin yenilik-karar sürecinin bazı aşamalarında farklılıklar gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. (Çalışkan ve İzmirli, 2020)

Mine Çeliköz, Esra Betül Kölemen (2020) “Okul Öncesi Öğretmen ve Öğretmen Adaylarının Kaynaştırmaya Yönelik Tutumları ve Yenilikçilik Düzeyleri” adlı çalışmalarında Bu çalışmanın amacı, okulöncesi öğretmenleri ve öğretmen adaylarının kaynaştırmaya yönelik tutumları ile yenilikçilik düzeylerinin belirlenmesi ve bu iki unsur arasındaki ilişkinin incelenmesini amaçlamışlardır. Araştırmaya Konya ili, merkez ilçelerine bağlı okulöncesi kurumlarında görev yapan öğretmenler ile Necmettin Erbakan Üniversitesi eğitim fakültesi okulöncesi öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlere "Yaygınlaştırma Ölçeğine İlişkin Görüşler" ve "Bireysel Yenilikçilik Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre Okulöncesi öğretmen ve öğretmen adaylarının kaynaştırmaya yönelik tutumlarının “kararsızım” düzeyinde yer aldığı, öğretmen adaylarının yenilikçilik düzeylerinin ise; öğretmenlerden daha yüksek olmakla birlikte iki grubun da öğretmenlik mesleği açısından düşük seviye olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. (Çeliköz ve Kölemen, 2020)

Seyit Ahmet Güzen ve Ahmet Kaya (2020) “Liselerde Yenilik Yönetimi Becerilerinin Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda İncelenmesi” adlı çalışmalarında liselerdeki yenilik yönetimi becerilerine ilişkin algı düzeylerini çeşitli değişkenler açısından incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma evreni, 2018 - 2019 Eğitim-Öğretim Yılı Şanlıurfa ili merkez ilçelerindeki ortaöğretim kurumlarında görev yapan 2.330 öğretmeni kapsamaktadır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin yenilik yönetimi becerilerine ilişkin algı düzeylerinin tüm alt boyutlar için “yüksek” düzeydedir. Cinsiyet, kıdem, okul türü, branş, öğrenim seviyesi, medeni durum ve öğretmen sayısı değişkenleri açısından anlamlı farklılık tespit edilmemişken yaş, öğrenci sayısı, hizmet süresi ve idareci sayısı değişkenleri bakımından anlamlı farklılık saptanmıştır. (Güzen ve Kaya, 2020)

Suat Türkoğuz ve Ali Çiyancı(2020) “Tübitak Bilim Genç” Web Sayfasındaki Videoların Yenilikçi Fen Deney Kriterlerine Göre Öğretmen Adaylarıyla Tekrar Tasarlanarak İncelenmesi” adlı çalışmalarında “TÜBİTAK Bilim Genç” web sayfasındaki bilim videoları, fen bilgisi öğretmen adaylarıyla yenilikçi fen deney kriterlerine göre incelenmiştir. Çalışmanın YFK ölçeğinden elde edilen nicel veriler analiz edilerek, yarı yapılandırılmış görüşme formu ile desteklenmiştir. Çalışmanın sonucunda, TÜBİTAK Bilim Genç web sayfasındaki bilim videoları ile deney tasarlayan öğretmen adaylarının, probleme dayalı öğrenme senaryolarıyla deney tasarlayan öğretmen adaylarına göre, YFK ölçeğinin ön test ve son test ortalama puanları arasındaki farkın yüksek ve önemli olduğu belirlenmiştir. (Türkoğuz ve Çiyancı, 2020)

Yasin Hiçyılmaz ve Semiha Şahin (2020) “Öğretmen Algılarına Göre Okul Müdürlerinin Yenilik Yönetimi Düzeyleri” adlı çalışmalarında 2019 – 2020 eğitim öğretim yılında liselerde görev yapan 562 öğretmenin kendi okul müdürlerinin yenilik yönetimi düzeylerini ortaya koymayı ve yenilik yönetiminin boyutlarını belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırmada nicel araştırma yöntemi kullanılmış olup araştırma sonucunda öğretmen algılarına göre okul müdürlerinin yenilik yönetimi düzeylerinin yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. (Hiçyılmaz ve Şahin, 2020)

Muhammed Afandi Zainal, Mohd Efendi Ewan Mohd Matore (2019) “Factors Influencing Teachers’ Innovative Behaviour: A Systematic Review” adlı çalışmalarında öğretmenlerin yenilikçi davranışlarını etkileyen faktörleri daha önceden gerçekleştirilen çalışmalar bağlamında belirlenmeye ve analiz edilmeye çalışmışlardır. Çalışmada yöntem olarak sistematik literatür taraması modeli kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin yenilikçi davranışlarını etkileyen en baskın faktörlerin liderlik ve öz yeterlik olduğu saptanmıştır. (Afandi Zainal ve Efendi Ewan Mohd Matore, 2019)

Mehmet Karahan, Sait Patır (2019) “Üniversite Öğrencilerinin Bireysel Yenilikçilik Kapasitelerinin Belirlenmesi” adlı çalışmalarında üniversitede öğrenim gören 312 öğrenci araştırmaya dahil edilmiştir. Bu öğrencilerin bireysel yenilikçilik kapasitesi, kendine güven ve risk alma düzeyi ile demografik özellikleri incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin cinsiyetleri ile bireysel yenilikçilik ölçeği boyutlarından yalnızca risk alma boyutu arasında anlamlı bir fark olduğu, diğer boyutlarda ise bu boyutta görüldüğü gibi anlamlı bir fark görülmediği belirlenmiştir. (Karahan & Patır, 2019)

Mireia Cívsa, Jordi Diaz-Gibsona, Susana Lópeza, Nienke Moolenaar (2019) “Collaborative and Innovative Climates in Pre-service Teacher Programs: The Role of Social Capital” adlı çalışmalarında özellikle mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin eğitim öğretim için değerli olan sosyal sermayeye erişebilecekleri öğrenme iklimlerini oluşturabilme durumlarını incelemişlerdir. Çalışmaya Barselona’dan 321 öğretmen adayı katılmıştır. Çalışmadan elde edilen veriler ışığında öğretmen adaylarının sosyal sermayeleri ile performansları ve mesleki yeterlilikleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. (Cívsa, Diaz-Gibson, López, ve Moolenaar, 2019)

Belgin Bal İncebacak, Aslı Sarışan Tungaç, Süleyman Yaman (2018) “Sınıf Öğretmenlerinin Gözünden Eğitimde Yenilik ve İnovasyon Kavramlarına Bir Bakış: Metafor Analizi” adlı çalışmalarında sınıf öğretmenlerinin eğitime ve inovasyon kavramına yönelik görüşlerini metafor aracılığıyla belirlemeye çalışmışlardır. Araştırmanın

örneklemini 2017-2018 eğitim-öğretim yılında Karadeniz Bölgesinde görev yapan 121 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma sonucuna göre öğretmenlerin yenilik ve inovasyon kavramlarını birbirinden farklı kavramlar olarak gördükleri belirlenmiştir. (İncebacak, Tungaç ve Yaman, 2018)

Melek Çakmak, Yusuf Budak, Yücel Kayabaşı (2018) “Lisansüstü Öğrencilerin Yenilikçi Öğretmen Özelliklerine İlişkin Görüşleri” adlı çalışmalarında lisansüstü öğrencilerin ‘yenilikçi öğretmen’ özelliklerine ilişkin bakış açıları belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmada çalışma grubunu, 15 yüksek lisans ve 20 doktora öğrencisi olmak üzere toplam 25 lisansüstü öğrenci oluşturmaktadır. Açık uçlu sorular ile içerik analizi sonucunda elde edilen bulgulara bağlı olarak, kategoriler oluşturulmuştur. Bu alanda yapılacak çalışmalara katkı sağlaması araştırmanın amaçları arasındadır. (Budak, Çakmak, ve Kayabaşı, 2018)

Terry Byers, Wes Imms, Elizabeth Hartnell-Young (2018) “Evaluating Teacher And Student Spatial Transition From A Traditional Classroom To An Innovative Learning Environment” adlı çalışmalarında öğretmenlerin geleneksel öğrenme ortamlarından yenilikçi öğrenme ortamlarına nasıl geçtiklerini belirlemeye çalışmışlardır. Aynı öğretmenin aynı sınıfta gösterdiği performans belirli zaman aralıklarıyla belirlenerek yarı deneysel bir çalışma yapılmıştır. Çalışma sonucunda yenilikçi eğitim ortamlarında öğretmenlerin farklı aktiviteler uygulaması sebebiyle daha fazla enerji harcadıkları bununla birlikte öğrencilerin dikkat dağınıklıkları ve istenmeyen davranışlarında azalma olduğu gözlemlenmiştir. (Byers, Imms, ve Hartnell-Young, 2018)

Yapılan inceleme sonucunda 1990 ile 2020 yılları arasında gerçekleştirilen, başlığında “yenilikçi ve yenilikçilik” kavramlarını içeren 593 tez çalışması tespit edilmiştir. Bu çalışmaların 90 tanesi eğitim öğretim ile ilgiliyken geri kalan kısmı mühendislik, sağlık, işletme, din, hukuk gibi farklı alanlara ait yapılmış çalışmalardan oluşmaktadır. Eğitim öğretim ile ilgili yapılan çalışmalardan 75 tanesi yüksek lisans tez çalışmalarını oluştururken bu alanda çalışan araştırmacılardan 15 tanesi doktora tez çalışmalarında bu konuyu tercih etmiştir. Bu çalışmaların çoğunluğu farklı düzeylerde görev yapan öğretmenlerin bireysel yenilikçilik özellikleri ile belirlenen bir başka özelliğin karşılaştırılması üzerine temellendirilmiştir. Bunu yanı sıra okul yöneticilerinin yenilikçilik düzeyleri ve görev yaptıkları okullara yenilikçilik konusunda yaptıkları katkıları beliremeye yöneliktir. İncelenen araştırmalar arasında yapılan bu çalışmanın önemli bir yeri vardır. Ortaokul düzeyinde görev yapan öğretmenlere yönelik araştırmalar diğer

düzeyle göre daha sınırlı sayıdadır. Bu çalışma ortaokul düzeyinde görev yapan öğretmenlerin yenilikçilik kavramı üzerine görüşlerini belirlemek açısından değerli sonuçlar verebilir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmada uygulanan yönteme, araştırmaya ilişkin evren ve örnekleme, veri toplama aracına ve veri çözümleme tekniklerine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Yöntem

Bu araştırmada ortaokul öğretmenlerinin yenilikçi öğretmen özelliklerine ilişkin görüşleri belirlenmeye çalışıldığından betimsel yöntem ve buna bağlı olarak tarama modeli uygulanmıştır.

Betimsel tarama, yaşayanların, hali hazırda var olanların, yaşananların ne olduğunun betimlenip açıklanarak ortaya koyulmasına ve durum saptamasına yönelik bir yöntemdir. (Sönmez ve Fusun, 2018, s. 47). Güncel veriler elde edilebilmesi ve örneklemin geniş tutulabilmesi halinde etkili bir yöntemdir. Betimsel tarama yöntemi nicel araştırma yöntemlerinden biridir. Bir konuya, duruma, olaya ilişkin katılımcılarının görüş veya tutumlarının belirlendiği; yaş, cinsiyet, eğitim durumu gibi ölçütlere göre genel durumlarının incelendiği araştırma yöntemidir. Betimsel tarama yönteminde örneklemin evreni tam temsil edecek şekilde belirlenmesi halinde çok sayıda kişiye ulaşma olasılığını arttırır ve böylece araştırılan konu ile ilgili çok daha fazla veri elde edilebilir. Bu durumda araştırma sonuçları daha geçerli ve güvenilir nitelik kazanır.

Evren ve Örneklem

Bu bölümde araştırmanın evreni ve örneklemini belirtilmiştir.

Evren

Araştırmanın evrenini Gaziantep ili Milli Eğitim Bakanlığına bağlı kurumlarda görev yapan ortaokul öğretmenleri oluşturmaktadır.

Örneklem

Araştırmanın örneklemi Gaziantep ili Milli Eğitim Bakanlığına bağlı kurumlarda görev yapan ortaokul öğretmenlerine ilişkin evrenden basit tesadüfi yöntemle seçilen öğretmenler oluşturmaktadır. Örneklem yöntemleri seçkisiz ve seçkisiz olmayan şeklinde gruplandırılabilir. Seçkisiz örneklem belirlenen evrenden alınacak örneklemin seçkisizlik ilkesine uygun olarak seçilmesidir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, ve Demirel, 2018, s.88). Öğretmenler seçilirken kolay ulaşılabilirlik ilkesi göz önünde bulundurulmuştur. Araştırma için Gaziantep ilinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ortaokullarda görev yapan 481 ortaokul öğretmeninden veri toplanmıştır. Bu öğretmenlerin özellikleri ile ilgili detaylı veriler araştırmanın bulgular kısmında ayrıntılı şekilde sunulmaktadır.

Verilerin Toplanması

Araştırmada veriler araştırmacı tarafından geliştirilen anket uygulanarak toplanmıştır. Veriler, Gaziantep ilinde resmi kurumlarda görev yapan ortaokul öğretmenlerinden gönüllülük esasına göre toplanmıştır. Verilerin toplandığı öğretmenler belirlenirken öncelikle il ve ilçe genelinde kolay ulaşılabilirlik ilkesi çerçevesinde okullar belirlenmiş ve bu okulların idari kadrosuyla iletişime geçilerek öğretmenlerin eğitim öğretim sürecini aksatmayacak şekilde, farklı branşlardan gönüllü olmalarına dikkat edilmiştir. Veriler öğretmenlerle yapılan yüz yüze görüşmeler ile toplanmıştır. Belirlenen okullara gidilerek araştırmaya katılmaya gönüllü olan öğretmenlere çalışma ve anket hakkında bilgi verilmiş sonrasında anketler dağıtılarak veriler toplanmıştır. Veriler öğretmenlere uygulanmadan önce Gaziantep İl Milli Eğitim Müdürlüğünden gerekli izin alınmış olup bu izin çalışmanın ekler bölümünde yer almaktadır.

Veri Toplama Aracı

Verilerin toplanması amacıyla araştırmacı tarafından anket oluşturulmuştur. Veri toplama aracı “katılıyorum”, “kararsızım”, “katılmıyorum” seçeneklerini içeren üçlü likert tipinde bir ankettir. Oluşturulan anket EK: 1’de sunulmuştur. Anketin sonuna katılımcıların belirtmek istedikleri görüşlerini almak üzere açık uçlu sorular eklenmiştir. Araştırmanın alt problemleriyle tutarlı olarak oluşturulan anket formunda 6 ana bölüm yer almıştır (Budak, Çakmak, ve Kayabaşı, 2018). Bu bölümler ve bunlara ilişkin soru (madde) sayıları aşağıda Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2

Anket formuna ilişkin ana bölümler ve soru sayıları

Temel Yenilikçi Öğretmen Özellikleri	Karşılık gelen İfade Numaraları
Teknolojik gelişmelere açıklık	1 – 8. İfadeler
İş birliği içerisinde çalışabilme	9 – 18. İfadeler
Öğrenci merkezli düşünme ve rehberlik	19 – 26. İfadeler
Motivasyon ve cesaretlendirme	27 – 31. İfadeler
Kişisel ve mesleki gelişim	32 – 41. İfadeler
Yenilikçi ve yeniliklere açık olma	42 – 50. İfadeler

Tablo 2’ ye göre yenilikçi öğretmen özelliklerine ilişkin madde sayıları ilgili özelliğe göre farklı sayısal açıdan farklılık göstermektedir. Bu dağılıma göre veri toplama aracındaki ifadelerin çoğunluğu iş birliği özelliği ile ilgiliyken en az madde sayısı motive edici ve cesaretlendirici tutuma özelliği ile ilgilidir.

Anket likert tipinde olup “katılıyorum”, ”kararsızım”, “katılmıyorum” şeklinde üç seçenekten oluşmaktadır. Katılıyorum seçeneği sayısal değer olarak 3, kararsızım seçeneği sayısal olarak 2, katılmıyorum seçeneği sayısal olarak 1 puan değerindedir. Seçeneklerin denk geldiği puan aralıkları şu şekildedir:

Katılmıyorum: 0 - 0,99

Kararsızım : 0,99 - 1,99

Katılıyorum :1,99 - ve üstü

Anketin sonunda katılımcıların görüş ve önerilerinin alınmasına yönelik açık uçlu sorular sorulmuştur.

Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi:

Veri toplama aracı geliştirilirken aşağıdaki işlemler yapılmıştır.

1. Alan yazın taraması yapılmış ve yenilikçi öğretmen özellikleri belirlenmiştir.
2. Bu özellikleri içeren likert tipi taslak anket oluşturulmuştur.
3. Taslak anket geçerlilik ve güvenilirlik için üç alan uzmanının görüşüne sunulmuştur.
4. Alan uzmanlarının dönütlerine göre, maddeler yeniden incelenmiş gerekli düzeltmeler yapılmıştır.
5. İki konu alan uzmanı, bir dil bilgisi uzmanı ve bir ölçme değerlendirme uzmanı olmak üzere, toplam dört alan uzmanı “uygundur” şeklinde görüş belirtmiştir.
6. Uzman görüşüne göre gerekli düzeltmeler yapılmıştır.
7. Başlangıçta otuz madde içerecek şekilde tasarlanan anket formu kapsam geçerliliğini arttırmak amacıyla elli ifadeden oluşacak şekilde yeniden düzenlenmiştir.
8. Taslak anketin ön denemesi yapılmış ve buna göre gerekli düzeltmeler yapılmıştır.
9. Anket formuna son şekli verilerek uygulanmıştır.
10. Katılımcıları veri toplama aracında yer alan ifadelerle sınırlandırmadan konuyla ilgili eklemek istedikleri düşüncelerini yazabilecekleri bir alan oluşturulmuştur.

Verilerin Analizi

Araştırmada kullanılan veri toplama aracı Gaziantep ilinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ortaokullarda görev yapan ortaokul öğretmenlerine uygulanmıştır. Elde edilen veriler ankette yer alan ana boyutlar doğrultusunda düzenlenip yüzde ve frekans değerleri ve ağırlıklı ortalamaları hesaplanmıştır. Ankette yer alan her bir maddeyle ilgili ağırlıklı ortalamalar hesaplanmıştır. Bu hesaplamada şu formül kullanılmıştır:

$$X = \frac{\sum (fx_1) + (fx_2) + (fx_3)}{N \text{ (Ankete cevap veren sayısı)}}$$

Her bir alt boyut için ayrı toplam puan hesaplanmıştır. Ardından verilerde uç değer olup olmadığını tespit etmek için boyut puanlarına ilişkin z puanları hesaplanmıştır. Hesaplanan z-puanları -3 ile +3 aralığında bulunmuştur. Ayrıca uç değer tespiti için histogramlar ve kutu-çizgi grafiklerinden de yararlanılmıştır. Histogramlar ve kutu-çizgi grafikleri de incelendiğinde uç değer olmadığı görülmüştür. Verilerde uç değer olmadığı görüldükten sonra normallik varsayımı için boyut puanlarının çarpıklık ve basıklık katsayıları hesaplanmıştır. Çarpıklık ve basıklık katsayılarının -1 ile +1 arasında olduğu görülmüştür. Buna göre verilerin normal dağılım sergilediği görülmüştür (Büyüköztürk, 2014, s. 11). Veriler normal dağılım sergilediği için analizlerde parametrik testlerden yararlanılmıştır.

Ana boyutlara ilişkin maddelerin ağırlıklı ortalamaları da ayrıca hesaplanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler SPSS 21.0 paket programı ile analiz edilmiştir. Analizlerde betimsel istatistikler (frekans, yüzde, ortalama, standart sapma) hesaplanmış ve yenilikçi öğretmen özelliklerinin nasıl dağıldığı ortaya konulmuştur. Ankette altı alt boyut ve toplam 50 soru vardır, Her bir alt boyut için ayrı toplam puan hesaplanmıştır. Yapılan bu puanlamalar sonucunda, boyutların öğretmenlerin demografik özelliklerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği t-testi ve varyans analizi kullanılarak, $p < ,05$ düzeyinde test edilmiş ve gerekli durumlarda da Post-hoc test olarak Tukey testi uygulanmıştır. İki grubun bulunduğu özelliklerin ortalamalarının anlamlı bir şekilde farklılık gösterip göstermediğini test etmek üzere t-testi, ikiden fazla grubun bulunduğu özellikler içinse tek faktörlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Varyans analizinde anlamlı farklılığın çıkması durumunda, anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için LSD karşılaştırma testi kullanılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde alt problemlerle ve örneklemele ilgili veriler analiz edilmiş, tablolastırılmış ve açıklanarak yorumlanmıştır.

Örnekleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın örneklemini Gaziantep ili Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi kurumlarda görev yapan 484 ortaokul öğretmeni oluşturmuştur. Örneklemden elde edilen verilerde kayıp veri olup olmadığı kontrol edilmiş ve üç birimde kayıp veri olduğu görüldüğü için analiz dışı bırakılmıştır. Araştırma kapsamında toplamda 481 ortaokul öğretmeninden elde edilen veriler değerlendirilmiştir. Araştırmanın örneklemine ilişkin veriler aşağıda Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3.

Araştırmanın Örneklemine İlişkin Veriler

<i>Değişkenler</i>	<i>Kategoriler</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
<i>Cinsiyet</i>	Kadın	284	59,00
	Erkek	197	41,00
	<i>Toplam</i>	<i>481</i>	<i>100,00</i>
<i>Branş</i>	Türkçe	81	16,80
	Matematik	78	16,20
	Fen bilimleri	60	12,50
	Sosyal bilgiler	48	10,00
	İngilizce	51	10,60
	Din Kültürü	44	9,10
	Diğer	119	24,70
	<i>Toplam</i>	<i>481</i>	<i>100,00</i>
<i>Eğitim Seviyesi</i>	Lisans	450	93,60
	Yüksek Lisans	31	6,40
	<i>Toplam</i>	<i>481</i>	<i>100,00</i>
<i>Mesleki Hizmet Süresi</i>	0-5 yıl	284	59,00
	6-10 yıl	107	22,20
	11-15 yıl	50	10,40
	16 yıl ve üzeri	40	8,30
	<i>Toplam</i>	<i>481</i>	<i>100,00</i>
<i>Yabancı Dil</i>	Var	254	52,80
	Yok	227	47,20
	<i>Toplam</i>	<i>481</i>	<i>100,00</i>
<i>Yabancı Dil Seviyesi</i>	Temel	124	48,80
	Orta	74	29,10
	İleri	56	22,00
	<i>Toplam</i>	<i>254</i>	<i>100,00</i>

Tablo 3 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerden 284'ü (%59,00) kadın ve 197'si (%41,00) ise erkektir. Öğretmenlerin branşlarına göre dağılımına bakıldığında, Türkçe' den 81 (%16,80), matematikten 78 (%16,20), fen bilimlerinden 60 (%12,50), sosyal bilgilerden 48 (%10,00), İngilizce' den 51 (%10,60), din kültüründen 44 (%9,10) ve diğer branşlardan (Beden eğitimi, Görsel sanatlar, Müzik, Rehberlik, Teknoloji tasarım, Bilişim teknolojileri) 119 öğretmen (%24,70) katılmıştır. Eğitim seviyelerine bakıldığında 450 (%93,60) öğretmen lisans mezunu iken 31(%6,40) öğretmen ise yüksek lisans mezunudur. Mesleki hizmet süresine göre, araştırmaya katılanlardan en çok 284 (%59,00) ile 0-5 yıl arasında hizmet süresine sahip öğretmenler bulunmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerden 254'ü (%52,80) yabancı dil bilirken, 227'si (%47,20) ise yabancı dil bilmemektedir. Yabancı dil bilenler arasından ise 124'ü (%48,80) temel seviyeye, 74'ü (%29,10) orta seviyeye ve 56'sı (%22,00) ise ileri seviyeye sahiptirler.

Tabloda yer alan veriler ışığında araştırmaya farklı branşlardan ortaokul öğretmenlerinin katılımı sağlanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu lisans mezunudur. Yenilikçi öğretmenlerin en temel özelliklerinden biri olan kişisel ve mesleki gelişim açısından öğretmenlerin lisansüstü eğitim alması oldukça önemlidir. Yabancı dil bilmek, öğretmenlerin dünyadaki diğer meslektaşlarıyla iletişimini kolaylaştırırken bir

yandan da dünyada özellikle eğitim alanında yapılan çalışmalardan haberdar olmalarını sağlayacaktır. (Budak, Çakmak, ve Kayabaşı, 2018). Araştırmaya katılan öğretmenlerden elde edilen veriler ışığında bu sayının da yetersiz kaldığı görülmektedir.

Alt Problemlere İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Alt problem I: “Ortaokul öğretmenlerinin teknolojik gelişmelere açıklığa ve teknoloji kullanımına ilişkin görüşleri nelerdir?” şeklinde yazılan birinci alt probleme cevap bulabilmek için anketin birinci bölümünde yer alan ilk sekiz soru sorularak öğretmen görüşleri alınmıştır. Örnekleme giren öğretmenlerin yenilikçi öğretmen özelliklerinden “Teknolojik Gelişmelere Açıklık” boyutuna ilişkin görüşleri Tablo 4’ te sunulmuştur

Tablo 4.

Örneklemeye Giren Ortaokul Öğretmenlerinin Teknolojik Gelişmelere Açıklık Alt Boyut Puanlarının Betimsel İstatistikleri

Maddeler	Toplam katılımcı	Katılımyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Ağırlıklı Ort.	Ort.	Std.s
	N	f	%	f	%	f	%	$\bar{X}$		
1. Teknoloji ürünü araç-gereçleri (bilgisayar, akıllı tahta, telefon vb.) eğitim öğretim sürecinde kullanıyorum.	481	28	5,8	42	8,7	411	85,4	2,79		
2. Sosyal medya araçlarını (whatsapp, facebook, instagram vb.) gerektiğinde eğitim öğretim sürecine dâhil ediyorum.	481	85	17,7	93	19,3	303	63,0	2,45		
3. Eğitim öğretim ile ilgili web sitelerini takip ediyorum.	481	22	4,6	69	14,3	390	81,1	2,76		
4. Eğitimle ilgili web sitelerini derslerimde kullanıyorum	481	137	28,5	87	18,1	257	53,4	2,24	20,08	2,57
5. İnterneti bilgiye ulaşmada araç olarak kullanıyorum	481	10	2,1	29	6,0	442	91,9	2,89		
6. İnterneti bilgiyi aktarmada araç olarak kullanıyorum	481	18	3,7	50	10,4	413	85,9	2,82		
7. Okul, aile, öğrenci ve öğretmen iş birliğinin ve eşgüdümünün sağlanması için iletişim teknolojilerinden yararlanıyorum	481	25	5,2	103	21,4	353	73,4	2,68		
8. Yabancı dilde hizmet veren eğitim öğretim içerikli web sitelerini ve sosyal medya sayfalarını takip ediyorum.	481	325	67,6	113	23,5	43	8,9	1,41		
$\sum \bar{X}=2,50$										

Tablo 4'te örneklemeye giren öğretmenlerin teknolojik gelişmelere açık olma durumlarına ilişkin görüşlerine ilişkin istatistikler yer almaktadır. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin daha çok “İnterneti bilgiye ulaşmada araç olarak kullanıyorum” (f=442; %91,9) ile “İnterneti bilgiyi aktarmada araç olarak kullanıyorum” (f=413; %85,9) ifadelerine katıldıklarını ve “Yabancı dilde hizmet veren eğitim öğretim içerikli web sitelerini ve sosyal medya sayfalarını takip ediyorum” (f=325; %67,6) ile “Eğitimle ilgili web sitelerini derslerimde kullanıyorum” (f=137; %28,5) ifadelerine katılmadıklarını belirtmişlerdir. Teknolojik gelişmelere açıklık boyutunun ortalaması ($\bar{X} = 20,08$) olarak bulunmuştur. Alınabilecek en yüksek puanın 24 olduğu düşünüldüğünde öğretmenlerin teknolojik gelişmelere açıklık durumlarına ilişkin görüşlerinin olumlu yönde olduğu söylenebilir.

Tablo 4'te yer alan maddelerin ağırlıklı ortalamalar incelendiğinde en yüksek ağırlıklı ortalamaya sahip maddenin ($\bar{X}=2,82$) 6 numaralı “İnterneti bilgiyi aktarmada araç olarak

kullanıyorum.” şeklinde ifade edilen maddesinin, en düşük ortalamaya sahip maddenin ise ($\bar{X}=1,41$) 8 numaralı “Yabancı dilde hizmet veren eğitim öğretim içerikli web sitelerini ve sosyal medya sayfalarını takip ediyorum.” şeklinde ifade edilen maddeler olduğu dikkat çekmektedir. Tablo 4’te yer alan 8. maddede ifade edilen yabancı dilde hazırlanmış web sitelerini izleme konusunda öğretmenlerin kararsız (0,99-1,99) oldukları görülmektedir. Buna göre yabancı dilde hizmet veren eğitim öğretim içerikli web sitelerini ve sosyal medya sayfalarını takip etmeye ilişkin olarak öğretmenlerin kararsız oldukları yani net bir görüş belirtmedikleri görülmektedir. Ancak Tablo 4’te yer alan diğer maddelerin ağırlıklı ortalamalarının ise 1,99 ve üstü aralığında olduğu yani öğretmenlerin teknolojik gelişmelere açıklık konusunda “katılıyorum” düzeyindeki seçeneği tercih ettikleri ağırlıklı ortalamaların ortalamasından ($\Sigma X=2,50$) gözlenmektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerin teknolojik gelişmelere açık oldukları söylenebilir.

Ortaokul öğretmenlerinin derslerinde kullandıkları web siteleri de bu alt problemi destekleyici veriler içerdiğinden bu başlık altında incelenmiştir. Ortaokul öğretmenlerinin teknoloji kullanım yeterliliklerine bağlı olarak derslerini işlerken kullandıkları web siteleri belirlenmiş ve bu sitelere giriş frekans ve yüzde değerleri aşağıda tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5.

Ortaokul Öğretmenlerinin Derslerinde Kullandıkları Web Sitelerine İlişkin Frekans ve Yüzdelik Değerleri

	Web Siteleri	f	%
1.	www.eba.gov.tr	135	31,2
2.	www.morpakampus.com	52	12,0
3.	www.okulistik.com	26	6,0
4.	www.egitimhane.com	23	5,3
5.	www.izzeteker.com	13	3,0
6.	www.bedenegitimi.gen.tr	11	2,5
7.	www.sosyalbilgiler.biz	11	2,5
8.	www.fenokulu.net	9	2,1
9.	www.youtube.com	6	1,4
10.	www.dindersi.com	5	1,2
11.	www.ortaokulmatematik.org	5	1,2
12.	https://code.org	4	0,9
13.	www.derslig.com	4	0,9
14.	www.dilbilgisi.net	4	0,9
15.	www.facebook.com	4	0,9
16.	www.ingilizcecin.com	4	0,9
17.	https://scratch.mit.edu	3	0,7
18.	www.ariyayin.com	3	0,7
19.	www.dyned.com	3	0,7
20.	www.gorselsanatlar.org	3	0,7
21.	www.sorubak.com	3	0,7
22.	www.vitaminegitim.com	3	0,7
23.	edebiyatsultani.com	2	0,5
24.	http://ayirac.com	2	0,5
25.	https://tr.pinterest.com	2	0,5
26.	www.britishcouncil.org.tr	2	0,5
27.	www.demethoca.com	2	0,5
28.	www.dersimiz.com	2	0,5
29.	www.dindersioyun.com	2	0,5
30.	www.egitimpedia.com	2	0,5
31.	www.fenbilimleri.com	2	0,5
32.	www.matematikciler.com	2	0,5
33.	www.mesuthayat.com	2	0,5
34.	www.turkceci.net	2	0,5
35.	www.turkcedersi.net	2	0,5
36.	altinorduram.meb.k12.tr	1	0,2
37.	sahinbeyram.meb.k12.tr	1	0,2
38.	www.rehberlikservisim.com	1	0,2
39.	biliminucunda.com	1	0,2

40.	dictionary.cambridge.org/tr	1	0,2
41.	dindersimateryal.com	1	0,2
42.	egitim.sitesi.web.tr	1	0,2
43.	en.islcollective.com	1	0,2
44.	http://cantayayinlari.com	1	0,2
45.	http://film-english.com	1	0,2
46.	http://www.dersturkce.com	1	0,2
47.	https://blockly-games.appspot.com	1	0,2
48.	https://dkab.org	1	0,2
49.	https://englishbees.com	1	0,2
50.	https://orgm.meb.gov.tr	1	0,2
51.	https://ortaokulmatematik.com	1	0,2
52.	https://ozgurseremet.com	1	0,2
53.	https://quizlet.com/tr	1	0,2
54.	https://teknoloji-tasarim.com	1	0,2
55.	https://www.bbc.co.uk/cbeebies/.../bbc-childrens	1	0,2
56.	https://www.facebook.com/groups/121902458424886/	1	0,2
57.	https://www.facebook.com/Turkceogretmenleribiz	1	0,2
58.	kahoot.com	1	0,2
59.	kesfetprojesi.org	1	0,2
60.	odsgm.meb.gov.tr	1	0,2
61.	okulakademi.com	1	0,2
62.	scratch.eba.gov.tr	1	0,2
63.	supersimple.com	1	0,2
64.	tdk.gov.tr	1	0,2
65.	testicoz.org	1	0,2
66.	tureng.com	1	0,2
67.	www.aktiviteingilizce.com	1	0,2
68.	www.aktuelpdr.net	1	0,2
69.	www.bilgisayarbilisim.net	1	0,2
70.	www.dersimizmuzik.org	1	0,2
71.	www.dersturkce.com	1	0,2
72.	www.dilbilimi.net	1	0,2
73.	www.din.com	1	0,2
74.	www.diyaret.gov.tr	1	0,2
75.	www.englishteachersgroup.com	1	0,2
76.	www.facebook.com/groups/fenexpres	1	0,2
77.	www.facebook.com/groups/rakkus010/	1	0,2
78.	www.facebook.com/groups/ultrafen	1	0,2
79.	www.facebook.com/Turkceogretmenleribiz	1	0,2
80.	www.fenci.gen.tr	1	0,2
81.	www.fenhane.com	1	0,2
82.	www.fenogretmeniyiz.biz	1	0,2
83.	www.fensepetim.com	1	0,2
84.	www.gelisenbeyin.net	1	0,2

85.	www.geogebra.org	1	0,2
86.	www.girisimciogretmen.com	1	0,2
87.	www.ilkokul1.com	1	0,2
88.	www.lucidpress.com	1	0,2
89.	www.matkampus.com	1	0,2
90.	www.muhammetyilmaz.com	1	0,2
91.	www.myingilizce.com	1	0,2
92.	www.nasa.gov	1	0,2
93.	www.ogretmenforumu.com	1	0,2
94.	www.ogretmenlersitesi.com	1	0,2
95.	www.pdr.org.tr	1	0,2
96.	www.psikodramatist.com	1	0,2
97.	www.sehitkamilram.meb.k12.tr	1	0,2
98.	www.sosyalbank.org	1	0,2
99.	www.sull.crom.com	1	0,2
100.	www.tasarimweb.com.tr	1	0,2
101.	www.teamelt.com	1	0,2
102.	www.teknolojitasarimdersi.com	1	0,2
103.	www.testlericoz.com	1	0,2
104.	www.turkedebyati.org	1	0,2
105.	www.ulkuogretmen.com	1	0,2
106.	www.uyanangenclik.com	1	0,2
107.	www.z-kitap.com	1	0,2
108.	yenisistemmatematik.com	1	0,2
	Toplam	433	100,0

Tablo 5’te araştırmaya katılan ortaokul öğretmenlerinin derslerinde kullandıkları web sitelerine ait frekans ve yüzdelik değerleri sunulmaktadır. Araştırmaya katılan 481 öğretmenden 257 öğretmen kendilerine sorulan web sitesi kullanım sorusuna en az bir cevap vermiştir. Bu soruya cevap veren 257 öğretmenden toplamda 433 cevap elde edilmiştir. Bu cevaplar düzenlendiğinde tekrar eden web siteleri belirlenmiş ve sonuç olarak 257 öğretmenden toplamda 108 farklı web sitesi ismi alınmıştır. Elde edilen veriler incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin en fazla tercih ettiği web sitesi www.eba.gov.tr olmuştur. Bu web sitesini sırasıyla “www.morpakampus.com ve www.okulistik.com” web siteleri takip etmektedir.

Örnekleme giren ortaokul öğretmenlerinin faydalandıkları yabancı dilde hizmet veren eğitim öğretim içerikli web siteleri de belirlenmeye çalışılmıştır. Teknolojik gelişmeler sayesinde yalnızca öğretmenler kendi alanlarıyla ilgili farklı ülkelere ait içeriklere de rahatlıkla ulaşım sağlayabilmektedirler. Buna göre aşağıda tablo 6’da örnekleme giren

öğretmenlerden elde edilen verilere ait frekans ve yüzde değerleri sunulmuştur. Bu bağlamda yabancı dilde hizmet veren eğitim – öğretim içerikli web sitelerini takip eden öğretmenlerin branşlarına göre dağılımını incelemek de değerlendirmeye katkı sağlayacağından bu veriler tablo aşağıda tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6.

Öğretmenlerin Yabancı Dilde Hizmet Veren, Takip Ettikleri Eğitim Öğretim İçerikli Web Sitelerine İlişkin Frekans ve Yüzdelik Değerleri

	<i>Yabancı Dilde Hizmet Veren Eğitim Öğretim İçerikli Web Sitesi</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
1.	www.britishcouncil.org/english	5	9,1
2.	www.bbc.co.uk/learningenglish	3	5,5
3.	en.islcollective.com	2	3,6
4.	us.teachup.com	2	3,6
5.	www.dyned.com	2	3,6
6.	www.etwinning.net	2	3,6
7.	www.facebook.com	2	3,6
8.	www.instagram.com	2	3,6
9.	academicearth.org	1	1,8
10.	busyteacher.org	1	1,8
11.	code.org	1	1,8
12.	kahoot.com	1	1,8
13.	kidblog.org	1	1,8
14.	learn.livemocha.co	1	1,8
15.	merlot.org	1	1,8
16.	phet.colorado.edu/tr	1	1,8
17.	quizlet.com	1	1,8
18.	scratch.mit.edu	1	1,8
19.	solarsystem.nasa.gov	1	1,8
20.	storybird.com	1	1,8
21.	storytellingacademy.net	1	1,8
22.	www.artdiscover.com	1	1,8
23.	www.cambridge.org	1	1,8
24.	www.cram.com	1	1,8
25.	www.drscience.com	1	1,8
26.	www.dyned.com	1	1,8
27.	www.englishdailyplans.com	1	1,8
28.	www.facebook.com/pages/category/Education/Uniland	1	1,8
29.	www.facebook.com/pg/COY8Doha/posts/	1	1,8
30.	www.fitnessblender.com	1	1,8
31.	www.instagram.com/arts_moonlight	1	1,8
32.	www.instagram.com/english_with_teacherman	1	1,8
33.	www.instagram.com/lingualabtr	1	1,8
34.	www.instagram.com/worldteacherstagram	1	1,8
35.	www.khanacademy.org	1	1,8
36.	www.mathematical.com	1	1,8
37.	www.nctm.org	1	1,8
38.	www.newsweek.com	1	1,8
39.	www.psychologytoday.com	1	1,8
40.	www.skysports.com	1	1,8
41.	www.ted.com/talks	1	1,8
42.	www.tsi.lv/en/content/language-courses	1	1,8
43.	www.vangoghmuseum.nl	1	1,8
	Toplam	55	100,0

Tablo 6’da araştırmaya katılan ortaokul öğretmenlerden elde edilen verilere ait frekans ve yüzdelik değerleri sunulmaktadır. Araştırmaya katılan 481 öğretmenden 43 öğretmen bu soruya en az bir cevap vermiştir. 43 öğretmenden toplam 55 cevap elde edilmiştir. Sonuç olarak 43 öğretmenden 43 farklı web sitesi ismi alınmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda öğretmenlerin en fazla tercih ettiği yabancı dilde hizmet veren eğitim öğretim içerikli web sitesi “www.britishcouncil.org/english” olmuştur. Bu siteleri sırasıyla “www.bbc.co.uk/learningenglish, en.islcollective.com” web siteleri takip etmektedir.

Yabancı dilde hizmet veren eğitim – öğretim içerikli web sitelerini takip eden öğretmenlerin branşlarına göre dağılımı da araştırmaya katkı sağlayacağından bu değerlendirmeye ait veriler aşağıdaki tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7.

Yabancı Dilde Hizmet Veren eğitim Öğretim İçerikli Web sitelerini Takip Eden Öğretmenlerin Branşlarına İlişkin Frekans ve Yüzdelik Değerler

	<i>Branş</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
1	İngilizce	22	51,2
2	Fen bilimleri	5	11,6
3	Beden eğitimi	3	7,0
4	Görsel sanatlar	3	7,0
5	Matematik	2	4,7
6	Rehberlik	2	4,7
7	Türkçe	2	4,7
8	Bilişim teknolojileri	1	2,3
9	Din	1	2,3
10	Sosyal bilgiler	1	2,3
11	Teknoloji tasarım	1	2,3
12	Müzik	0	0
	Toplam	43	100,0

Tablo 7’de örnekleme giren ortaokul öğretmenlerinden yabancı dilde hizmet veren eğitim – öğretim içerikli web sitelerini takip edenlere ilişkin branş verileri ve bunlara ait frekans ve yüzde değerleri yer almaktadır. Bu veriler ışığında incelendiğinde büyük çoğunluğu İngilizce öğretmenlerinin oluşturduğu görülmektedir. Örnekleme giren müzik öğretmenlerinin hiçbirinin yabancı dilde hizmet veren web sitelerini kullanmadığı görülmüştür. İngilizce öğretmenleri için bu durum olağan olarak kabul edilebilir ancak diğer branşlar açısından olumsuz bir durum söz konusudur. Yenilikçi öğretmen, dünyada

var olan gelişmeleri takip etmeli ve farklı ülkelerdeki eğitim kaynaklarını dersine uyarlayabilmelidir. Bu araştırma gösteriyor ki öğretmenler yabancı dil öğrenme ve aktif kullanma açısından yetersiz kalmaktadırlar.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Alt problem II: “Ortaokul öğretmenlerinin iş birliği içinde çalışmaya ilişkin görüşleri nelerdir?” şeklinde yazılan ikinci alt probleme cevap bulabilmek için anketin birinci bölümünde yer alan 9 ile 18. maddeler arasında yer alan on iki soru sorularak öğretmen görüşleri alınmıştır. Örneklem giren öğretmenlerin yenilikçi öğretmen özelliklerinden “İşbirliği İçerisinde Çalışabilme” boyutuna ilişkin görüşleri Tablo 8’ de sunulmuştur

Tablo 8.

Örneklem Giren Ortaokul Öğretmenlerinin İşbirliği İçerisinde Çalışabilme Alt Boyut Puanlarının Betimsel İstatistikleri

Maddeler	m katılım	Katılm ıyoru m	Karars ızım	Katılı yorum	Ağırlıklı Ort.	Ort.	Std. s	
	N	f	%	f	%	f	%	X̄
9.Meslektaşlarımla iş birliği içerisinde çalışırım.	481	9	1,9	71	14,8	401	83,4	2,81
10.Meslektaşlarımla farklı düşüncelerine saygı duyarım.	481	2	0,4	33	6,9	446	92,7	2,92
11.Meslektaşlarımla karşılıklı görüş alışverişinde bulunurum.	481	8	1,7	48	10,0	425	88,4	2,86
12.Farklı alanlardaki meslektaşlarımla disiplinler arası etkinlikler düzenlerim.	481	67	13,9	153	31,8	261	54,3	2,40
13.Yalnızca kendi görev yaptığım kurumla sınırlı kalmayıp şehir genelinde meslektaşlarımla görüş alışverişinde bulunuyorum.	481	115	23,9	148	30,8	218	45,3	2,21
14.Ülke genelinde meslektaşlarımla görüş alışverişinde bulunuyorum.	481	161	33,5	137	28,5	183	38,0	2,04
15.Farklı ülkelerde görev yapan meslektaşlarımla iletişim kuruyorum.	481	384	79,8	70	14,6	27	5,6	0,96
16.Okuldaki sorunların çözümü için ilgililerle birlikte çalışıyorum.	481	38	7,9	108	22,5	335	69,6	2,61
17.Okul veya öğrencilerin gelişimi için ilçe veya il düzeyinde ilgili bakanlık birimleriyle iletişim halinde çalışıyorum.	481	171	35,6	178	37,0	132	27,4	1,91
18.Toplumsal sorunların çözümünde sivil toplum kuruluşlarıyla ortaklaşa çalışmalara katılıyorum.	481	194	40,3	169	35,1	118	24,5	1,84
Σ X̄=2,2 5								

Tablo 8’de örnekleme giren öğretmenlerin iş birliği içerisinde çalışabilme durumları belirlenmeye çalışılmıştır. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin daha çok “Meslektaşlarımın farklı düşüncelerine saygı duyarım” (f=446; %92,7) ile “Meslektaşlarımla karşılıklı görüş alışverişinde bulunurum” (f=425; %88,4) ifadelerine katıldıklarını ve “Farklı ülkelerde görev yapan meslektaşlarımla iletişim kuruyorum.” (f=384; %79,8) ifadesine katılmadıklarını belirtmişlerdir. İşbirliği içinde çalışabilme boyutunun ortalaması ($\bar{X} = 22,91$) olarak bulunmuştur. İşbirliği içerisinde çalışabilme boyutundan alınabilecek en yüksek puan 30 olduğu için, ortalama puanın yüksek olması öğretmenlerin iş birliği içerisinde çalışabilmelerinin yüksek olduğunu göstermektedir.

Tablo 8’de yer alan maddelerin ağırlıklı ortalamaları incelendiğinde en yüksek ağırlıklı ortalamaya sahip maddenin ($\bar{X}=2,92$) 10. madde “Meslektaşlarımın farklı düşüncelerine saygı duyarım.” en düşük ağırlıklı ortalamaya sahip maddenin ise ($\bar{X}=0,96$) 15. madde “Farklı ülkelerde görev yapan meslektaşlarımla iletişim kuruyorum.” olduğu görülmektedir. Tablo 8’de yer alan 15. maddede ifade edilen farklı ülkelerde görev yapan meslektaşlarıyla iletişim kurma konusuna araştırmaya katılan öğretmenlerin katılmadıkları (0 – 0,99) görülmektedir. Tabloda yer alan 17 ve 18. maddelerde ifade edilen okul veya öğrencilerin gelişimi için ilçe veya il düzeyinde ilgili bakanlık birimleriyle iletişim halinde çalışma ve toplumsal sorunların çözümünde sivil toplum kuruluşlarıyla ortaklaşa çalışma konularında kararsız (0,99 – 1,99) oldukları, görüşlerinin net olmadığı görülmektedir. Bunun yanında tabloda yer alan diğer maddelerin ağırlıklı ortalamalarının 1,99 ve üstü aralığında yer aldığı görülmektedir. Öğretmenler çoğunluklu olarak maddelere katılıyorum şeklinde görüş bildirmişlerdir. Bu durum tabloda yer alan maddelerin ağırlıklı ortalamalarının ortalamasından ($\sum \bar{X}=2,25$) da görülmektedir. Veriler ışığında öğretmenlerin iş birliği içerisinde çalışmaya açık oldukları söylenebilir.

Ortaokul öğretmenlerinin yalnızca kendi okullarındaki, şehirlerindeki ya da ülkelerindeki meslektaşlarıyla sınırlı kalmayıp yabancı ülkelerdeki meslektaşlarıyla iletişim kurmak için kullandıkları web sitesi ya da uygulamaların neler olduğu ve bu öğretmenlerin branşlarına göre dağılımının nasıl olduğuna ilişkin veriler bu alt boyutu destekleyici olduğundan ilgili veriler bu bölümde sunulmuştur. Aşağıda yer alan tablo 9’da öğretmenlerin yabancı ülkelerdeki meslektaşlarıyla iletişim kurarken kullandıkları web siteleri ya da uygulamalara ilişkin frekans ve yüzdelik değerleri yer almaktadır. Bu öğretmenlerin branşlarına göre dağılımlarına ait veriler de araştırmaya katkı sağlayacağından bu verilere ait frekans ve yüzdelik değerleri de tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9.

Ortaokul Öğretmenlerin Farklı Ülkelerdeki Meslektaşları İle İletişim Kurdukları Web sitesi/Uygulama

	<i>Farklı ülkelerdeki meslektaşlarla iletişim kurulan web sitesi/uygulama</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
1	www.whatsapp.com	11	40,7
2	www.facebook.com	9	33,3
3	www.instagram.com	9	33,3
4	www.etwinning.net	5	18,5
5	www.skype.com	3	11,1
6	bip.com	1	3,7
7	e- mail	1	3,7
8	twitter.com	1	3,7
9	www.instagram.com/worldteacherstagram	1	3,7
10	www.messenger.com	1	3,7
11	www.teacherspayteachers.com	1	3,7
	Toplam	43	159,3

Tablo 9’da örnekleme giren ortaokul öğretmenlerinden farklı ülkelerdeki meslektaşlarıyla web sitesi ya da uygulama aracılığıyla iletişim kuranlara ait veriler ile bu verilere ait frekans ve yüzdelik değerleri sunulmaktadır. Örnekleme giren 481 öğretmenden 27 kişi bu soruya en az bir cevap vermiştir. 27 kişiden toplam 43 cevap elde edilmiştir. Tekrarlanan veriler çıkarıldığında öğretmenlerden 11 farklı web sitesi veya uygulama ismi alınmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda öğretmenlerin farklı ülkelerdeki meslektaşlarıyla iletişim kurarken en fazla tercih ettiği web sitesi/uygulama “whatsapp” olarak belirlenmiştir. Bu uygulamayı sırasıyla “facebook ve instagram” uygulamaları takip etmektedir. Sonuç olarak öğretmenler, farklı ülkelerdeki meslektaşları ile sosyal medya uygulamaları genel başlığı altında toplanabilecek uygulamalar aracılığı ile iletişim kurmayı tercih ettikleri gözlenmektedir.

Bu soru için de branş değerlendirmesi yapılması uygun görülmüştür. Yığılmanın beklendiği üzere İngilizce branşında olup olmadığı görülmeye çalışılmıştır. Aşağıda farklı ülkelerdeki meslektaşlarıyla web sitesi ya da uygulama aracılığıyla iletişim kuran ortaokul öğretmenlerinin branşlarına ait frekans ve yüzdelik değerler tablo 10’da sunulmuştur.

Tablo 10.

Farklı Ülkelerdeki Meslektaşları ile İletişime Geçen Öğretmenlerin Branşlarına ilişkin Frekans ve Yüzdelik Değerler:

	<i>Branş</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
1	İngilizce	14	51,9
2	Türkçe	4	14,8
3	Görsel sanatlar	2	7,4
4	Matematik	2	7,4
5	Beden eğitimi	1	3,7
6	Fen bilimleri	1	3,7
7	Müzik	1	3,7
8	Rehberlik	1	3,7
9	Sosyal bilgiler	1	3,7
10	Bilişim teknolojileri	0	0
11	Din kültürü ve ahlak bilgisi	0	0
12	Teknoloji tasarımı	0	0
	Toplam	27	100,0

Tablo 10’da farklı ülkelerdeki meslektaşlarıyla web sitesi ya da uygulama aracılığıyla iletişim kuran ortaokul öğretmenlerinin branşlarına ait frekans ve yüzdelik değerler sunulmuştur. Tablo incelendiğinde yığılmanın İngilizce öğretmenleri üzerinde olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan bilişim teknolojileri, din kültürü ve ahlak bilgisi, teknoloji tasarımı öğretmenlerinin hiçbirinin farklı ülkelerdeki meslektaşlarıyla herhangi bir web sitesi ya da uygulama aracılığıyla iletişim kurmadığı söylenebilir. İngilizce öğretmenlerini sırasıyla Türkçe ve görsel sanatlar öğretmenleri takip etmektedir.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Alt problem III: ”Ortaokul öğretmenlerinin öğrenci merkezli düşünme ve rehberliğe ilişkin görüşleri nelerdir?” şeklinde yazılan üçüncü alt probleme cevap bulabilmek için anketin birinci bölümünde yer alan 19 ile 26. maddeler arasında yer alan sekiz soru sorularak öğretmen görüşleri alınmıştır. Örnekleme giren öğretmenlerin yenilikçi öğretmen özelliklerinden “Öğrenci Merkezli Düşünme ve Rehberlik” boyutuna ilişkin görüşleri Tablo 11’ de sunulmuştur

Tablo 11.

Örnekleme Giren Ortaokul Öğretmenlerinin Öğrenci Merkezli Düşünme ve Rehberlik Alt Boyut Puanlarının Betimsel İstatistikleri

Maddeler	Toplam katılımcı	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Ağırlıklı Ort.	Ort.	Std.s
	N	f	%	f	%	f	%	$\bar{X}$		
19.Eğitim öğretim sürecine başlamadan önce öğrencilerimi yakından tanırım.	481	18	3,7	115	23,9	348	72,3	2,68	21,57	2,28
20.Eğitim öğretim sürecinde öğrencilerimin gelişimini yakından takip ederim.	481	7	1,5	72	15,0	402	83,6	2,82		
21.Öğrencilerimin derste aktif birer katılımcı olmalarını desteklerim.	481	4	0,8	33	6,9	444	92,3	2,91		
22.Bireysel farklılıkları göz önüne alarak farklı öğretim yöntem ve teknikleri sürece dahil ederim.	481	11	2,3	81	16,8	389	80,9	2,78		
23.Öğrencilerimin hayal dünyalarını zenginleştirecek farklı etkinlikler düzenlerim.	481	147	30,6	149	31,0	185	38,5	2,07		
24.Zaman zaman öğrencilerimin ilgi ve yeteneklerini keşfetmelerini sağlayacak etkinlikler düzenlerim.	481	19	4,0	99	20,6	363	75,5	2,71		
25.Öğrencilerimin bireysel farklılıklarından doğan ihtiyaçlarını gidermeye yönelik çalışmalar yaparım.	481	18	3,7	98	20,4	365	75,9	2,72		
26.Öğrencilerime ilgi ve yeteneklerini geliştirmeleri konusunda rehberlik ederim.	481	7	1,5	71	14,8	403	83,8	2,82		
$\Sigma \bar{X}=2,68$										

Tablo 11’de öğretmenlerin öğrenci merkezli düşünebilme ve rehberlik becerilerine ilişkin durumları belirlenmeye çalışılmıştır. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin daha çok “Öğrencilerimin derste aktif birer katılımcı olmalarını desteklerim” (f=444; %92,3) ile “Öğrencilerime ilgi ve yeteneklerini geliştirmeleri konusunda rehberlik ederim” (f=403; %83,8) ifadelerine katıldıklarını ve “Öğrencilerimin hayal dünyalarını zenginleştirecek farklı etkinlikler düzenlerim” (f=147; %30,6) ifadesine katılmadıklarını belirtmişlerdir. Öğrenci merkezli düşünebilme ve rehberlik alt boyutunun ortalaması ($\bar{X} = 21,57$) olarak bulunmuştur. Öğrenci merkezli düşünebilme ve rehberlik alt boyutundan alınabilecek en yüksek puan 24 olduğu için, ortalama puanın yüksek olması öğretmenlerin öğrenci merkezli düşünme ve rehberlik etme becerilerinin yüksek olduğunu göstermektedir.

Tablo 11’de yer alan maddelerin ağırlıklı ortalamaları incelendiğinde en yüksek ağırlıklı ortalamaya sahip maddenin ($\bar{X}=2,91$) 21. madde “Öğrencilerimin derste aktif birer

katılımcı olmalarını desteklerim.” en düşük ağırlıklı ortalamaya sahip maddenin ise ($\bar{X}=2,07$) 23. madde “Öğrencilerimin hayal dünyalarını zenginleştirecek farklı etkinlikler düzenlerim.” olduğu görülmektedir. Maddelerin tamamının ağırlıklı ortalamaları incelendiğinde hepsinin 1,99 ve üstü aralıkta yer aldığı görülmektedir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunun öğrenci merkezli düşünme ve rehberlik etme konusunda “katılıyorum” düzeyinde cevap verdikleri söylenebilir. Bu durum tabloda yer alan maddelerin ağırlıklı ortalamalarının ortalamasından da ($\sum \bar{X}=2,68$) görülmektedir. Bu sonuç doğrultusunda öğretmenlerin öğrenci merkezli düşünme ve rehberlik konusunda istekli oldukları söylenebilir.

Bu alt problemi destekleyici olması açısından örnekleme katılan ortaokul öğretmenlerinin öğrencilerinin hayal dünyasını zenginleştirmek adına kullandıkları etkinlikler belirlenmeye çalışılmıştır. Örnekleme giren öğretmenlerden uyguladıkları en az bir etkinliği yazmaları ve kısaca açıklamaları istenmiştir. Elde edilen veriler bağlamında araştırmaya katılan ortaokul öğretmenlerinin öğrencilerinin hayal dünyalarını zenginleştirmek adına kullandıkları etkinlikler ile bunlara ait frekans ve yüzde değerleri aşağıda tablo 12’de sunulmuştur.

Tablo 12.

Ortaokul Öğretmenlerin Öğrencilerinin Hayal Dünyalarını Zenginleştirmek İçin Yaptığı Etkinliklere İlişkin Frekans ve Yüzdelik değerleri

	<i>Etkinlik başlığı</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
1	Yaratıcı düşünme	59	29,8
2	Senaryo yoluyla öğretim	40	20,2
3	Yaratıcı yazma	33	16,7
4	Tasarım	23	11,6
5	Eğitsel oyun	14	7,1
6	Empatik düşünme	7	3,5
7	Görsel ile ifade etme	5	2,5
8	Problem çözme becerileri / Deney	5	2,5
9	Film / video / belgesel gösterimi	3	1,5
10	Konuşma ve sunum etkinlikleri	3	1,5
11	Fiziksel aktivite	2	1,0
12	Gezi –gözlem	2	1,0
13	Okuma teknikleri	2	1,0
	Toplam	198	100,0

Tablo 12’de örnekleme giren ortaokul öğretmenlerinin öğrencilerinin hayal dünyalarını zenginleştirmek için kullandıkları etkinlikler ile bunlara ait frekans ve yüzdelik değerleri yer almaktadır. Örnekleme giren 481 öğretmenden 185 kişi öğrencilerinin hayal dünyasını zenginleştirmeye yönelik etkinlik düzenlediğini beyan etmiştir. Soruya cevap veren 185 öğretmenden toplamda 198 farklı etkinlik elde edilmiştir. Elde edilen etkinlikler sıralanmış ve daha kolay anlaşılabilmesi açısından 13 farklı başlık altında gruplandırılmıştır. Başlıklar ve bunlara ait veriler tablo 12’de yer almaktadır. Tablo incelendiğinde öğretmenlerin öğrencilerinin hayal dünyasını zenginleştirmek için ilk tercih ettikleri etkinlikler “yaratıcı düşünme” başlığı altında toplanmaktadır. Sonrasında öğretmenlerin en fazla tercih ettiği ikinci etkinlik grubu tiyatro ve dramayı içinde barındıran senaryo temelli ile öğretimdir.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Alt problem IV: ”Ortaokul öğretmenlerinin öğrenci motivasyonu sağlama ve öğrencileri cesaretlendirmeye, geliştirmeye ilişkin görüşleri nelerdir?” şeklinde yazılan dördüncü alt probleme cevap bulabilmek için anketin birinci bölümünde yer alan 27 ile 31. maddeler arasında yer alan beş soru sorularak öğretmen görüşleri alınmıştır. Örnekleme giren öğretmenlerin yenilikçi öğretmen özelliklerinden “Öğrenci Motivasyonu ve Cesaretlendirme” boyutuna ilişkin görüşleri Tablo 13’ te sunulmuştur

Tablo 13

Örnekleme Giren Ortaokul Öğretmenlerinin Öğrenci Motivasyonu ve Cesaretlendirme Alt Boyut Puanlarının Betimsel İstatistikleri

Maddeler	Toplam katılımcı	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Ağırlıklı Ort.	Ort.	Std.s
	N	f	%	f	%	f	%	$\bar{X}$		
27.Öğrencilerimin özgün fikirler ortaya koyma süreçlerini desteklerim.	481	11	2,3	50	10,4	420	87,3	2,85		
28.Öğrencilerimi soran, sorgulayan, araştıran bireyler olmaları konusunda cesaretlendiririm.	481	9	1,9	30	6,2	442	91,9	2,90		
29.Öğrencilerimi ihtiyaçları olan bilgiye kendi çabalarıyla ulaşmaları konusunda desteklerim.	481	5	1,0	55	11,4	421	87,5	2,86	14,30	1,43
30.Öğrencilerimi bireysel farklılıkları göz önüne alınarak başarı duygusunu tadabilecekleri etkinliklere yönlendiririm.	481	6	1,2	79	16,4	396	82,3	2,81		
31.Öğrencilerimin toplumsal sorunlara duyarlı bireyler olmalarını desteklerim.	481	9	1,9	41	8,5	431	89,6	2,87		
$\Sigma \bar{X}=2,85$										

Tablo 13'te örnekleme giren öğretmenlerin öğrencilerini motive etme ve cesaretlendirme becerilerine ilişkin durumları belirlenmeye çalışılmıştır. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin daha çok “Öğrencilerimi soran, sorgulayan, araştıran bireyler olmaları konusunda cesaretlendiririm” (f=442; %91,9) ile “Öğrencilerimin toplumsal sorunlara duyarlı bireyler olmalarını desteklerim” (f=431; %89,6) ifadelerine katıldıklarını belirtmişlerdir. Öğrenci motivasyonu ve cesaretlendirme boyutunun ortalaması ($\bar{X}$ = 14,30) olarak bulunmuştur. Öğrenci motivasyonu ve cesaretlendirme boyutundan alınabilecek en yüksek puan 15 olduğu için, ortalama puanın yüksek olması öğretmenlerin öğrencilerinin motivasyonlarını artırmada büyük çaba harcadıklarını göstermektedir.

Tablo 13'te yer alan maddelerin ağırlıklı ortalamaları incelendiğinde en yüksek ağırlıklı ortalamaya sahip maddenin ($\bar{X}=2,90$) 28. madde “Öğrencilerimi soran, sorgulayan, araştıran bireyler olmaları konusunda cesaretlendiririm.” en düşük ağırlıklı ortalamaya sahip maddenin ise ($\bar{X}=2,81$) 30. madde “Öğrencilerimi bireysel farklılıkları göz önüne alınarak başarı duygusunu tadabilecekleri etkinliklere yönlendiririm.” olduğu görülmektedir. Tabloda yer alan maddelerin tamamının ağırlıklı ortalamaları incelendiğinde hepsinin 1,99 ve üstü aralıkta yer aldığı görülmektedir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunun öğrencileri motive etme ve onları

cesaretlendirme konusunda “katılıyorum” düzeyinde cevap verdikleri söylenebilir. Bu durum tabloda yer alan maddelerin ağırlıklı ortalamalarının ortalamasından da ($\Sigma \bar{X}=2,85$) görülmektedir. Bu sonuç doğrultusunda öğretmenlerin öğrencileri motive etme ve cesaretlendirme konusunda istekli oldukları söylenebilir.

Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Alt problem V: “Ortaokul öğretmenlerinin kişisel ve mesleki gelişimlerine ilişkin görüşleri nelerdir?” şeklinde yazılan beşinci alt probleme cevap bulabilmek için anketin birinci bölümünde yer alan 32 ile 41. maddeler arasında yer alan on soru sorularak öğretmen görüşleri alınmıştır. Örneklemeye giren öğretmenlerin yenilikçi öğretmen özelliklerinden “Kişisel ve Mesleki Gelişim” boyutuna ilişkin görüşleri Tablo 14’ te sunulmuştur

Tablo 14.

Örnekleme Giren Ortaokul Öğretmenlerinin Kişisel ve Mesleki Gelişim Alt Boyut Puanlarının Betimsel İstatistikleri

Maddeler	Toplam katılımı	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Ağırlıklı Ort.	Ort.	Std.s
	N	f	%	f	%	f	%	$\bar{X}$		
32.Gerek mesleğimle ilgili gerekse farklı alanlarda ilgili düzenli kitap okurum.	481	26	5,4	119	24,7	336	69,9	2,64		
33.Mesleğimle ilgili en az bir süreli yayını düzenli takip ederim.	481	262	54,5	159	33,1	60	12,5	1,58		
34.Mesleğimle ilgili hizmet içi eğitim, konferans, sempozyum ve özel kurslara katılırım.	481	200	41,6	150	31,2	131	27,2	1,85		
35.Çok yönlü gelişimi destekleyici özel ilgi alanlarına (resim, müzik, spor, tiyatro...) sahip olmaya çalışırım.	481	60	12,5	136	28,3	285	59,3	2,76		
36.Özel ilgi alanlarımı destekleyici etkinlik ve çalışmalara aktif olarak katılırım.	481	224	46,6	178	37,0	79	16,4	1,69	22,11	3,54
37.Mesleğimle ilgili yeni yaklaşımları takip eder ve öğrenirim.	48	24	5,0	111	23,1	346	71,9	2,66		
38.Öğrenmeye, araştırmaya, sorgulamaya istekliyim.	481	9	1,9	71	14,8	408	83,4	2,85		
39.Sosyal ve kültürel etkinlikleri takip etmeye ve bu etkinliklere katılmaya istekliyimdir.	481	24	5,0	90	18,7	367	76,3	2,71		
40.Yüksek lisans veya doktora yapma konusunda istekliyim.	481	140	29,1	149	31,0	192	39,9	2,10		
41.Uluslararası iletişim, bilgi ve teknolojilere erişimi kolaylaştırmak için farklı yabancı diller öğrenirim.	481	289	60,1	120	24,9	72	15,0	1,54		
$\Sigma \bar{X}=2,23$										

Tablo 14’te örnekleme giren öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişimlerine ilişkin durumları belirlenmeye çalışılmıştır. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin daha çok “Öğrenmeye, araştırmaya, sorgulamaya istekliyim” (f=408; %83,4) ile “Sosyal ve kültürel etkinlikleri takip etmeye ve bu etkinliklere katılmaya istekliyimdir.” (f=367; %76,3) ifadelerine katıldıklarını ve “Uluslararası iletişim, bilgi ve teknolojilere erişimi kolaylaştırmak için farklı yabancı diller öğrenirim.” (f=289; %60,1) ile “Mesleğimle ilgili en az bir süreli yayını düzenli takip ederim.” (f=262; %54,5) ifadelerine katılmadıklarını belirtmişlerdir. Kişisel ve mesleki gelişim boyutunun ortalaması ($\bar{X} = 22,11$) olarak bulunmuştur. Kişisel ve mesleki gelişim boyutundan alınabilecek en yüksek puan 30

olduğu için, ortalama puanın yüksek olması öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişimlerinin yüksek olduğunu göstermektedir.

Tablo 14'te yer alan maddelerin ağırlıklı ortalamaları incelendiğinde en yüksek ağırlıklı ortalamaya sahip maddenin ($\bar{X} = 2,85$) 28. madde “Öğrenmeye, araştırmaya, sorgulamaya istekliyim.” en düşük ağırlıklı ortalamaya sahip maddenin ise ($\bar{X} = 1,54$) 41. madde “Uluslararası iletişim, bilgi ve teknolojilere erişimi kolaylaştırmak için farklı yabancı diller öğrenirim.” olduğu görülmektedir. Tablo 14 incelendiğinde 4 maddenin ağırlıklı ortalamalarının 0,99–1,99 aralığında olduğu yani öğretmenlerin bu maddelere “kararsızım” düzeyinde cevap verdikleri görülmektedir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenler meslekleriyle ilgili en az bir süreli yayını düzenli takip etme (33. madde $\bar{X} = 1,58$), meslekleriyle ilgili hizmet içi eğitim, konferans, sempozyum ve özel kurslara katılma. (34. madde $\bar{X} = 1,85$), özel ilgi alanlarını destekleyici etkinlik ve çalışmalara aktif olarak katılma (36. madde $\bar{X} = 1,69$), uluslararası iletişim, bilgi ve teknolojilere erişimi kolaylaştırmak için farklı yabancı diller öğrenme (41. madde $\bar{X} = 1,54$) konularında net bir görüş belirtmemişlerdir. Tabloda yer alan maddelerin çoğunluğu 1,99 ve üstü aralığında yer aldığı için araştırmaya katılan öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişimlerine önem verdikleri söylenebilir. Bu durum tabloda yer alan maddelerin ağırlıklı ortalamalarının ortalamasından da ($\Sigma \bar{X} = 2,23$) anlaşılmaktadır.

Örnekleme giren ortaokul öğretmenlerinin mesleki gelişimlerine katkı sağlamak amacıyla takip ettikleri süreli yayınlar araştırmanın bu alt boyutunu destekleyici olduğundan belirlenmeye çalışılmış ve bu yayınlara ilişkin frekans ve yüzdelik değerleri aşağıda tablo 15'te sunulmuştur.

Tablo 15.

Örnekleme Giren Ortaokul Öğretmenlerinin Takip Ettikleri Süreli Yayınlarla İlişkin Frekans ve Yüzdelik Değerler

	<i>Süreli Yayınlar</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
1.	TÜBİTAK Bilim Teknik	14	18,4
2.	Türk dili	10	13,2
3.	Spor ve Yaşam dergisi	6	7,9
4.	Bilim Çocuk	4	5,3
5.	Chip	3	3,9
6.	Diyanet dergisi	3	3,9
7.	Psikeart	3	3,9
8.	Dergi PDR	2	2,6
9.	Milliyet Sanat	2	2,6
10.	National Geographic	2	2,6
11.	rh sanat	2	2,6
12.	Aktüel arkeoloji	1	1,3
13.	Andante	1	1,3
14.	Artam Global Art & Design	1	1,3
15.	British Council Türkiye	1	1,3
16.	Çağdaş Drama dergisi	1	1,3
17.	Dergâh Dergisi	1	1,3
18.	Dergipark	1	1,3
19.	DT dergis	1	1,3
20.	ELS	1	1,3
21.	Focus	1	1,3
22.	Gaia Dergi	1	1,3
23.	Genç beyinler	1	1,3
24.	Hot English Magazine	1	1,3
25.	How It Works Türkiye	1	1,3
26.	İzdiham	1	1,3
27.	Kafa	1	1,3
28.	Kağıt Dergi	1	1,3
29.	NG Dergi	1	1,3
30.	Popular Science	1	1,3
31.	smg music for business	1	1,3
32.	Tarih	1	1,3
33.	Türk PDR	1	1,3
34.	Varlık	1	1,3
35.	Voice of America	1	1,3
36.	YKY Kitap-lık	1	1,3
	Toplam	76	100,0

Tablo 15’te örnekleme giren ortaokul öğretmenlerinin kişisel ve mesleki gelişimlerini desteklemek amacıyla takip ettikleri süreli yayınlara ilişkin frekans ve yüzdelik değerleri sunulmaktadır. Örnekleme giren 481 öğretmenden 60’ı takip ettikleri en az bir süreli yayın olduğunu beyan etmiştir. 60 öğretmenden toplamda 76 cevap elde edilmiştir. Tekrar eden veriler çıkarıldığında 36 farklı süreli yayın ismi elde edildiği görülmüştür. Elde edilen veriler incelendiğinde öğretmenlerin en fazla takip ettiği süreli yayınlar sırasıyla “TÜBİTAK Bilim Teknik, Türk Dili ile Spor ve Yaşam” dergileri olduğu belirlenmiştir.

Ayrıca örnekleme giren ortaokul öğretmenlerinin mesleki gelişimlerine katkı sağlamak amacıyla katıldıkları hizmet içi eğitim, seminer ve sempozyum bilgileri, tarihleri ve bu eğitimlerin özelliklerine ilişkin veriler de bu alt problemi destekleyici olduğundan belirlenmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda elde edilen verilere ilişkin frekans ve yüzdelik değerleri tablo 16, 17 ve 18’de sunulmuştur.

Örnekleme giren öğretmenlerin mesleki gelişimlerine katkı sağlamak amacıyla katıldıkları hizmet içi eğitim, seminer ve sempozyum bilgilerine ait frekans ve yüzde değerleri aşağıda tablo 16’da sunulmuştur.

Tablo 16

Ortaokul Öğretmenlerinin Katıldıkları Hizmet İçi Eğitim, Seminer veya Sempozyum Bilgilerine İlişkin Frekans ve Yüzdelik Değerler

<i>Hizmet içi eğitim, seminer veya sempozyum</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
1. Öğrenen Lider Öğretmen Semineri	10	7,3
2. Kapsayıcı Eğitim	9	6,6
3. STEM Eğitimi	9	6,6
4. Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi	5	3,6
5. Afet ve arama kurtarma Eğitimi	4	2,9
6. Etkili İletişim ve Beden Dili	4	2,9
7. İlk Yardım Eğitimi	4	2,9
8. Öğretmen Uygulamaları Danışmanlığı	4	2,9
9. Aday Öğretmen Yetiştirme Semineri	3	2,2
10. DÖGEB	3	2,2
11. Öğretmenlerimizle 2023’e Semineri	3	2,2
12. Özel Eğitim	3	2,2
13. Psikosoyal Müdahale	3	2,2
14. Robotik Kodlama	3	2,2
15. Uygulama Öğrencisi Değerlendirme Eğitimi	3	2,2
16. Anadolu’da Çok Kültürlülük ve Eğitime Yansımaları	2	1,5
17. Beden Eğitimi Mesleki Gelişim Semineri	2	1,5

18.	DYNED	2	1,5
19.	Eğitimde Yaratıcı Drama	2	1,5
20.	Etkileşimli Tahta Eğitimi	2	1,5
21.	Psikososyal Destek	2	1,5
22.	"Ziya Öğretmen"le Eğitim Buluşmaları	2	1,5
23.	2023'e Projeler	1	0,7
24.	AB Proje Hazırlama Teknikleri	1	0,7
25.	Ahmet Şerif İzgören Semineri	1	0,7
26.	Akıllı Tahta Eğitimi	1	0,7
27.	Başka Bir Okul Mümkün BBOM Tanıtımı	1	0,7
28.	Çocuğa Karşı Şiddetin Önlenmesi	1	0,7
29.	Çocuk İhmal ve İstismarı	1	0,7
30.	Danışman Öğretmenlik Semineri	1	0,7
31.	Dil Öğrenmede Yaşanan Zorlukları Anlama	1	0,7
32.	Din Öğretimi Çalıştayı	1	0,7
33.	Din Öğretiminde Özgün Çalışmalar	1	0,7
34.	Disiplinsiz Öğrencilere Yönelik Yaklaşımlar	1	0,7
35.	Disleksi	1	0,7
36.	E – twinning Çalıştayı	1	0,7
37.	Eğitim Anlayışının Temelleri	1	0,7
38.	Eğitim Semineri	1	0,7
39.	Eğitimde Yeni Yaklaşımlar	1	0,7
40.	Ekolojik Okuryazarlık	1	0,7
41.	ELT Conferance of METU	1	0,7
42.	Glütensiz Yaşa Sağlıklı Beslen	1	0,7
43.	Grafik Tasarım ve Reklam	1	0,7
44.	Hafıza Teknikleri	1	0,7
45.	Hızlı Okuma Teknikleri	1	0,7
46.	İnsanın Heykeltraşı	1	0,7
47.	İnternetin Güvenli Kullanımı	1	0,7
48.	İşaret Dili	1	0,7
49.	Kaynaştırma, Bütünleştirme Yoluyla Eğitim Uygulamaları	1	0,7
50.	Masal Anlatıcılığı	1	0,7
51.	Matematik Öğretimi	1	0,7
52.	Meslek Hayatında İletişim	1	0,7
53.	Milli Eğitim Temel Kanunu'nun İncelenmesi	1	0,7
54.	ODTÜ DAS Semineri	1	0,7
55.	Okul Yöneticiliğinde Vizyon ve Okul Mevzuatı	1	0,7
56.	Okullarda Akran Zorbalığını Önleme	1	0,7
57.	Oryantiring	1	0,7
58.	Ölçme Değerlendirme	1	0,7
59.	PDR Bölge Konferansı	1	0,7
60.	Psikodramada Rol ve İncelemesi	1	0,7
61.	Psikoloji Gündemi Sempozyum	1	0,7
62.	Sanat ve Estetik Sempozyumu	1	0,7

63.	Satranç Eğitimi	1	0,7
64.	Serkan Anılır ile Uzay Astronomisi	1	0,7
65.	Suriyeli Öğrencilere Türkçe Öğretimi	1	0,7
66.	Suriyeli Öğrencileri Kaynaştırma Eğitimi	1	0,7
67.	Şiddet Eğilimi Olan Çocuklara Yönelik Eğitim	1	0,7
68.	Teknoloji ve Tasarım Semineri	1	0,7
69.	Terapötik Kartlar Eğitimi	1	0,7
70.	The Importance of Four Skills in Language Acquisition	1	0,7
71.	Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Kongresi	1	0,7
72.	Yabancı Dilde Araştırma Becerileri Geliştirme	1	0,7
73.	Yabancılar Türkçe Öğretimi	1	0,7
74.	Yaratıcı, Yenilikçi Öğretmen (EGEV)	1	0,7
75.	Zeka Oyunları Eğitimi	1	0,7
	Toplam	137	100,0

Tablo 16’da örnekleme giren ortaokul öğretmenlerden mesleki gelişimlerine katkı sağlamak amacıyla hizmet içi eğitim, seminer veya sempozyuma katılanlara ait frekans ve yüzdelik değerleri sunulmaktadır. Araştırmaya katılan 481 öğretmenden 137 kişi mesleki gelişimini desteklemek adına bir eğitime katıldığını belirtmektedir. Tekrar eden veriler çıkarıldığında farklı alanlardaki eğitimleri kapsayan toplamda 75 farklı cevap elde edilmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda eğitimlerin frekans değerleri incelendiğinde aralarında anlamlı farklar olmadığı görülmektedir. Öğretmenlerin en fazla katıldığı eğitimin “Öğrenen Lider Öğretmen Semineri” olduğu görülmüştür. Bu eğitimleri sırasıyla “Kapsayıcı Eğitim” ve “STEM Eğitimi” takip etmektedir. Öğretmenlerin katıldıkları eğitimlerin tarihleri ile ilgili veriler aşağıda tablo 17’de sunulmuştur.

Tablo 17.

Öğretmenlerin Katıldıkları Eğitimlerin Tarihleri

Eğitim Yılı	f	%
2019	67	48,9
2018	53	38,7
2017	10	7,3
2016	2	1,5
2013	2	1,5
2015	1	0,7
2014	1	0,7
2010	1	0,7
Toplam	137	100,0

Tablo 17’de öğretmenlerin katıldıkları eğitimlerin tarihleri yer almaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin katıldıkları en son tarihli eğitim 2019 yılındayken en eski tarihli eğitim 2010 yılındadır. Bu eğitimlerin çoğunluğu 2019 ve 2018 yıllarında gerçekleşmiştir.

Öğretmenlerin katıldıkları eğitimlerle ilgili incelenmesi gereken bir başka husus da eğitimin öğretmenler için zorunlu ya da isteğe bağlı oluşudur. Yenilikçi öğretmenin özelliklerinden biri de kişisel ve mesleki gelişimini desteklemek amacıyla gönüllü olarak çaba sarf etmesidir. (Budak, Çakmak, ve Kayabaşı, 2018) Bu sebeple araştırmaya katılan öğretmenlerin katıldıklarını beyan ettikleri eğitimlerin özellikleri araştırma sonuçları açısından önemlidir. Bu eğitimlerin özelliklerine ilişkin frekans ve yüzde değerleri aşağıda tablo 18’de sunulmuştur.

Tablo 18.

Öğretmenlerin Katıldıkları Eğitimlerin Özellikleri

Eğitimin Özelliği	f	%
Zorunlu	91	66,4
İsteğe bağlı	46	33,6
Toplam	137	100,0

Tablo 18’de öğretmenlerin mesleki gelişimlerini desteklemek amacıyla katıldıkları eğitimlerin özellikleri ve bu özelliklere ait frekans ve yüzdelik değerler yer almaktadır. Eğitimler zorunlu ve isteğe bağlı olmak üzere iki gruba ayrılmış ve öğretmenlerin kendi istekleriyle mi yoksa zorunlu olarak mı bu eğitimlere katıldıkları belirlenmeye çalışılmıştır. Elde edilen veriler ışığında eğitimlerin %66,4’ü zorunlu eğitim kategorisine girerken %33,6’sı isteğe bağlı eğitim kategorisine girmektedir. Bu verilere göre öğretmenler genellikle MEB tarafından zorunlu tutulan eğitimlere katılmış, kendi istekleriyle eğitimlere katılmayı daha az tercih etmişlerdir. Bu durum da yenilikçi öğretmen özellikleriyle bağdaşmayan bir durum ortaya koymaktadır. Yapılan araştırmalar ortaya koymaktadır ki öğretmenler herhangi bir zorlama olmadan da bu eğitimlere katılmaya gönüllü olmalı ve kendilerini her anlamda geliştirmek adına çaba göstermelidirler (Budak, Çakmak, ve Kayabaşı, 2018). Ancak bu doğrultuda yenilikçi öğretmen özelliğine sahip olmaları mümkün olacaktır.

Ortaokul öğretmenlerinin özel ilgi alanlarını desteklemek amacıyla aktif olarak devam ettikleri kurs veya etkinlikler yine bu alt problemi destekleyici olduğu için belirlenmeye

çalışılmıştır. Öğretmenlerden bu bağlamda elde edilen verilere ait frekans ve yüzdelik değerleri aşağıda tablo 19’da sunulmuştur.

Tablo 19.

Ortaokul Öğretmenlerin Özel İlgi Alanlarını Destekleyici Kurs veya Etkinliklere İlişkin Frekans ve Yüzdelik Değerler

<i>Özel İlgi Alanına Yönelik Kurs/ Etkinlikler</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Müzik	21	22,6
Gösteri sanatları	19	20,4
Spor	19	20,4
Kişisel gelişim	9	9,7
Görsel sanatlar	7	7,5
Dil becerileri	5	5,4
Eğitimde teknoloji ve yenilikçi yaklaşımlar	5	5,4
Yeni bir dil öğrenme	5	5,4
Zeka oyunları	2	2,2
Sosyal, toplumsal etkinlikler	1	1,1
Toplam	93	100,0

Tablo 19’da öğretmenlerin özel ilgi alanlarını desteklemek için aktif olarak devam ettikleri kurs ya da etkinliklere ait veriler sıralanmaktadır. Örnekleme giren 481 öğretmenden 79 kişi soruya en az bir cevap vermiştir. Öncelikle öğretmenlerden elde edilen cevaplar müzik, görsel sanatlar, kişisel gelişim vb. on başlık altında toplanmıştır. Bu veriler doğrultusunda öğretmenler en fazla “müzik” başlığı altında yer alan koro, şan eğitimi, herhangi bir müzik aleti çalma gibi etkinlikleri yapmayı tercih etmektedirler. Bu etkinlikleri tiyatro, drama gibi etkinlikleri içeren “gösteri sanatları”; yürüyüş, futbol, dağcılık gibi sportif faaliyetleri barındıran “spor” başlığı takip etmektedir. Elde edilen veriler değerlendirildiğinde örnekleme giren öğretmenlerin büyük çoğunluğunun özel ilgi alanını geliştirmeye yönelik bir etkinliğe devam etmediği görülmüştür. Yenilikçi öğretmen denilince çok yönlü hem kişisel hem de mesleki anlamda sürekli gelişim ve değişim içinde olan ve bunu öğrencilerine yansıtan bireyler akla gelmektedir. (Özen, 2019, s. 142) Ancak elde edilen veriler bu bilgi ile ters düşmektedir.

Kişisel ve mesleki gelişimi destekleyen aynı zamanda farklı ülkelerdeki iletişim ve iş birliğini destekleyen yabancı dil öğrenme becerisi de örnekleme giren öğretmenler açısından incelenmeye çalışılmıştır. Örnekleme giren ortaokul öğretmenlerinin bildiği,

aktif öğrenme sürecinde olduğu yabancı diller ve bu öğretmenlerin branşlarına göre dağılımına ilişkin veriler, bu verilere ait frekans ve yüzdelik değerleri tablo 20 ve 21’de sunulmuştur.

Dünyada meydana gelen gelişmeleri takip etme açısından öğretmenlerin en az bir yabancı dil öğrenmeleri oldukça önemlidir. Bu bağlamda araştırmaya katılan öğretmenlerin bildikleri ya da öğrenme sürecinde oldukları yabancı dillere ait frekans ve yüzdelik değerleri aşağıda tablo 20’de sunulmuştur.

Tablo 20

Ortaokul Öğretmenlerin Bildikleri, Aktif Öğrenme Sürecinde Oldukları Yabancı Dil Veya Diller

<i>Yabancı Dil</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
1 İngilizce	61	59,8
2 Almanca	12	11,8
3 İspanyolca	10	9,8
4 Arapça	8	7,8
5 Fransızca	4	3,9
6 Çince	1	1,0
7 Farsça	1	1,0
8 İtalyanca	1	1,0
9 Kürtçe	1	1,0
10 Latince	1	1,0
11 Polakça	1	1,0
12 Rusça	1	1,0
Toplam	102	100,0

Tablo 20’de örnekleme giren ortaokul öğretmenlerinin bildikleri ya da aktif öğrenme sürecinde oldukları yabancı dillere ait frekans ve yüzde değerleri yer almaktadır. Bu soruya araştırmaya katılan 481 öğretmenden 72 kişi cevap vermiştir. Soruya cevap veren 72 öğretmenden toplamda 12 farklı cevap elde edilmiştir. Öğretmenlerin bildiği ya da aktif öğrenme sürecinde oldukları diller “İngilizce, Almanca, İspanyolca, Arapça, Fransızca, Çince, Farsça, İtalyanca, Kürtçe, Latince, Polakça ve Rusça”dır. Tablodaki veriler incelendiğinde öğretmenlerin en fazla bildiği ya da öğrenme sürecinde olduğu yabancı dilin “İngilizce” olduğu görülmüştür. Bu dili sırasıyla Almanca ve İspanyolca takip etmektedir. Elde edilen veriler değerlendirildiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun yabancı dil öğrenme konusunda yeterli olmadığı görülmüştür. Gerek

kişisel gerekse mesleki gelişim açısından katkıları düşünüldüğünde öğretmenlerin branş farkı gözetmeksizin yabancı dil öğrenmeleri konusunda teşvik edilmeleri önemlidir. (Demirkan, 2008, s. 2)

Bu bağlamda örnekleme giren öğretmenlerin branş bilgileri de değerlendirilmiştir. Yığılmanın İngilizce branşında olup olmadığı kontrol edilmiştir. Öğretmenlerin branş bilgilerine ilişkin frekans ve yüzde değerleri aşağıda tablo 21’de sunulmuştur.

Tablo 21.

Yabancı Dil Bilen, Aktif Öğrenme Sürecinde Olan Öğretmenlerin Branş Bilgileri

BRANŞ	f	%
1 İngilizce	23	31,9
2 Fen bilimleri	9	12,5
3 Matematik	8	11,1
4 Türkçe	7	9,7
5 Din kültürü ve ahlak bilgisi	5	6,9
6 Rehberlik ve psikolojik danışmanlık	5	6,9
7 Bilişim teknolojileri	4	5,6
8 Görsel sanatlar	4	5,6
9 Beden eğitimi ve spor	3	4,2
10 Sosyal bilgiler	2	2,8
11 Müzik	1	1,4
12 Teknoloji tasarım	1	1,4
Toplam	72	100,0

Tablo 21’de örnekleme giren öğretmenler arasında bildiği ya da aktif öğrenme sürecinde olduğu en az bir yabancı dil olan öğretmenlere ait branş verileri yer almaktadır. Bu veriler doğrultusunda herhangi bir yabancı dil bilen ya da aktif öğrenme sürecinde olan branş “İngilizce”dir. İngilizce branşı kendi branşları dışında farklı diller öğrenmeye en açık branştır. İngilizce branşını sırasıyla fen bilimleri ve matematik branşları takip etmektedir.

Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Alt problem VI: ”Ortaokul öğretmenlerinin yenilikçi ve yeniliklere açık olma durumlarına ilişkin görüşleri nelerdir?” şeklindeki altıncı alt probleme cevaben anketin birinci bölümünde yer alan 42 ile 50. maddeler arasında yer alan dokuz soru sorularak öğretmen

görüşleri alınmıştır. Örnekleme giren öğretmenlerin yenilikçi öğretmen özelliklerinden “Yenilikçi ve Yeniliklere Açık Olma” boyutuna ilişkin görüşleri Tablo 22’ de sunulmuştur

Tablo 22.

Örnekleme Giren Ortaokul Öğretmenlerinin Yenilikçi ve Yeniliklere Açık Olma Alt Boyut Puanlarının Betimsel İstatistikleri

Maddeler	Toplam katılımcı	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Ağırlıklı Ort.	Ort.	Std.s
	N	f	%	f	%	f	%	$\bar{X}$		
42. Yeni fikirlere açığım.	481	14	2,9	49	10,2	418	86,9	2,83		
43. Yeni yaklaşımları, yöntem ve teknikleri uygulama konusunda istekliyim.	481	14	2,9	83	17,3	384	79,8	2,76		
44. Yenilikçi uygulamaların gerçekleşmesi konusunda lider konumunda görev alabilirim.	481	57	11,9	149	31,0	275	57,2	2,45		
45. Meslektaşlarıma yenilikçi fikirler üretme ve bu fikirleri uygulama konusunda rehberlik ederim.	481	59	12,3	152	31,6	270	56,1	2,43		
46. Öğrenme kalitesini artırmaya yönelik bireysel önlemler geliştiririm.	481	21	4,4	116	24,1	344	71,5	2,67	21,43	3,14
47. Okulla ilgili sorunlara özgün çözüm önerileri üretirim.	481	33	6,9	141	29,3	307	63,8	2,56		
48. Öğrenme- öğretmeye ilişkin özgün denemelere karşı ilgi duyarım.	481	29	6,0	103	21,4	349	72,6	2,66		
49. Toplumsal sorunların çözümünde yenilikçi projeler üretirim.	481	267	55,5	196	40,7	18	3,7	1,48		
50. Dünyada eğitim alanında yapılan yenilikçi çalışmalardan haberdar olurum.	481	252	52,4	197	41,0	32	6,7	1,54		
$\Sigma \bar{X}=2,37$										

Tablo 22’de örnekleme giren öğretmenlerin yenilikçi ve yeniliklere açık olma durumları belirlenmeye çalışılmıştır. Tablo incelendiğinde, öğretmenlerin daha çok “*yenilikçi fikirlere açığım.*” (f=418; %86,9) ile “*Yeni yaklaşımları, yöntem ve teknikleri uygulama konusunda istekliyim.*” (f=384; %79,8) ifadelerine katıldıklarını ve “*Toplumsal sorunların çözümünde yenilikçi projeler üretirim.*” (f=267; %55,5) ile “*Dünyada eğitim alanında yapılan yenilikçi çalışmalardan haberdar olurum.*” (f=252; %52,4) ifadelerine katılmadıklarını belirtmişlerdir. Yenilikçi ve yeniliklere açık olma boyutunun ortalaması ($\bar{X} = 21,43$) olarak bulunmuştur. Yenilikçi ve yeniliklere açık olma boyutundan

alınabilecek en yüksek puan 27 olduğu için, ortalama puanın yüksek olması öğretmenlerin yenilikçi olduklarını ve yeniliklere açık olduklarını göstermektedir.

Tablo 22’de yer alan maddelerin ağırlıklı ortalamaları incelendiğinde en yüksek ağırlıklı ortalamaya sahip maddenin ($\bar{X} = 2,83$) 42. madde “Yeni fikirlere açığım.” en düşük ağırlıklı ortalamaya sahip maddenin ise ($\bar{X} = 1,48$) 49. madde “Toplumsal sorunların çözümünde yenilikçi projeler üretirim.” olduğu görülmektedir. Tablo 22 incelendiğinde 2 maddenin ağırlıklı ortalamalarının 0,99–1,99 aralığında olduğu yani öğretmenlerin bu maddelere “kararsızım” düzeyinde cevap verdikleri görülmektedir. Bu sonuca göre araştırmaya katılan öğretmenler “Toplumsal sorunların çözümünde yenilikçi projeler üretirim. ($\bar{X} = 1,48$) ile Dünyada eğitim alanında yapılan yenilikçi çalışmalardan haberdar olurum. ($\bar{X} = 1,54$)” maddelerinde net bir görüş belirtmedikleri görülmektedir. Tabloda yer alan maddelerin çoğunluğu 1,99 ve üstü aralığında yer aldığı için araştırmaya katılan öğretmenlerin yenilikçi ve yeniliklere açık olma konusunda istekli oldukları söylenebilir. Bu durum tabloda yer alan maddelerin ağırlıklı ortalamalarının ortalamasından da ($\Sigma \bar{X}=2,37$) anlaşılmaktadır.

Örnekleme giren ortaokul öğretmenlerinin toplumsal sorunların çözümü için ürettikleri yenilikçi projeler bu alt problemi destekleyici nitelikte olduğundan belirlenmeye çalışılmıştır. Öğretmenlerin ürettikleri projelere ilişkin veriler tablo 23’te sunulmuştur.

Tablo 23.

Ortaokul öğretmenlerinin toplumsal sorunların çözümü için en son ürettikleri projeler

PROJE ADI	
1.	Acil çıkış köprüsü
2.	Akran – man Projesi
3.	Arduino ile bitkiler kurumasın
4.	Atık maddeleri değerlendirme projesi
5.	Atık pilleri toplayıp doğayı koruma projesi
6.	Çevresel öğrenme projesi
7.	Dilin canlılığı projesi
8.	Enerji piramidi
9.	Gaziantep kültürünü tanııtma projesi
10.	Gökyüzüne şiir bırak
11.	MEBET projesi
12.	Oku – yorum
13.	Okulumuza değer kattık sosyal okul projesi
14.	Resim ile psikoloji tahlili
15.	Sıfır atık
16.	TEMA Vakfı ile fidan dikme
17.	Turgut Özal and His Economic Legacy: Turkish Neo-Liberalism
18.	Türkiye’nin hava kirliliği haritası

Tablo 23’te örnekleme giren öğretmenlerin toplumsal sorunların çözümü için ürettikleri projeler yer almaktadır. Bu soruya araştırmaya katılan 481 öğretmenden 18 kişi cevap vererek herhangi bir toplumsal problemle ilgili bir proje ürettiğini belirtmiştir. Soruya cevap veren 18 öğretmenden sosyal, kültürel, fen alanlarında 18 farklı proje elde edilmiştir. Yenilikçi öğretmenlerin en önemli özelliklerinden biri kendileri dışında yaşadıkları toplumun da gelişmesine katkı sağlamalarıdır. Bu kapsamda öğretmenler yaşadıkları toplumun sorunlarına duyarsız kalmamalı ve sorunların ortadan kaldırılmasında yenilikçi çözümler üreterek aktif rol almalıdırlar. (Yetim ve Göktaş, 2004) araştırmaya katılan öğretmenlerin ürettikleri yenilikçi projelerin tarihlerine ilişkin veriler aşağıda tablo 24’te sunulmuştur.

Tablo 24

Öğretmenlerin Toplumsal Sorunların Çözümü İçin Ürettikleri Projelerin Tarihleri

<i>Projenin Üretilme Tarihi</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
2019	11	61,1
2018	4	22,2
2013	2	11,1
2017	1	5,6
Toplam	18	100,0

Tablo 24’te öğretmenlerin ürettikleri projelerin tarihleri yer almaktadır. Bu verilere göre üretilen en son tarihli projeler 2019 yılında en geç tarihli projeler ise 2013 tarihlidir. Üretilen projelerin çoğunluğu (%61,1’i) 2019 yılında üretilmiştir.

Araştırma kapsamında alt boyutu desteklemek amacıyla örnekleme giren ortaokul öğretmenlerinin eğitim alanında dünyada gerçekleşen yenilikçi çalışmalardan hangileriyle ilgilendikleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda elde edilen verilere ait frekans ve yüzde değerleri aşağıda tablo 25’te sunulmuştur.

Tablo 25.

Ortaokul Öğretmenlerin İlgiilerini Çeken Dünyadaki Yenilikçi eğitim Çalışmalara İlişkin Frekans ve Yüzdelik Değerler

<i>Dünyadaki Yenilikçi Eğitim Çalışmaları</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
1. STEM çalışmaları	6	18,8
2. Robotik kodlama eğitimleri	3	9,4
3. Teknoloji destekli eğitim	3	9,4
4. E – Öğrenme	2	6,3
5. Finlandiya eğitim sistemi	2	6,3
6. Montessori eğitimi	2	6,3
7. Arkadaş cafe – Finlandiya	1	3,1
8. Çoklu zeka kuramı	1	3,1
9. Dil öğretiminde eklettik yaklaşım	1	3,1
10. Dogma unplugged	1	3,1
11. Doğa içinde, doğa için, doğa ile el ele okul	1	3,1
12. Etkileşimli ve proje tabanlı öğrenme	1	3,1
13. Gerçekçi matematik eğitimi	1	3,1
14. Kamboçya Okulu	1	3,1
15. Mental matematik	1	3,1
16. Okulsuz Toplum projesi	1	3,1
17. Tasarım beceri atölyeleri	1	3,1
18. Tony Buzan’ın hafıza teknikleri	1	3,1
19. Waldorf eğitim yaklaşımı	1	3,1
20. Yapay zeka uygulamaları	1	3,1
Toplam	32	100,0

Tablo 25’te dünyada gerçekleşen ve öğretmenlerin ilgilerini çeken yenilikçi eğitim çalışmalarına ait frekans ve yüzdelik değerleri yer almaktadır. Araştırmaya katılan 481 öğretmenden 32 tanesi dünyada ilgisini çeken yenilikçi çalışmalar olduğunu belirtmiştir. Bu 32 öğretmenden toplamda 20 farklı cevap elde edilmiştir. Dünyada gerçekleşen yenilikçi çalışmalardan öğretmenlerin en fazla ilgisini çeken yaklaşım %18,8 ile “STEM” çalışmalarıdır. Bu yenilikçi çalışmaları sırasıyla “robotik kodlama eğitimleri ve teknoloji destekli eğitimler” takip etmektedir.

Yedinci alt probleme ilişkin bulgular ve yorumlar:

Yedinci alt problemde “Ortaokul öğretmenlerinin yenilikçi öğretmen özelliklerine ilişkin görüşleri arasında cinsiyetleri, branşları, mesleki hizmet süreleri ve yabancı dil bilgilerine göre anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklinde ifade edilen altıncı alt problemin cevabını bulmak amacıyla anlamlılık testleri yapılmıştır. Örneklem giren ortaokul öğretmenlerinin “Ortaokul Öğretmenlerinin Yenilikçi Özelliklerinin Değerlendirilmesi” ölçeğinden aldıkları puanların demografik özelliklerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek parametrik testler uygulanmıştır.

a) Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Yenilikçi Öğretmen Özelliklerine İlişkin Görüşleri Cinsiyetlerine Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

Çalışmaya katılan öğretmenlerin “Yenilikçi Öğretmen Özelliklerine İlişkin Durum Değerlendirme” anketi boyutlarından aldıkları puanların cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için bağımsız gruplar t testi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 26’da sunulmuştur.

Tablo 26.

Ortaokul Öğretmenlerinin Yenilikçi Öğretmen Özelliklerine İlişkin Durum Değerlendirme Anketi Boyutlarının Cinsiyete Göre Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	Std.s	t	s.d	p
Teknoloji	Kadın	284	20,48	2,12	4,23	479	,000*
	Erkek	197	19,49	3,02			
İşbirliği	Kadın	284	22,88	3,35	,18	479	,851
	Erkek	197	22,93	3,38			
Düşünme	Kadın	284	21,77	1,96	2,69	479	,007*
	Erkek	197	21,21	2,63			
Motivasyon	Kadın	284	14,48	,95	3,39	479	,001*
	Erkek	197	14,04	1,89			
Mesleki Gelişim	Kadın	284	22,35	3,42	1,92	479	,056
	Erkek	197	21,73	3,67			
Yenilikçi	Kadın	284	21,49	3,05	,54	479	,592
	Erkek	197	21,34	3,26			

*p ≤ ,05

Tablo 26'ya bakıldığında, araştırmaya katılan öğretmenlerin Teknolojik Gelişimlere Açıklık alt boyutundan aldıkları puanların cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir (t = 4,23; p ≤ ,05). Öğretmenlerin puan ortalamalarına bakıldığında kadınların ortalamasının ($\bar{X}$ = 20,48), erkeklerin ortalamasından ($\bar{X}$ = 19,49) daha yüksek olduğu görülmektedir. Diğer bir anlatımla kadın öğretmenlerin teknolojik gelişimlere açıklık düzeylerinin erkek öğretmenlere göre daha yüksek olduğunu söyleyebiliriz.

Öğretmenlerin İş birliği İçerisinde Çalışabilme alt boyutu puanlarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir (t=,18; p > ,05).

Tablo 26'ya bakıldığında, araştırmaya katılan öğretmenlerin Öğrenci Merkezli Düşünme ve Rehberlik alt boyutundan aldıkları puanların cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür (t = 2,69; p ≤ ,05). Öğretmenlerin puan ortalamalarına bakıldığında kadınların ortalamasının ($\bar{X}$ = 21,77) erkeklerin ortalamasından ($\bar{X}$ = 21,21) daha yüksek olduğu görülmektedir. Diğer bir anlatımla kadın öğretmenlerin öğrenci merkezli düşünme ve rehberlik düzeylerinin erkek öğretmenlere göre daha yüksek olduğunu söyleyebiliriz.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin Öğrenci Motivasyonu Sağlama ve Öğrencileri Cesaretlendirme alt boyutundan aldıkları puanların cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür (t = 3,39; p ≤ ,05). Öğretmenlerin puan ortalamalarına bakıldığında kadınların ortalamasının ($\bar{X}$ = 14,48) erkeklerin ortalamasından ($\bar{X}$ = 14,04) daha yüksek olduğu görülmektedir. Diğer bir anlatımla kadın öğretmenlerin öğrenci motivasyonu ve cesaretlendirme konusunda erkek öğretmenlere göre daha istekli olduklarını söyleyebiliriz.

Öğretmenlerin Kişisel ve Mesleki Gelişim alt boyutu puanlarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür ($t=1,92$; $p > ,05$). Benzer şekilde öğretmenlerin Yenilikçi ve Yeniliklere Açık Olma boyutu puanlarının da cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir ($t=,54$; $p > ,05$).

b) Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Yenilikçi Öğretmen Özelliklerine İlişkin Görüşleri Branşlarına Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

Örnekleme giren öğretmenlerin “Yenilikçi Öğretmen Özelliklerine İlişkin Durum Değerlendirme” anketi boyutlarından aldıkları puanların branşlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ANOVA yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 27’de sunulmuştur.

Tablo 27.

Ortaokul Öğretmenlerinin Yenilikçi Öğretmen Özelliklerine İlişkin Durum Değerlendirme Anketi Boyutlarının Branşlarına Göre ANOVA Sonuçları

Alt Boyutlar	Branş	n	$\bar{X}$	Std.s	F	p	Anlamlı Farklılık
Teknoloji	(1) Türkçe	81	20,19	2,21	1,88	,082	
	(2) Matematik	78	20,11	2,71			
	(3) Fen Bilimleri	60	19,95	2,83			
	(4) Sosyal Bilgiler	48	19,35	2,76			
	(5) İngilizce	51	20,88	2,77			
	(6) Din Kültürü	44	19,54	2,58			
	(7) Diğer	119	20,18	2,35			
İşbirliği	(1) Türkçe	81	22,76	3,62	,57	,547	
	(2) Matematik	78	22,78	3,20			
	(3) Fen Bilimleri	60	22,85	3,01			
	(4) Sosyal Bilgiler	48	22,52	3,40			
	(5) İngilizce	51	23,33	3,34			
	(6) Din Kültürü	44	22,27	3,20			
	(7) Diğer	119	23,31	3,51			
Düşünme	(1) Türkçe	81	22,14	2,08	2,55	,019*	1>2,3,4,7 5>2,3,4,7
	(2) Matematik	78	21,28	2,35			
	(3) Fen Bilimleri	60	21,30	2,66			
	(4) Sosyal Bilgiler	48	21,14	2,22			
	(5) İngilizce	51	22,25	1,67			
	(6) Din Kültürü	44	21,47	2,88			
	(7) Diğer	119	21,31	2,04			
Motivasyon	(1) Türkçe	81	14,65	,97	2,00	,063	
	(2) Matematik	78	14,19	1,57			
	(3) Fen Bilimleri	60	14,35	1,42			
	(4) Sosyal Bilgiler	48	14,33	1,34			
	(5) İngilizce	51	14,58	,80			
	(6) Din Kültürü	44	14,09	1,86			
	(7) Diğer	119	14,05	1,60			
Mesleki Gelişim	(1) Türkçe	81	22,39	2,98	1,94	,073	
	(2) Matematik	78	22,14	3,09			
	(3) Fen Bilimleri	60	21,80	4,08			
	(4) Sosyal Bilgiler	48	21,29	3,30			
	(5) İngilizce	51	23,31	3,73			
	(6) Din Kültürü	44	21,34	3,16			
	(7) Diğer	119	22,11	3,91			
Yenilikçi	(1) Türkçe	81	21,79	2,77	1,41	,207	
	(2) Matematik	78	21,35	3,21			
	(3) Fen Bilimleri	60	21,20	3,55			
	(4) Sosyal Bilgiler	48	21,35	3,16			
	(5) İngilizce	51	22,29	2,14			
	(6) Din Kültürü	44	20,61	2,92			
	(7) Diğer	119	21,31	3,47			

* $p \leq ,05$

Tablo 27'ye bakıldığında öğretmenlerin Teknolojik Gelişimlere Açıklık boyutundan aldıkları puanların öğretmenlerin branşlarına göre anlamlı bir farklılık göstermediği ($F=1,88$; $p >,05$), İşbirliği İçerisinde Çalışabilme boyutundan aldıkları puanların öğretmenlerin branşlarına göre anlamlı bir farklılık göstermediği ($F=,57$; $p >,05$), Öğrenci Motivasyonu ve öğrencileri cesaretlendirme boyutundan aldıkları puanların öğretmenlerin branşlarına göre anlamlı bir farklılık göstermediği ($F=2,00$; $p >,05$), Öğretmenlerin Kişisel ve Mesleki Gelişim boyutundan aldıkları puanların öğretmenlerin branşlarına göre anlamlı bir farklılık göstermediği ($F=1,94$; $p >,05$), Yenilikçi ve Yeniliklere Açık Olma

boyutundan aldıkları puanların da öğretmenlerin branşlarına göre anlamlı bir farklılık göstermediği ($F=1,41$; $p >,05$) görülmüştür. Buna göre öğretmenlerin bu boyutlardan aldıkları puanların branşlarına bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmemektedir.

Tablo 27'ye göre, öğretmenlerin Öğrenci Merkezli Düşünme ve Rehberlik boyutundan aldıkları puanların öğretmenlerin branşlarına göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür ($F=2,55$; $p \leq ,05$). Başka bir deyişle öğretmenlerin öğrenci merkezli düşünme ve rehberlik yenilikçi öğretmen özelliği hakkındaki görüşleri branşlarına bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Hangi branşlar arasında anlamlı farklılık olduğunu bulmak amacıyla yapılan LSD testi sonuçlarına göre, Türkçe öğretmenlerinin öğrenci merkezli düşünme ve rehberlik özelliğine ilişkin görüşlerinin ortalaması ($\bar{X}=22,14$), matematik öğretmenlerinden ($\bar{X}=21,28$), fen bilimleri öğretmenlerinden ($\bar{X}=21,30$), sosyal bilgiler öğretmenlerinden ($\bar{X}=21,14$) ve diğer branş öğretmenlerin ($\bar{X}=21,31$) görüşlerinin ortalamasından daha yüksektir. Ayrıca LSD testi sonuçlarına göre, İngilizce öğretmenlerinin öğrenci merkezli düşünme ve rehberlik özelliğine ilişkin görüşlerinin ortalaması ($\bar{X}=22,25$), matematik öğretmenlerinden ($\bar{X}=21,28$), fen bilimleri öğretmenlerinden ($\bar{X}=21,30$), sosyal bilgiler öğretmenlerinden ($\bar{X}=21,14$) ve diğer branş öğretmenlerin ($\bar{X}=21,31$) görüşlerinin ortalamasından daha yüksektir.

c) Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Öğretmenlerinin Yenilikçi Öğretmen Özelliklerine İlişkin Görüşleri Eğitim Seviyelerine Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Örnekleme giren öğretmenlerin Ortaokul Öğretmenlerinin Yenilikçi Özelliklerinin Değerlendirilmesi Anketi boyutlarından aldıkları puanların eğitim seviyelerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için bağımsız gruplar t testi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 28'de sunulmuştur.

Tablo 28.

Ortaokul Öğretmenlerinin Yenilikçi Öğretmen Özelliklerine İlişkin Durum Değerlendirme Anketi Boyutlarının Eğitim Seviyesine Göre Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Seviye	n	$\bar{X}$	Std.s	t	s.d	p
Teknoloji	Lisans	450	20,03	2,58	1,48	479	,139
	Y.Lisans	31	20,74	2,39			
İşbirliği	Lisans	450	22,85	3,36	1,21	479	,226
	Y.Lisans	31	23,61	3,36			
Düşünme	Lisans	450	21,53	2,21	,49	479	,623
	Y.Lisans	31	21,74	3,08			
Motivasyon	Lisans	450	14,31	1,38	,44	479	,659
	Y.Lisans	31	14,19	2,00			
Mesleki Gelişim	Lisans	450	21,97	3,47	2,95	479	,003*
	Y.Lisans	31	23,90	4,04			
Yenilikçi	Lisans	450	21,39	3,10	,98	479	,327
	Y.Lisans	31	21,96	3,62			

*p ≤ ,05

Tablo 28'e bakıldığında, araştırmaya katılan öğretmenlerin teknolojik gelişimlere açıklık boyutu puanlarının eğitim seviyelerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği (t=1,48; p > ,05), iş birliği içerisinde çalışabilme boyutu puanlarının eğitim seviyelerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği (t=1,21; p > ,05), öğrenci merkezli düşünme ve rehberlik boyutu puanlarının eğitim seviyelerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği (t=,49; p > ,05), öğrenci motivasyonu ve cesaretlendirme boyutu puanlarının eğitim seviyelerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği (t=,44; p > ,05) ve yenilikçi ve yeniliklere açık olma boyutu puanlarının eğitim seviyelerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği (t=,98; p > ,05) bulunmuştur. buna göre, öğretmenlerin bu boyutlardan aldıkları puanların eğitim seviyelerine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmemektedir.

Tablo 28 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin Kişisel ve Mesleki Gelişim boyutundan aldıkları puanların eğitim seviyelerine göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür (t = 2,95; p ≤ ,05). Öğretmenlerin puan ortalamalarına bakıldığında yüksek lisans mezunu öğretmenlerin ortalamasının ($\bar{X} = 23,90$) lisans mezunu öğretmenlerin ortalamasından ($\bar{X} = 21,97$) daha yüksek olduğu görülmektedir. Diğer bir anlatımla yüksek lisans mezunu öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişim özelliğini lisans mezunu öğretmenlere kıyasla daha önemli görmektedirler.

ç) Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Yenilikçi Öğretmen Özelliklerine İlişkin Görüşleri Mesleki Hizmet Sürelerine (Kıdemlerine) Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Örnekleme giren öğretmenlerin Ortaokul Öğretmenlerinin Yenilikçi Özelliklerinin Değerlendirilmesi Anketi boyutlarından aldıkları puanların mesleki hizmet sürelerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ANOVA yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 29’da verilmiştir.

Tablo 29.

Ortaokul Öğretmenlerinin Yenilikçi Öğretmen Özelliklerine İlişkin Durum Değerlendirme Anketi Boyutlarının Mesleki Hizmet Sürelerine Göre ANOVA Sonuçları

Alt Boyutlar	Hizmet Süresi	n	$\bar{X}$	Std.s	F	p	Anlamlı Farklılık
Teknoloji	(1) 0-5 yıl	284	20,35	2,41	2,75	,042*	1>2,3
	(2) 6-10 yıl	107	19,77	2,60			
	(3) 11-15 yıl	50	19,50	3,15			
	(4) 16 yıl ve üzeri	40	19,67	2,63			
İşbirliği	(1) 0-5 yıl	284	23,00	3,29	,96	,409	
	(2) 6-10 yıl	107	23,05	3,53			
	(3) 11-15 yıl	50	22,60	3,12			
	(4) 16 yıl ve üzeri	40	22,15	3,72			
Düşünme	(1) 0-5 yıl	284	21,72	2,23	2,99	,030*	1>3,4
	(2) 6-10 yıl	107	21,61	2,10			
	(3) 11-15 yıl	50	20,98	2,75			
	(4) 16 yıl ve üzeri	40	20,82	2,24			
Motivasyon	(1) 0-5 yıl	284	14,38	1,34	,80	,494	
	(2) 6-10 yıl	107	14,18	1,42			
	(3) 11-15 yıl	50	14,20	1,74			
	(4) 16 yıl ve üzeri	40	14,15	1,59			
Mesleki Gelişim	(1) 0-5 yıl	284	22,52	3,59	3,74	,011*	1>2,4
	(2) 6-10 yıl	107	21,57	3,45			
	(3) 11-15 yıl	50	21,70	3,47			
	(4) 16 yıl ve üzeri	40	21,00	3,08			
Yenilikçi	(1) 0-5 yıl	284	21,63	3,10	,95	,413	
	(2) 6-10 yıl	107	21,16	3,19			
	(3) 11-15 yıl	50	21,12	3,00			
	(4) 16 yıl ve üzeri	40	21,10	3,44			

* $p \leq ,05$

Tablo 29’a göre, öğretmenlerin Teknolojik Gelişimlere Açıklık boyutundan aldıkları puanların öğretmenlerin mesleki hizmet sürelerine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür ($F=2,75$; $p \leq ,05$). Başka bir deyişle öğretmenlerin teknolojik gelişimlere açıklık yenilikçi öğretmen özelliği hakkındaki görüşleri mesleki hizmet sürelerine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan LSD testi sonuçlarına göre, 0-5 yıl hizmet süresine sahip öğretmenlerin teknolojik gelişimlere açıklık özelliğine ilişkin görüşlerinin ortalaması ($\bar{X}=20,35$), 6-11 yıl hizmet süresine sahip öğretmenlerden ($\bar{X}=19,77$) ve 11-15 yıl hizmet süresine sahip öğretmenlerin görüşlerinin ortalamasından ($\bar{X}=19,50$) daha yüksektir.

Tablo 29'a bakıldığında öğretmenlerin İşbirliği İçerisinde Çalışabilme boyutundan aldıkları puanların öğretmenlerin mesleki hizmet sürelerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($F=,96$; $p>,05$). Başka bir deyişle öğretmenlerin iş birliği içerisinde çalışabilme özelliği hakkındaki görüşleri mesleki hizmet sürelerine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmemektedir.

Tablo 29'a göre, öğretmenlerin Öğrenci Merkezli Düşünme ve Rehberlik boyutundan aldıkları puanların öğretmenlerin mesleki hizmet sürelerine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür ($F=2,99$; $p \leq ,05$). Başka bir deyişle öğretmenlerin öğrenci merkezli düşünme ve rehberlik yenilikçi öğretmen özelliği hakkındaki görüşleri mesleki hizmet sürelerine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan LSD testi sonuçlarına göre, 0-5 yıl hizmet süresine sahip öğretmenlerin öğrenci merkezli düşünme ve rehberlik özelliğine ilişkin görüşlerinin ortalaması ($\bar{X}=21,72$), 11-15 yıl hizmet süresine sahip öğretmenlerden ($\bar{X}=20,98$) ve 16 yıl ve üzeri yıl hizmet süresine sahip öğretmenlerin görüşlerinin ortalamasından ($\bar{X}=20,82$) daha yüksektir.

Tablo 29'a bakıldığında öğretmenlerin Öğrenci Motivasyonu ve Cesaretlendirme boyutundan aldıkları puanların öğretmenlerin mesleki hizmet sürelerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($F=,80$; $p>,05$). Başka bir deyişle öğretmenlerin öğrenci motivasyonu ve cesaretlendirme özelliği hakkındaki görüşleri mesleki hizmet sürelerine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmemektedir.

Tablo 29'a göre, öğretmenlerin Kişisel ve Mesleki Gelişim boyutundan aldıkları puanların öğretmenlerin mesleki hizmet sürelerine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür ($F=3,74$; $p \leq ,05$). Başka bir deyişle öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişim yenilikçi öğretmen özelliği hakkındaki görüşleri mesleki hizmet sürelerine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan LSD testi sonuçlarına göre, 0-5 yıl hizmet süresine sahip öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişim özelliğine ilişkin görüşlerinin ortalaması ($\bar{X}=22,52$), 6-10 yıl hizmet süresine sahip öğretmenlerden ($\bar{X}=21,57$) ve 16 yıl ve üzeri yıl hizmet süresine sahip öğretmenlerin görüşlerinin ortalamasından ($\bar{X}=21,00$) daha yüksektir.

Tablo 29'a bakıldığında öğretmenlerin Yenilikçi ve Yeniliklere Açık Olma boyutundan aldıkları puanların öğretmenlerin mesleki hizmet sürelerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($F=,95$; $p>,05$). Başka bir deyişle öğretmenlerin yenilikçi ve yeniliklere

açık olma özelliği hakkındaki görüşleri mesleki hizmet sürelerine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmemektedir.

d) Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Yenilikçi Öğretmen Özelliklerine İlişkin Görüşleri Yabancı Dil Bilme Durumlarına Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Örnekleme giren öğretmenlerin “Yenilikçi Öğretmen Özelliklerine İlişkin Durum Değerlendirme” anketi boyutlarından aldıkları puanların yabancı dil bilme durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için bağımsız gruplar t testi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 30’da gösterilmektedir.

Tablo 30.

Öğretmenlerin Yenilikçi Öğretmen Özelliklerine İlişkin Durum Değerlendirme Anketi Boyutlarının Yabancı Dil Bilme Durumuna Göre Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Yabancı Dil	n	$\bar{X}$	Std.s	t	s.d	p
Teknoloji	Var	254	20,51	2,57	3,99	479	,000*
	Yok	227	19,59	2,49			
İşbirliği	Var	254	23,24	3,28	2,32	479	,021*
	Yok	227	22,52	3,42			
Düşünme	Var	254	21,72	2,25	1,85	479	,065
	Yok	227	21,34	2,29			
Motivasyon	Var	254	14,35	1,32	,88	479	,376
	Yok	227	14,24	1,54			
Mesleki Gelişim	Var	254	22,71	3,63	4,08	479	,000*
	Yok	227	21,41	3,30			
Yenilikçi	Var	254	21,71	3,24	2,07	479	,038*
	Yok	227	21,11	2,99			

*p ≤ ,05

Tablo 30 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin Teknolojik Gelişmelere Açıklık boyutundan aldıkları puanların yabancı dil bilme durumlarına göre anlamlı farklılık gösterdiği (t = 3,99; p ≤ ,05), İşbirliği İçerisinde Çalışabilme boyutundan aldıkları puanların yabancı dil bilme durumlarına göre anlamlı farklılık gösterdiği (t = 2,32; p ≤ ,05), Kişisel ve Mesleki Gelişim boyutundan aldıkları puanların yabancı dil bilme durumlarına göre anlamlı farklılık gösterdiği (t = 4,08; p ≤ ,05) ve Yenilikçi ve Yeniliklere Açık Olma boyutundan aldıkları puanların yabancı dil bilme durumlarına göre anlamlı farklılık gösterdiği (t = 2,07; p ≤ ,05) görülmüştür. Bu boyutlardaki ortalamalara bakıldığında, yabancı dil bilen öğretmenlerin puan ortalamalarının yabancı dil bilmeyen öğretmenlerin ortalamalarından daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 30’a bakıldığında, araştırmaya katılan öğretmenlerin Öğrenci Merkezli Düşünme ve Rehberlik boyutu puanlarının yabancı dil bilme durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermediği ($t=1,85$; $p > ,05$) ve Öğrenci Motivasyonu ve Cesaretlendirme boyutu puanlarının da yabancı dil bilme durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermediği ($t=,88$; $p > ,05$) görülmüştür. Buna göre, öğretmenlerin bu boyutlardan aldıkları puanların yabancı dil bilme durumlarına bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmemektedir.

e) Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Yenilikçi Öğretmen Özelliklerine İlişkin Görüşleri Yabancı Dil Seviyelerine Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Çalışmadaki yabancı dil bilen öğretmenlerin “Yenilikçi Öğretmen Özelliklerine İlişkin Durum Değerlendirme” anketi boyutlarından aldıkları puanların yabancı dil seviyelerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ANOVA yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 31’de gösterilmektedir.

Tablo 31.

Öğretmenlerin Yenilikçi Öğretmen Özelliklerine İlişkin Durum Değerlendirme Anketi Boyutlarının Yabancı Dil Seviyelerine Göre ANOVA Sonuçları

Alt Boyutlar	Seviye	n	$\bar{X}$	Std.s	F	p	Anlamlı Farklılık
Teknoloji	(1) Temel	124	20,24	2,24	1,69	,186	
	(2) Orta	74	20,62	2,77			
	(3) İleri	56	20,98	2,93			
İşbirliği	(1) Temel	124	22,56	3,31	6,18	,002*	2>1
	(2) Orta	74	24,20	3,06			
	(3) İleri	56	23,46	3,17			
Düşünme	(1) Temel	124	21,39	2,06	2,69	,070	
	(2) Orta	74	22,01	2,45			
	(3) İleri	56	22,08	2,31			
Motivasyon	(1) Temel	124	14,33	,97	,07	,929	
	(2) Orta	74	14,40	1,59			
	(3) İleri	56	14,35	1,60			
Mesleki Gelişim	(1) Temel	124	21,86	3,44	7,02	,001*	2,3>1
	(2) Orta	74	23,45	3,77			
	(3) İleri	56	23,62	3,48			
Yenilikçi	(1) Temel	124	20,92	3,41	7,44	,001*	2,3>1
	(2) Orta	74	22,45	3,16			
	(3) İleri	56	22,46	2,52			

* $p \leq ,05$

Tablo 31’e bakıldığında öğretmenlerin Teknolojik Gelişimlere Açıklık boyutundan aldıkları puanların öğretmenlerin yabancı dil seviyelerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği ($F=1,96$; $p>,05$), Öğrenci Merkezli Düşünme ve Rehberlik boyutundan aldıkları puanların öğretmenlerin yabancı dil seviyelerine göre anlamlı bir farklılık

göstermediği ($F=2,69$; $p>,05$) ve Öğrenci Motivasyonu ve Cesaretlendirme boyutundan aldıkları puanların öğretmenlerin yabancı dil seviyelerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği ($F=,07$; $p>,05$) görülmüştür. Başka bir deyişle öğretmenlerin bu boyutlardan aldıkları puanlar yabancı dil seviyelerine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmemektedir.

Tablo 31'e göre, öğretmenlerin İşbirliği İçerisinde Çalışabilme boyutundan aldıkları puanların öğretmenlerin yabancı dil seviyelerine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür ($F=6,18$; $p \leq ,05$). Başka bir deyişle öğretmenlerin iş birliği içerisinde çalışabilme yenilikçi öğretmen özelliği hakkındaki görüşleri yabancı dil seviyelerine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan LSD testi sonuçlarına göre, orta seviyede yabancı dili olan öğretmenlerin iş birliği içerisinde çalışabilme özelliğine ilişkin görüşlerinin ortalaması ($\bar{X}=24,20$), 6-11 temele seviyeye sahip öğretmenlerin görüşlerinin ortalamasından ($\bar{X}=22,56$) daha yüksektir.

Tablo 31'e göre, öğretmenlerin Kişisel ve Mesleki Gelişim boyutundan aldıkları puanların öğretmenlerin yabancı dil seviyelerine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür ($F=7,02$; $p \leq ,05$). Başka bir deyişle öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişim yenilikçi öğretmen özelliği hakkındaki görüşleri yabancı dil seviyelerine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan LSD testi sonuçlarına göre, orta seviyede yabancı dili olan öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişim özelliğine ilişkin görüşlerinin ortalaması ($\bar{X}=23,45$) ile ileri seviyedeki öğretmenlerin görüşlerinin ortalaması ($\bar{X}=23,62$), temel seviyede yabancı dil bilen öğretmenlerin ortalamasından ($\bar{X}=21,86$) daha yüksektir.

Tablo 31'e göre, öğretmenlerin Yenilikçi ve Yeniliklere Açık Olma boyutundan aldıkları puanların öğretmenlerin yabancı dil seviyelerine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür ($F=7,44$; $p \leq ,05$). Başka bir deyişle öğretmenlerin yenilikçi ve yeniliklere açık olma yenilikçi öğretmen özelliği hakkındaki görüşleri yabancı dil seviyelerine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan LSD testi sonuçlarına göre, orta seviyede yabancı dili olan öğretmenlerin yenilikçi ve yeniliklere açık olma özelliğine ilişkin görüşlerinin ortalaması ($\bar{X}=22,45$) ile ileri seviyedeki öğretmenlerin görüşlerinin ortalaması ($\bar{X}=22,46$), temel seviyede yabancı dil bilen öğretmenlerin ortalamasından ($\bar{X}=20,92$) daha yüksektir.

Sekizinci alt probleme ilişkin bulgular ve yorumlar:

Alt problem VIII: Bu başlık altında araştırmanın sekizinci alt problemine bağlı olarak “Ortaokul öğretmenlerinin yenilikçi öğretmen özelliklerine yönelik ek görüş ve önerileri nelerdir?” sorusunun cevabı belirlenmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda örnekleme giren ortaokul öğretmenlerinin konuyla ilgili ek görüş ve önerileri aşağıda tablo 32’de sunulmuştur.

Tablo 32.

Örnekleme Giren Ortaokul Öğretmenlerin Yenilikçi Öğretmen Özelliklerine İlişkin Ek Görüş ve Önerileri

<i>Görüş ve Öneriler</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
1. Öğretmenlik mesleğine hak ettiği değer tekrar tekrar kazandırılması	9	16,36
2. Çağdaş, yenilikçi yaklaşımlara uygun bir eğitim sisteminin belirlenmesi	7	12,73
3. Öğretmenlerin kendilerini geliştirme konusunda istekli olması gerektiği	6	10,91
4. Öğretmenlerin maddi açıdan desteklenmesi gerektiği	6	10,91
5. Eğitim sisteminde yapılan yenilikçi çalışmaların daha istikrarlı olması gerektiği	5	9,09
6. Sınav sistemlerinin öğrencileri yenilik yapmaya yönlendirmek için engel oluşturması	5	9,09
7. Yenilik çalışmaları yapılmadan önce ilk olarak öğrencilerin temel ihtiyaçlarının giderilmeye çalışılması gerektiği	4	7,27
8. Okulların fiziki koşullarının eşit hale getirilmesi gerektiği	4	7,27
9. Aday Öğretmen Programının yoğunluğunun yenilikçi çalışmalar yapmaya engel olması	4	7,27
10. Yenilikçi öğretmenlerin milli ve manevi değerleri de yükseltmesi gerektiği	3	5,45
11. Yenilikçi öğretmenlerin duygusal anlamda da kendilerini geliştirmesi gerektiği	2	3,64
TOPLAM	55	100,00

Tablo 32’de öğretmenlerden gelen yenilikçi öğretmen özelliklerine ilişkin görüş ve öneriler sıralanmıştır. Bu bölüme araştırmaya katılan 481 öğretmenden 35 kişi cevap vermiştir. Bu bölüme cevap veren 35 öğretmenden toplamda 55 farklı görüş ve öneri elde edilmiştir. Bu görüş ve öneriler 11 başlık altında gruplandırılmış ve bu başlıklara ait frekans ve yüzdelik değerler tabloda gösterilmiştir. Görüş ve öneriler incelendiğinde öğretmenlerin genel olarak öğretmenlik mesleğinin hak ettiği değeri yeniden kazanması gerektiği, eğitim sisteminin yenilikleri uygulayabilecek şekilde düzenlenmesi gerektiğini ve öğretmenlerin de kendilerini geliştirmek için çaba göstermeleri gerektiğini vurgulamışlardır. Bunun yanı

sıra öğretmenlerin vurguladıkları bir diğer konu ise maddi imkanlarının farklı çalışmalar yapmak için yeterli olmadığıdır.

BÖLÜM 5

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulgular ışığında sonuçlar, tartışma ve öneriler sunulmuştur.

Sonuçlar

Yenilikçi öğretmen özellikleri altı boyutta toplanarak bu boyutlar hakkına öğretmenlerin görüşleri incelenmiştir. Bu alt boyutlara göre araştırmaya katılan öğretmenlerin durumları maddeler halinde sıralanmıştır.

- Araştırmanın ilk alt problemi öğretmenlerin teknolojik gelişmelere açık olma durumlarının belirlenmesidir. Elde edilen bulgular ışığında bu alt boyutun ortalaması ($\bar{X} = 20,08$) olarak bulunmuştur. Alınabilecek en yüksek puanın 24 olduğu düşünüldüğünde öğretmenlerin eğitimde teknoloji kullanımına ilişkin görüşlerinin olumlu olduğu yani teknoloji ürünlerini derslerinde kullandıkları söylenebilir. Bu alt problemle ilişkili olan anket maddelerinin ağırlıklı ortalamaları incelendiğinde yabancı dilde hazırlanmış web sitelerini izleme konusunda öğretmenlerin kararsız (0,99-1,99) oldukları görülmektedir. Buna göre yabancı dilde hizmet veren eğitim öğretim içerikli web sitelerini ve sosyal medya sayfalarını takip etmeye ilişkin olarak öğretmenlerin kararsız oldukları($\bar{X} = 1,41$) yani net bir görüş belirtmedikleri görülmektedir. Diğer maddelerin ağırlıklı ortalamalarının ise 1,99 ve üstü aralığında olduğu yani öğretmenlerin teknolojik gelişmelere açıklık konusunda “katılıyorum” düzeyindeki seçeneği tercih ettikleri

ağırlıklı ortalamaların ortalamasından ($\Sigma X=2,50$) gözlenmektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerin teknolojik gelişmelere açık oldukları söylenebilir.

- Araştırmanın ikinci alt problemi ile öğretmenlerin iş birliği içerisinde çalışabilme becerileri incelenmiş ve sonucunda bu alt boyutun ortalaması ($\bar{X}=22,91$) olarak bulunmuştur. İşbirliği içerisinde çalışabilme boyutundan alınabilecek en yüksek puan 30 olduğu için, ortalama puanın yüksek olması öğretmenlerin iş birliği içerisinde çalışabilmelerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Bu alt problemle ilişkili anket maddelerinin ağırlıklı ortalamaları incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin farklı ülkelerde görev yapan meslektaşlarıyla iletişim kurma konusuna katılmadıkları ($\bar{X}=0,96$) görülmektedir. Bununla birlikte okul veya öğrencilerin gelişimi için ilçe veya il düzeyinde ilgili bakanlık birimleriyle iletişim halinde çalışma ($\bar{X}=1,91$) ve toplumsal sorunların çözümünde sivil toplum kuruluşlarıyla ortaklaşa çalışma ($\bar{X}=1,84$) konularında kararsız oldukları, görüşlerinin net olmadığı görülmektedir (0,99 – 1,99). Diğer maddelerin ağırlıklı ortalamalarının 1,99 ve üstü aralığında yer aldığı görülmektedir. Öğretmenler çoğunluklu olarak maddelere katılıyorum şeklinde görüş bildirmişlerdir. Bu durum tabloda yer alan maddelerin ağırlıklı ortalamalarının ortalamasından ($\Sigma \bar{X}=2,25$) da görülmektedir. Veriler ışığında öğretmenlerin iş birliği içerisinde çalışmaya açık oldukları söylenebilir.
- Araştırmanın üçüncü alt problemi öğretmenlerin öğrenci merkezli düşünebilme ve rehberlik yapabilme becerileri incelenmeye çalışılmıştır. Elde edilen bulgular ışığında bu alt boyutun ortalaması ($\bar{X}=21,57$) olarak bulunmuştur. Öğrenci merkezli düşünebilme ve rehberlik alt boyutundan alınabilecek en yüksek puan 24 olduğu düşünülürse ortalama puanın yüksek olması öğretmenlerin öğrenci merkezli düşünme ve rehberlik etme becerilerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Bu alt problemle ilişkili anket maddelerinin ağırlıklı ortalamaları incelendiğinde maddelerin tamamının ağırlıklı ortalamasının 1,99 ve üstü aralıkta yer aldığı görülmektedir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunun öğrenci merkezli düşünme ve rehberlik etme konusunda “katılıyorum” düzeyinde cevap verdikleri söylenebilir. Bu durum tabloda yer alan maddelerin ağırlıklı ortalamalarının ortalamasından da ($\Sigma \bar{X}=2,68$) görülmektedir. Bu sonuç doğrultusunda öğretmenlerin öğrenci merkezli düşünme ve rehberlik konusunda istekli oldukları söylenebilir.

- Araştırmanın dördüncü alt problemi öğretmenlerin öğrenci motivasyonunu sağlama ve öğrencilerini cesaretlendirme becerileri incelenmeye çalışılmış ve elde edilen bulgulara göre bu alt boyutun ortalaması ($\bar{X} = 14,30$) olarak bulunmuştur. Öğrenci motivasyonu sağlama ve cesaretlendirme boyutundan alınabilecek en yüksek puan 15 olduğu için, ortalama puanın yüksek olması öğretmenlerin öğrencilerinin motivasyonlarını artırmada büyük çaba harcadıklarını göstermektedir. Bu alt problemle ilişkili anket maddelerinin ağırlıklı ortalamaları incelendiğinde maddelerin tamamının ağırlıklı ortalamasının 1,99 ve üstü aralıkta yer aldığı görülmektedir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunun öğrencileri motive etme ve onları cesaretlendirme konusunda “katılıyorum” düzeyinde cevap verdikleri söylenebilir. Bu durum tabloda yer alan maddelerin ağırlıklı ortalamalarının ortalamasından da ($\sum \bar{X} = 2,85$) görülmektedir. Bu sonuç doğrultusunda öğretmenlerin öğrencileri motive etme ve cesaretlendirme konusunda istekli oldukları söylenebilir.
- Araştırmanın beşinci alt problemi öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişimlerine verdikleri önem belirlenmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda bulgular öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişimlerini önemsediklerini göstermektedir. Bu alt boyutun ortalaması ($\bar{X} = 22,11$) olarak bulunmuştur. Alınabilecek en yüksek puanın 30 olduğu düşünüldüğünde, ortalama puanın yüksek olduğu görülmektedir. Bu alt problemle ilişkili anket maddelerinin ağırlıklı ortalamaları incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenler meslekleriyle ilgili en az bir süreli yayını düzenli takip etme ($\bar{X} = 1,58$), meslekleriyle ilgili hizmet içi eğitim, konferans, sempozyum ve özel kurslara katılma. ($\bar{X} = 1,85$), özel ilgi alanlarını destekleyici etkinlik ve çalışmalara aktif olarak katılma ($\bar{X} = 1,69$), uluslararası iletişim, bilgi ve teknolojilere erişimi kolaylaştırmak için farklı yabancı diller öğrenme ($\bar{X} = 1,54$) konularında net bir görüş belirtmemişler (0,99–1,99) yani bu maddelere “kararsızım” düzeyinde cevap verdikleri görülmektedir. Maddelerin çoğunluğu 1,99 ve üstü aralığında yer aldığı için araştırmaya katılan öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişimlerine önem verdikleri söylenebilir. Bu durum diğer maddelerin ağırlıklı ortalamalarının ortalamasından da ($\sum \bar{X} = 2,23$) anlaşılmaktadır.
- Araştırmanın altıncı alt boyutunda öğretmenlerin yenilikçi ve yeniliklere açık olma durumları değerlendirilmeye çalışılmıştır. Yenilikçi ve yeniliklere açık olma boyutunun ortalaması ($\bar{X} = 21,43$) olarak bulunmuştur. Yenilikçi ve yeniliklere

açık olma boyutundan alınabilecek en yüksek puan 27 olduğu için, ortalama puanın yüksek olması öğretmenlerin yenilikçi olduklarını ve yeniliklere açık olduklarını göstermektedir. Bu alt problemle ilişkili anket maddelerinin ağırlıklı ortalamaları incelendiğinde en yüksek ağırlıklı ortalamaya sahip maddenin ($\bar{X} = 2,83$) 42. madde “Yeni fikirlere açığım.” en düşük ağırlıklı ortalamaya sahip maddenin ise ($\bar{X} = 1,48$) 49. madde “Toplumsal sorunların çözümünde yenilikçi projeler üretirim.” olduğu görülmektedir. 2 maddenin ağırlıklı ortalamalarının 0,99–1,99 aralığında olduğu yani öğretmenlerin bu maddelere “kararsızım” düzeyinde cevap verdikleri görülmektedir. Bu sonuca göre araştırmaya katılan öğretmenler “Toplumsal sorunların çözümünde yenilikçi projeler üretirim. ($\bar{X} = 1,48$) ile Dünyada eğitim alanında yapılan yenilikçi çalışmalardan haberdar olurum. ($\bar{X} = 1,54$)” maddelerinde net bir görüş belirtmedikleri görülmektedir. Diğer maddelerin çoğunluğu 1,99 ve üstü aralığında yer aldığı için araştırmaya katılan öğretmenlerin yenilikçi ve yeniliklere açık olma konusunda istekli oldukları söylenebilir. Bu durum tabloda yer alan maddelerin ağırlıklı ortalamalarının ortalamasından da ($\Sigma \bar{X}=2,37$) anlaşılmaktadır.

- Araştırmanın yedinci alt problemine göre “Ortaokul öğretmenlerinin yenilikçi öğretmen özelliklerine ilişkin görüşleri arasında cinsiyetleri, branşları, mesleki hizmet süreleri ve yabancı dil bilgilerine göre anlamlı bir fark olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Her bir ölçüte göre durumları maddeler halinde verilmiştir.
 - ✓ Araştırmaya katılan öğretmenlerin “cinsiyet” kriterine göre durumları incelendiğinde teknolojik gelişmelere açıklık, öğrenci merkezli düşünebilme ve rehberlik, öğrenci motivasyonu ve cesaretlendirme alt boyutlarının cinsiyete göre anlamlı farklar gösterdiği görülmüştür. Bulgular incelendiğinde kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlerden daha yüksek ortalamaya sahip olduğu belirlenmiştir. Kişisel ve mesleki gelişim, yenilikçi ve yeniliklere açık olma, iş birliği içerisinde çalışabilme alt boyutlarında ise cinsiyet kriterine bağlı olarak anlamlı farklar görülmediği belirlenmiştir.
 - ✓ İkinci olarak alt boyutlar branş bağlamında incelenmiş anlamlı farklar görülüp görülmediği belirlenmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda araştırmaya ortaokul bünyesinde görev yapan on iki farklı branştan öğretmen katılmıştır. Bu branşlar Türkçe, matematik, fen bilimleri, sosyal bilgiler, İngilizce, din

kültürü ve ahlak bilgisi, beden eğitimi ve spor, müzik, görsel sanatlar, teknoloji tasarım, rehberlik ve psikolojik danışmanlık ve bilişim teknolojileri şeklindedir. Bulgular ışığında öğretmenlerin teknolojik gelişimlere açıklık, iş birliği içerisinde çalışabilme, öğrenci motivasyonu ve rehberlik, kişisel ve mesleki gelişim, yenilikçi ve yeniliklere açık olma boyutlarından aldıkları puanların branşlarına bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmediği görülmüştür. Buna karşılık öğrenci merkezli düşünme ve rehberlik boyutundan aldıkları puanların öğretmenlerin branşlarına göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür. Hangi branşlar arasında anlamlı farklılık olduğunu bulmak amacıyla yapılan LSD testi sonuçlarına göre, Türkçe öğretmenlerinin öğrenci merkezli düşünme ve rehberlik özelliğine ilişkin görüşlerinin ortalaması ($\bar{X}=22,14$), matematik öğretmenlerinden ($\bar{X}=21,28$), fen bilimleri öğretmenlerinden ($\bar{X}=21,30$), sosyal bilgiler öğretmenlerinden ($\bar{X}=21,14$) ve diğer branş öğretmenlerin ($\bar{X}=21,31$) görüşlerinin ortalamasından daha yüksektir. Ayrıca LSD testi sonuçlarına göre, İngilizce öğretmenlerinin öğrenci merkezli düşünme ve rehberlik özelliğine ilişkin görüşlerinin ortalaması ($\bar{X}=22,25$), matematik öğretmenlerinden ($\bar{X}=21,28$), fen bilimleri öğretmenlerinden ($=21,30$), sosyal bilgiler öğretmenlerinden ($\bar{X}=21,14$) ve diğer branş öğretmenlerin ($\bar{X}=21,31$) görüşlerinin ortalamasından daha yüksek olduğu gözlenmiştir.

- ✓ Eğitim seviyesi bağlamında alt boyutlar değerlendirildiğinde teknolojik gelişimlere açıklık, iş birliği içerisinde çalışabilme, öğrenci merkezli düşünme ve rehberlik, öğrenci motivasyonu ve cesaretlendirme, yenilikçi ve yeniliklere açık olma alt boyutlarından aldıkları puanların eğitim seviyelerine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmemektedir. Buna karşılık bulgular incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişim boyutundan aldıkları puanların eğitim seviyelerine göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür. Öğretmenlerin puan ortalamalarına bakıldığında yüksek lisans mezunu öğretmenlerin ortalamasının ($\bar{X}=23,90$) lisans mezunu öğretmenlerin ortalamasından ($\bar{X}=21,97$) daha yüksek olduğu görülmektedir. Diğer bir anlatımla yüksek lisans mezunu öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişim özelliğini lisans mezunu öğretmenlere kıyasla daha önemli gördüğü belirlenmiştir.

- ✓ Mesleki hizmet süreleri bağlamında yapılan değerlendirme sonucunda teknolojik gelişimlere açıklık, öğrenci merkezli düşünme ve rehberlik, kişisel ve mesleki gelişim alt boyutlarında anlamlı farklar olduğu görülmüştür. Yine bulgular incelendiğinde 0 – 5 yıl arası hizmet süresine sahip öğretmenlerin ortalamasının daha yüksek olduğu saptanmıştır. İşbirliği içerisinde çalışabilme, öğrenci motivasyonu ve cesaretlendirme, yenilikçi ve yeniliklere açık olma alt boyutlarında ise eğitim seviyesi bağlamında anlamlı farklar olmadığı görülmüştür.
- ✓ Araştırmaya katılan öğretmenlerin herhangi bir yabancı dil bilme durumları doğrultusunda alt boyutlar incelendiğinde teknolojik gelişimlere açıklık, iş birliği içerisinde çalışabilme, kişisel ve mesleki gelişim, yenilikçi ve yeniliklere açık olma alt boyutlarında anlamlı farklar olduğu görülmektedir. Bu boyutlardaki ortalamalara bakıldığında, yabancı dil bilen öğretmenlerin puan ortalamalarının yabancı dil bilmeyen öğretmenlerin ortalamalarından daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Buna karşılık öğrenci merkezli düşünme ve rehberlik, öğrenci motivasyonu ve cesaretlendirme alt boyutlarında anlamlı farklar olmadığı görülmektedir. Buna göre, öğretmenlerin bu boyutlardan aldıkları puanların yabancı dil bilme durumlarına bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmediği söylenebilir.
- ✓ Araştırmaya katılan öğretmenlerin yabancı dil seviyelerine göre durumları değerlendirildiğinde teknolojik gelişimlere açıklık, öğrenci merkezli düşünme ve rehberlik, öğrenci motivasyonu ve cesaretlendirme alt boyutlarının yabancı dil seviyelerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür. Başka bir deyişle öğretmenlerin bu boyutlardan aldıkları puanlar yabancı dil seviyelerine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmemektedir. İşbirliği içerisinde çalışabilme, kişisel ve mesleki gelişim, yenilikçi ve yeniliklere açık olma alt boyutlarında ise yabancı dil seviyelerine bağlı olarak anlamlı farklar olduğu görülmüştür.
- Araştırmanın sekizinci alt problemine göre öğretmenlerin yenilikçi öğretmen özelliklerine ilişkin ek görüş ve önerileri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu görüş ve öneriler incelendiğinde öğretmenlerin genel olarak öğretmenlik mesleğinin hak ettiği değeri yeniden kazanması gerektiği, eğitim sisteminin yenilikleri uygulayabilecek şekilde düzenlenmesi gerektiğini ve öğretmenlerin de kendilerini geliştirmek için çaba göstermeleri gerektiğini vurgulamışlardır. Bunun yanı sıra

öğretmenlerin vurguladıkları bir diğer konu ise maddi imkanlarının farklı çalışmalar yapmak için yeterli olmadığıdır.

Tartışma

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre araştırmaya katılan öğretmenlerin teknolojik gelişmelere açık olma ve derslerinde teknoloji kullanımına ilişkin görüşlerinin olumlu olduğu saptanmıştır. Yapılan alanyazın taramasında benzer bir sonuç Emrah Yoz'un "Öğretmenlerin Bireysel Yenilikçilik Düzeylerinin Yordayıcısı Olarak Okul Müdürlerinin Kuantum Liderlik Davranışları" adlı çalışmasında da ortaya çıkmıştır. Elde edilen sonuçlar incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin bireysel yenilikçilik düzeyleri ve alt boyutları ile teknoloji alanında eğitim alma durumu arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Teknoloji alanında eğitim alan öğretmenlerin eğitim almayan öğretmenlere göre daha fazla yenilikçi oldukları saptanmış, değişime daha az direnç gösterdikleri görülmüştür (Yoz, 2020). Yine benzer bir sonuç Mine Uysal'ın "Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde Çalışan Öğretmenlerin Eğitimde Teknoloji Kullanım Tutumları ve Bireysel Yenilikçilik Düzeylerinin İncelenmesi (Küçükçekmece Örneği)" adlı çalışmasında da karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmada da araştırmaya katılan öğretmenlerin derslerinde teknoloji kullanma konusunda istekli oldukları sonucu ortaya çıkmıştır (Uysal, 2019).

Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin sonuçlar incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin iş birliği içerisinde çalışmaya ilişkin görüşlerinin olumlu yönde olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Benzer bir sonuç Baran Selimoğlu'nun "Öğretmenlerin Örgüt İklimi Algıları İle Mesleki İş Birliğine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki" adlı çalışmasında görülmektedir. Çalışma sonuçlarına göre araştırmaya katılan öğretmenlerin iş birlikçi öğretmen davranışlarında ortalamanın üzerinde olumlu bir algıya sahip oldukları görülmektedir (Selimoğlu, 2021).

Araştırmanın üçüncü alt problemi ve sonuçları incelendiğinde araştırmaya katılan ortaokul öğretmenlerinin öğrenci merkezli düşünme rehberlik konusunda görüşlerinin olumlu yönde olduğu görülmüştür. Yapılan alan yazın taraması sonuçlarına göre benzer bir sonuç Hakan Sivri'nin "Okul Yöneticileri ile Öğretmenlerinin Öğrenci Merkezli Eğitim İlkelerini Benimseme Düzeyleri ve Okul Etkililiğine Yönelik Görüşleri Arasındaki İlişki" adlı çalışmasında da görülmektedir. Bu çalışmada katılımcıların büyük çoğunluğunun öğrenci merkezli anlayışa, öğrenci merakını ve motivasyonunu uyandırarak öğrencileri yaratıcı düşünce ve etkinliklere yönlendirme görüşüne yakın oldukları görülmüştür (Sivri, 2019).

Başka bir çalışmada ise araştırmaya katılan öğretmenler öğrenci merkezli eğitimin ders verimliliğini arttırdığı yönünde olumlu görüş belirtmişlerdir (Akcan, 2018). Fulya Duru'nun "İlkokul Öğretmenlerinin Öğretmen Olma Motivasyonu, Öz Yeterlik İnançları ve Yenilikçilik Algılarının İş Memnuniyetine Etkisi" adlı çalışması incelendiğinde ise öğretmenlerin öğretime ilişkin öz yeterlilik algılarının yüksek olduğu görülmüştür (Duru, 2020).

Araştırmanın dördüncü alt problemi incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrenci motivasyonunu sağlama ve öğrencilerini cesaretlendirme konusunda olumlu görüşe sahip oldukları görülmüştür. Yapılan alan yazın çalışmalarına göre Fulya Duru'nun "İlkokul Öğretmenlerinin Öğretmen Olma Motivasyonu, Öz Yeterlik İnançları ve Yenilikçilik Algılarının İş Memnuniyetine Etkisi" adlı çalışması incelendiğinde öğretmenlerin öğrenci katılımını sağlamaya yönelik algılarının yüksek olduğu sonucu ortaya çıkmıştır (Duru, 2020).

Araştırmanın beşinci alt probleminden elde edilen veriler doğrultusunda öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişimlerine yönelik görüşlerinin olumlu yönde olduğu görülmektedir. Buna benzer bir sonuç Merve Soydaş'ın "Öğretmenlerin Mesleki Kimlik Ve Mesleki Gelişime İlişkin Görüşleri" adlı çalışmasında görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenler mesleki gelişimle ilgili gelişen ve değişen dünya düzenine, yeniliklere ayak uydurmayı vurgulamışlardır (Soydaş, 2020). Başka benzer bir sonuç da Serap Hakyemez'in "Ortaokullarda Çalışan Öğretmenlerin Mesleki Gelişim Etkinliklerine Yönelik Görüşlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" adlı çalışmasında karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmanın sonuçlarına göre katılım sağlayan öğretmenler mesleki gelişimi kendilerini ve yeteneklerini geliştirmek, yeniliklere uyum sağlamak, mesleki bilgilerini güncellemek olarak gördüklerini belirtmişlerdir (Hakyemez, 2016).

Araştırmanın altıncı alt probleminden elde edilen sonuçlara göre araştırmaya katılan ortaokul öğretmenleri yenilikçi ve yeniliklere açık olma konusunda olumlu görüş bildirmişlerdir. Yapılan alan yazın çalışmasında benzer bir sonuç Zeynep Aktaş'ın "Ortaokul Matematik Öğretmenlerinin Eğitim Bilişim Ağını Kullanma Durumları Ve Bireysel Yenilikçilik Özellikleri" adlı çalışmasında ortaya çıkmıştır. Bu çalışmaya göre katılım sağlayan ortaokul matematik öğretmenleri yeni fikirlere açık oldukları, yeni fikirleri denemekten hoşlandıkları ve düşüncelerinde, davranışlarında özgün olmayı heyecan verici buldukları yönünde olumlu görüş bildirmişlerdir (Aktaş, 2020). Bu sonuca karşıt olarak Ramazan Yüksel'in "Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik

Düzeyi, Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri İle STEM Uygulamaları Özyeterlik Algıları Ve Aralarındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı çalışması incelendiğinde araştırmaya katılan fen bilimleri öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik düzeylerinin düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Yüksel, 2020). Fulya Duru’nun “İlkokul Öğretmenlerinin Öğretmen Olma Motivasyonu, Öz Yeterlik İnançları ve Yenilikçilik Algılarının İş Memnuniyetine Etkisi” adlı çalışması incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin inovasyon algılarının çok yüksek olmadığı sonucu ortaya çıkmıştır (Duru, 2020).

Araştırmanın yedinci alt problemde ortaokul öğretmenlerinin yenilikçi öğretmen özelliklerine ilişkin görüşleri arasında cinsiyet, branş, mesleki hizmet süresi ve yabancı dil bilgileri açısından farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin “cinsiyet” kriterine göre durumları incelendiğinde teknolojik gelişmelere açıklık, öğrenci merkezli düşünebilme ve rehberlik, öğrenci motivasyonu ve cesaretlendirme alt boyutlarının cinsiyete göre anlamlı farklar gösterdiği görülmüştür. Bulgular incelendiğinde kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlerden daha yüksek ortalamaya sahip olduğu belirlenmiştir. Yapılan alan yazın taramasında Fulya Duru’nun “İlkokul Öğretmenlerinin Öğretmen Olma Motivasyonu, Öz Yeterlik İnançları ve Yenilikçilik Algılarının İş Memnuniyetine Etkisi” adlı çalışması incelendiğinde öğretmenlerin yenilikçilik algılarının cinsiyete göre ortalamalarının birbirine yakın olduğu saptanmıştır (Duru, 2020). Ramazan Yüksel’in “Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik Düzeyi, Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri İle STEM Uygulamaları Özyeterlik Algıları Ve Aralarındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı çalışması incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik düzeylerinin cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık gösterdiği saptanmış, kadın öğretmenlerin ortalamasının erkek öğretmenlerin ortalamasından daha yüksek olduğu görülmüştür (Yüksel R. , 2020). İlkay Solmaz’ın “Öğretmenlerin Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri ile Teknopedagojik Eğitim Yeterlikleri Arasındaki İlişki”adlı çalışmasına göre erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre daha çok risk alabildikleri ve fikir öndeliği yapabildikleri görülmüştür (Solmaz, 2019). Öğretmenlerin teknolojik gelişimlere açıklık, iş birliği içerisinde çalışabilme, öğrenci motivasyonu ve rehberlik, kişisel ve mesleki gelişim, yenilikçi ve yeniliklere açık olma boyutlarından aldıkları puanların branşlarına bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmediği görülmüştür. Buna karşılık öğrenci merkezli düşünme ve rehberlik boyutundan aldıkları puanların öğretmenlerin branşlarına göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür. Yapılan alan yazın çalışmalarında da Selin Bozkurtlar Peçe’nin “Öğretmenlerin "Seç–Katıl–Öğren Hizmet İçi Eğitim Teknolojileri Programı"Nı

Değerlendirmesi Ve Katılımlarının Bireysel Yenilikçilik Özelliklerine Göre İncelenmesi” adlı çalışmasında araştırmaya katılan öğretmenlerin öğretim kademesine ve branşa göre dağılımı incelendiğinde öğretim kademesine göre ortaokul öğretmenlerinin, branşa göre ise de sayısal ve sözel ders öğretmenlerinin daha çok eğitime katıldıkları ve bu öğretmenlerin öncü ve yenilikçi kategorisinde oldukları görülmektedir (Peçe, 2020). Mesleki hizmet süreleri bağlamında yapılan değerlendirme sonucunda teknolojik gelişimlere açıklık, öğrenci merkezli düşünme ve rehberlik, kişisel ve mesleki gelişim alt boyutlarında anlamlı farklar olduğu görülmüştür. Yine bulgular incelendiğinde 0 – 5 yıl arası hizmet süresine sahip öğretmenlerin ortalamasının daha yüksek olduğu saptanmıştır. Bu sonuca benzer olarak Ramazan Yüksel’in “Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik Düzeyi, Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri İle STEM Uygulamaları Özyeterlik Algıları Ve Aralarındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı çalışması incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik düzeyleri mesleki hizmet sürelerine göre incelenmiş ve sonucunda 1-5 yıl arası hizmet süresine sahip öğretmenlerin ortalamasının daha yüksek olduğu görülmüştür (Yüksel, 2020). Bulgular incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişim boyutundan aldıkları puanların eğitim seviyelerine göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür. Yüksek lisans mezunu öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişim özelliğini lisans mezunu öğretmenlere kıyasla daha önemli gördüğü belirlenmiştir. Benzer bir sonuç başka bir çalışmada da karşımıza çıkmaktadır. Ramazan Yüksel’in çalışmasına göre araştırmaya katılan öğretmenler arasında yüksek lisans mezunu olan öğretmenlerin bireysel yenilikçilik düzeyi lisans mezunu olan öğretmenlerden anlamlı olarak daha yüksektir (Yüksel, 2020). Fevzi Yalvuç’un “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Mesleki Öz- Yeterlikleri İle Yenilikçi Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı çalışmaları incelendiğinde lisans eğitimi ile kıyaslandığı zaman lisansüstü eğitim sürecinde öğrencilerin kendilerini geliştirmeye yönelik araştırmalara daha fazla yöneldikleri bilinmektedir. (Yalvuç, 2019). Yenilikçi tutum düzeylerinin yabancı dil bilme durumlarına göre anlamlı farklılık göstermediğine ulaşılmıştır.

Öneriler

Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda öneriler maddeler halinde aşağıda sıralanmıştır:

1. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin teknoloji ürünlerini kullanmaya açık oldukları söylenebilir. Bu bağlamda öğretmenlerin sınıflarda kullanmaları için gerekli araçlar sağlanmalı, okullar ve sınıflar gerekli teknik altyapı ile donatılabilir, bunların doğru ve amaca uygun kullanılmaları için öğretmenlerin belirli aralıklarla eğitim almaları sağlanabilir. Okulların fiziksel koşulları da iyileştirilebilir. Araştırma sonuçlarına göre yabancı dilde hizmet veren eğitim öğretim içerikli web sitelerini ve sosyal medya sayfalarını takip etmeye ilişkin olarak öğretmenlerin kararsız oldukları ($\bar{X} = 1,41$) yani net bir görüş belirtmedikleri görülmektedir. Bu bağlamda öğretmenlerin dünyadaki gelişmeleri takip edebilmeleri açısından eğitim öğretim içerikli bu siteleri takip etmeleri ve yabancı dil öğrenmeleri konusunda teşvik edilmeleri sağlanabilir.
2. Araştırmadan elde edilen sonuçlara bağlı olarak öğretmenlerin iş birliği içerisinde çalışabilme konusunda istekli oldukları söylenebilir. Araştırma sonuçları incelendiğinde katılım gösteren öğretmenlerin farklı ülkelerde görev yapan meslektaşlarıyla iletişim kurma konusuna katılmadıkları ($\bar{X}=0,96$) görülmektedir. Bu durum çoğunlukla öğretmenlerin yabancı dil bilmemesinden kaynaklanabilir. Bu sebeple öğretmenlerin yabancı dil öğrenme konusunda kendilerini geliştirmeleri desteklenmelidir. Bununla birlikte okul veya öğrencilerin gelişimi için ilçe veya il düzeyinde ilgili bakanlık birimleriyle iletişim halinde çalışma ($\bar{X}=1,91$) ve toplumsal sorunların çözümünde sivil toplum kuruluşlarıyla ortaklaşa çalışma ($\bar{X}=1,84$) konularında kararsız oldukları, görüşlerinin net olmadığı görülmektedir (0,99 – 1,99). Bu doğrultuda öğretmenlerin gerek kendi şehirlerinde, gerek ülke genelinde gerekse ülkeler arası iş birliği ve iletişimi için projelerin arttırılması ve öğretmenlerin bu projelere katılımının sağlanmasının desteklenmesi gerektiği söylenebilir.
3. Araştırma sonuçları incelendiğinde maddelerin tamamının ağırlıklı ortalamasının 1,99 ve üstü aralıkta yer aldığı görülmektedir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunun öğrenci merkezli düşünme ve rehberlik etme konusunda “katılıyorum” düzeyinde cevap verdikleri söylenebilir. Bu sonuca göre ilk olarak bölgeler arasında sınıf mevcutları bakımından görülen büyük farklılıkların dengelenmesi gerektiği söylenebilir. Öğretmenlerin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerle güncel

yaklaşımlardan haberdar olmaları ve öğrenciye mümkün olan en iyi şekilde rehberlik yapmaları sağlanabilir.

4. Araştırma sonuçları incelendiğinde maddelerin tamamının ağırlıklı ortalamasının 1,99 ve üstü aralıkta yer aldığı görülmektedir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunun öğrencileri motive etme ve onları cesaretlendirme konusunda büyük çaba harcadıkları söylenebilir. Bu doğrultuda sınıf mevcutlarının dengeli olması bu anlamda öğretmenlerin işini kolaylaştıracaktır. Bölgeler arası dengesiz dağılım düzenlenebilir ve bu konuda ülke genelini kapsayacak gerekli düzenlemeler yapılabilir. Bunun yanı sıra iletişim becerileri konusunda eğitim psikologlarından ve okullarda görev yapan okul psikolojik danışmanlarından süreç içerisinde yardım alınabilir. Belirli aralıklarla güncel çalışmalar konusunda öğretmenler hizmet içi eğitimlerle desteklenebilir.
5. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişimlerine önem verdikleri söylenebilir. Araştırmanın bu boyutuyla ilgili maddelerinin ağırlıklı ortalamaları incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenler meslekleriyle ilgili en az bir süreli yayını düzenli takip etme ($\bar{X}=1,58$), meslekleriyle ilgili hizmet içi eğitim, konferans, sempozyum ve özel kurslara katılma ($\bar{X}=1,85$), özel ilgi alanlarını destekleyici etkinlik ve çalışmalara aktif olarak katılma ($\bar{X}=1,69$), uluslararası iletişim, bilgi ve teknolojilere erişimi kolaylaştırmak için farklı yabancı diller öğrenme ($\bar{X}=1,54$) konularında net bir görüş belirtmemişler (0,99–1,99) yani bu maddelere “kararsızım” düzeyinde cevap verdikleri görülmektedir. Bu bağlamda öğretmenlere hizmet öncesinde ve hizmet sırasında gelişimlerini destekleyici alanlar sağlanabilir. Bu konuda il, ilçe ve milli eğitim müdürlükleri ve okul idareleri koordine şekilde çalışmalı ve öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişimlerine destek olacak şekilde kararlar alabilir. Gelişime açık olan öğretmenler belirlenen farklı ödüllerle cesaretlendirilebilir, bu uygulamalar diğer öğretmenler için de özendirici hale getirilebilir. Ayrıca öğretmenlere verilen hizmet içi eğitimler güncellenebilir ve uygulamalar daha iyi denetlenebilir. Yayınevleriyle anlaşmalar yapılarak gerek kendi meslekleriyle ilişkili gerekse kendi kişisel gelişimleriyle ilgili süreli yayınlara öğretmenlerin ulaşımı konusunda çalışmalar yapılabilir. Öğretmenlerin sosyal ve kültürel etkinliklere katılabilmeleri konusunda kolaylaştırıcı düzenlemeler yapılabilir. Lisansüstü eğitim öğretmenlerin mesleki gelişimleri açısından önemlidir. Bu bağlamda öğretmenlerin lisansüstü eğitimleri konusunda destekleyici düzenlemeler yapılabilir.

6. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre öğretmenlerin yeniliklere açık olduğu söylenebilir. Araştırmanın maddelerinin ağırlıklı ortalamaları incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin toplumsal sorunların çözümünde yenilikçi projeler üretme konusunda istekli olma ($\bar{X} = 1,48$) dünyada eğitim alanında yapılan yenilikçi çalışmalardan haberdar olmaya istekli olma ($\bar{X} = 1,54$) maddelerinde net bir görüş belirtmedikleri (0,99–1,99) yani bu maddelere “kararsızım” düzeyinde cevap verdikleri görülmektedir. Bu doğrultuda eğitimin her kademesi -öğretmen yetiştirme sürecinden başlanarak en alttaki eğitim kademelerine kadar- yenilikçi (inovatif) süreçlere hazır olacak şekilde yeniden yapılandırılabilir. Öğretim programları öğretmenlerin yenilikçi olma özelliklerini geliştirebilecekleri şekilde güncellenebilir. İl, ilçe ve okul bazında yöneticiler belirlenirken yenilikçi ve yeniliklere açık olan bireyler seçilmeye çalışılabilir ve bu konunun önemi vurgulanabilir. Ülke genelinde ve uluslararası düzeyde projelerde görev almaları konusunda öğretmenler cesaretlendirilebilir. Üniversitelerle işbirliği yapılarak eğitim alanında takip edilen yeni yaklaşımlar düzenlenecek eğitimlerle öğretmenlere duyurulabilir.
7. Öğretmenlerin yenilikçi öğretmen özelliklerine ilişkin durumları cinsiyet, branş ve diğer ölçütlere göre her okul bazında belirlenebilir ve elde edilen sonuçlar doğrultusunda bölgesel düzenlemeler yapılabilir. Bu konuda denetimler arttırılabilir.
8. Araştırmaya katılan öğretmenlerden elde edilen ek görüşler dikkate alındığında eğitim sistemi yenilik üretecek ve yenilikleri uygulayacak şekilde güncellenebilir. Bu bağlamda öğretmenlere gerekli imkanlar sağlanabilir.
9. Bu çalışma gibi illere yönelik olarak çalışmalar arttırılabilir, öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda bakanlık düzeyinde önlemler alınabilir.

KAYNAKÇA

- Abbak, Y. (2018). *Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri ile yenilikçilik düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Akcan, N. (2018). *Sınıf öğretmenlerinin öğrenci merkezli eğitimin uygulanmasına ilişkin görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Akdemir, A. S. (2013). Türkiye'de öğretmen yetiştirme programının tarihçesi ve sorunları. *Turkish Studies*, 8(12), 15 - 28.
- Akdeniz, M. Y. (2020). *İnovasyon eğitim programının öğretmenlerin bireysel yenilikçilik davranışlarına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Aktaş, S. M. (2017). *Başlangıç gitar eğitimi düzeyinde kullanılan yenilikçi öğretim yöntemlerinin ilköğretim öğrencileri üzerindeki etkileri*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Aktaş, Z. (2020). *Ortaokul matematik öğretmenlerinin eğitim bilişim ağını kullanma durumları ve bireysel yenilikçilik özellikleri*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Anlağan, P. D. (2011). *Temel Ar-Ge ve yenilik kavramları*. Ar-Ge, yenilik ve teknoloji politikaları forumu, Ankara: TÜBİTAK
- Aras, B. (2020). *Ortaokul öğrencilerinin inovatif (yenilikçi) düşünme düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (Afyonkarahisar il örnekleme)*. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Geliştirilmesi Hakkında Kanun. (2008), T.C. Resmi Gazete, 26814, 12 Mart 2008.

- Aslan, E. (2016). *Fatih projesi kapsamında öğretmenlerin öğretim etkinliklerinde tablet bilgisayarları kullanmaya ilişkin tutumları ve yenilikçi uygulamaları*. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Aşıloğlu, B. (2008). Bilişsel öğrenmeler için eleştirel okumanın önemi ve onu geliştirme yolları. *D.Ü.Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10, 1-11.
- Atlı, Y. (2019). *Sınıf öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik özellikleri ile derste teknoloji kullanımına yönelik eğilimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Ayaz, R. (2019). *Yenilikçi tarih öğretiminde arkeolojinin değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir.
- Aydın, M. (2019). *Okul müdürlerinin yenilikçilik algılarının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Bahçeci, B. (2019). *Özel eğitim alanında çalışan öğretmenlerin yardımcı teknolojilere yönelik tutumlarının ve bireysel yenilikçilik düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Başkan, N. S. (2017). *Medyalararası yenilikçi yöntemlerin yabancı dil eğitimine katkıları*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Başkaya, Y. M. (2017). *Eğitim yöneticilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile bireysel yenilikçilik düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Bayraktar, M. M. (2017). *Jean Piaget'nin bilişsel gelişim kuramına yöneltelen eleştiriler bağlamında Türkiye'de yapılan din eğitimi çalışmalarının değerlendirilmesi*. Doktora Tezi, Necmettin Erbakan, Üniversitesi, Konya.
- Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2016). *Ar-Ge reform paketi*. Ankara: Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı.
- Bitkin, A. (2012). *Öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik düzeyleri ile bilgi edinme becerileri arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Harran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Şanlıurfa.

- Bıyık, M. (2017). *Eğitim kurumlarında yenilikçi uygulamaların değişim yönetim boyutuyla incelenmesi: Maker örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Bodur, E. (2019). *Yenilikçi okul ve örgüt iklimine ilişkin öğretmen görüşleri (Bolu ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Bodur, E., & Argon, T. (2019). Yenilikçi okul ve örgüt iklimine ilişkin öğretmen görüşleri. *Uluslararası Liderlik Eğitimi Dergisi*, 1(1), 75-88.
- Bolat, S. (1996). Eğitim örgütlerinde iletişim: H.Ü. Eğitim Fakültesi uygulaması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(12), 75-80.
- Bozkurt, B. E. (2019). *Mesleki ve teknik anadolu lisesi müdürlerinin inovasyon yeterlilikleri ile okulların yenilikçilik düzeyleri arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Budak, Y., Çakmak, M., & Kayabaşı, Y. (2018). Graduate students' perspectives on the qualities of innovative teachers. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(3), 644-655.
- Bütün, B. Ö. (2019). *Girişimci ve yenilikçi üniversite endeksinde yeni nesil üniversite değerlendirmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Nuh Naci Yazgan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2018). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş. (2014). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Byers, T., Imms, W., & Hartnell-Young, E. (2018). Evaluating teacher and student spatial transition from a traditional classroom to an innovative learning environment. *Studies in Educational Evaluation - Elsevier*, 58, 156 - 166.
- Cansu, R. (2019). *Yenilikçi yönetim özellikleri gösteren okul yöneticilerinin öğretmenlerin motivasyon ve örgütsel bağlılıkları üzerine etkilerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Cao, C., Shang, L., & Meng, Q. (2020). Applying the job demands-resources model to exploring predictors of. *Teaching and Teacher Education - Elsevier*, 89, 1 - 10.
- Celep, D. N. (2020). *Eğitimde inovasyon:sınıflarda neler değişti?*, TEDMEM. <https://tedmem.org/download/egitimde-inovasyon-siniflarda-neler-degisti?wpdmdl=3367&refresh=62e2b8e19e6361659025633> adresinden alınmıştır.
- Chasan, I. (2020). *Görsel kültür – eğitimde görsellik ve gölge oyunu: Eğitimde uygulamalar – yenilikçi yaklaşımlar ve öneriler*. Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Cin, M. (2018). *Yenilikçi fen deneyleriyle sorgulamaya dayalı öğrenmenin öğrencilerin kavramsal anlama düzeylerine, epistemolojik inançlarına ve fen bilimleri dersine yönelik tutumlarına etkisi*. Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Civís, M., Diaz-Gibson, J., López, S., & Moolenaar, N. (2019). Collaborative and innovative climates in pre-service teacher. *International Journal of Educational Research - Elsevier*, 98, 224 - 236.
- Curacı, U. T. (2021). Eğitimde teknoloji kullanımı. *Journal of Public Administration and Technology*, 3(2), 166-174.
- Çakalcı, N. (2019). *Okul iklimi ve bireysel yenilikçilik kavramları arasındaki ilişkide öğretmen özerkliğinin aracılık rolü*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Çalışkan, G., & İzmirli, Ö. (2020). Yenilik- karar sürecinde öğretmenlerin kullandıkları iletişim kanalları. *Education and Science*, 45(203), 367-394.
- Çelik, G. (2017). *Okul Yöneticilerinin liderlik tarzları ile yenilikçilik ve risk alma davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Avrasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.
- Çeliköz, M., & Kölemen, E. B. (2020). Okul öncesi öğretmen ve öğretmen adaylarının kaynaştırmaya yönelik tutumları ve yenilikçilik düzeyleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(3), 1607-1649.

- Çetin, A. (2020). Öğretmenlerin bireysel yenilikçilikleri ile öğrenci merkezli öğretim yöntem ve tekniklerini kullanmaya yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(1), 1-20.
- Çetin, D. (2017). *Okul yöneticilerinin teknostres algıları ile bireysel yenilikçilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi (Edirne ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Çiçekli, G. (2019). *Okul yöneticilerinin bireysel yenilikçilik algılarının sorumluluk duygusu-davranışı ile yöneticilik kaygısı değişkenleri açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rize.
- Çiyancı, A. (2020). *TÜBİTAK bilim genç web sayfasındaki bilim videolarının öğretmen adaylarıyla yenilikçi fen deney kriterlerine göre incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Dağhan, E. (2019). *Okulların yenilikçi olma özelliklerinin öğretmenlerin iş doyumu ve örgütsel bağlılıkları ile olan ilişkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Demirata, A. (2020). *Öğrenci merkezli yenilikçi öğrenme ortamları: Öğretmen yeterlilik ve ihtiyaçlarının tespiti*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Bahçeşehir Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Demirel, N. (2019). *Son sınıf hemşirelik öğrencilerinin bireyselleştirilmiş bakım algılarının ve yenilikçilik düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Demirkan, C. (2008). *Yabancı dil öğreniminin bireylerin sosyal yaşamına etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- Deniz, Ş. (2016). *Ankara Üniversitesi hazırlık okulu öğrenci ve öğretmenlerinin harmanlanmış öğretimin uygulanmasına yönelik algı ve görüşleri: bir durum çalışması, yenilikçi ve yapılandırmacı bir perspektif*. Yüksek Lisans Tezi, Ufuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Develi, A. (2015). *Ortaokul okul müdürlerinin yenilikçi ve değişim özelliklerinin öğretmenler üzerindeki etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Duru, F. (2020). *İlkokul öğretmenlerinin öğretmen olma motivasyonu, öz yeterlik inançları ve yenilikçilik algılarının iş memnuniyetine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- Elçi, Ş. (2006). *İnovasyon: kalkınmanın ve rekabetin anahtarı*. Ankara: Nova Yayınları.
- Epçaçan, C. (2018). Okuma ve anlama becerilerinin öğretim sürecine etkisi üzerine bir değerlendirme. *Turkish Studies Educational Sciences*, 13(19), 615-630.
- Er, P. H. (2013). Girişimcilik ve yenilikçilik kavramlarının iktisadi düşüncedeki yeri: Joseph A. Schumpeter. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 29, 75-85.
- Eral, S. H. (2019). *İngilizce öğretmenlerinin esnek öğrenme alanlarında yenilikçi uygulamalarına ilişkin bir durum çalışması*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Eren, H. (2010). *Üniversite öğrencilerinin sosyal yenilikçilik kapasitelerinin teknolojik yenilikçilik eğilimlerine etkisini ölçmeye yönelik bir model önerisi*. Doktora Tezi Kara Harp Okulu Komutanlığı, Savunma Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Faraj, H. N. (2017). *Öğrencilerin okuma ve yazma becerilerini geliştirmek için ingilizce dili eğitiminde yenilikçi bir yöntem: Lean*. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Filiz, O. (2018). *Öğretmen adaylarının dönüştürülmüş öğrenme ortamlarındaki deneyimlerinin eğitim teknolojisi standartlarına yönelik öz yeterliklerine, yenilikçilik düzeylerine ve çevrimiçi bağlılıklarına etkisi*. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Fındıkoğlu, D. İ. (2019). *Öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik profilleri, öğretme-öğrenme anlayışları ve yapılandırmacı öğrenme ortamlarını değerlendirmeleri arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Gözcü, A. C. (2015). *Türkiye'deki siyaset bilimi ve kamu yönetimi bölümlerinin yenilikçilik açısından değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Atılım Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Gülcü, A., & Solak, M. (2013). İlköğretimde görev yapan sınıf öğretmenlerinin eğitimde teknoloji kullanımına ilişkin görüşleri. *Turkish Studies*, 8(6), 195-213
- Güngör, N. B. (2019). *Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik düzeyinin öğretmen profesyoneliğine olan etkisinde bilişsel esnekliğin aracılık rolü*. Doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Gür, T., Dilci, T., & Arseven, A. (2013). Geleneksel yaklaşımdan yapılandırmacı yaklaşıma geçişte öğretmen adaylarının görüş ve değerlendirmeleri, bir söylem analizi. *Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi*, 18, 123-135.
- Gürbüz, O. (2015). *Öğretmen adaylarının yenilikçilikleri ve problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Gürler, B. (2018). *21.yy. Türkiye'sinde inovasyon sistemi, performans başarısı ve açık inovasyon kavramı*. Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Güzen, S. A., & Kaya, A. (2020). Liselerde Yenilik yönetimi becerilerinin öğretmen görüşleri doğrultusunda incelenmesi. *Harran Educational Journal*, 5(2), 1-28.
- Hakyemez, S. (2016). *Ortaokullarda çalışan öğretmenlerin mesleki gelişim etkinliklerine yönelik görüşlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Gazi Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Hiçyılmaz, Y., & Şahin, S. (2020). Öğretmen algılarına göre okul müdürlerinin yenilik yönetimi düzeyleri. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 50, 243-257.
- IEA. (2016). *TIMSS 2015 ulusal matematik ve fen ön raporu*. Ankara: MEB.
- İncebacak, B., Tungaç, A., & Yaman, S. (2018). Sınıf öğretmenlerinin gözünden eğitimde yenilik ve inovasyon kavramlarına bir bakış: metafor analizi. *ESTÜDAM Eğitim Dergisi*, 3(2), 19-29.

- Işık, N., & Kılınç, E. C. (2011). Bölgesel kalkınma’da ar-ge ve inovasyonun önemi: karşılaştırmalı bir analiz. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, 6(2), 9-54.
- Kahraman, A. (2020). *Özel okul öğretmenlerinin eğitim programı okuryazarlığı, epistemolojik inançları ve bireysel yenilikçilik düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, İstanbul.
- Karaca, P. Ö. (2011). *İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin inovasyon fikirleri geliştirmelerini etkileyen engeller ve teşviklerin belirlenmesi: Kırklareli ili Lüleburgaz ilçesi örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Karagüçük, V. (2018). *Sekizinci Sınıf öğrencilerinin TEOG İngilizce sınavındaki akademik başarısının yenilikçi yalın eğitim yönteminin uygulanarak artırılması üzerine deneysel bir çalışma*. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Karahan, M., & Patır, S. (2019). Üniversite öğrencilerinin bireysel yenilikçilik kapasitelerinin belirlenmesi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(13), 42 - 58.
- Kartal, F. (2018). *Sosyal Bilgiler Öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik özellikleri ile eğitimde teknoloji kullanımına ilişkin tutumları arasındaki ilişkilerin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.
- Kartal, Ş. (2020). *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal*. Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi , Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan.
- Kavacık, L. (2012). *İlköğretim 6. sınıf fen ve teknoloji dersi madde ve ısı ünitesinde grupta yenilikçi (inovasyon) projeler oluşturmaının öğrenciler üzerindeki etkileri*. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Kavi, N. (2018). *Gelişmekte olan ülkelerde inovasyon ve Ar-Ge temelli kalkınma: türkiye üzerine bir inceleme*. Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Kaya, S. (2017). *Biyoloji Öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Diyarbakır.

- Kaya, S. G. (2018). *Görsel Olarak Zenginleştirilmiş Yenilikçi Madde Formatı Geliştirilmesi ve Uygulamalı Olarak Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kayadibi, F. (2001). Eğitim kalitesine etki eden faktörler ve kaliteli eğitimin üretime katkısı. *İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 3, 71-94.
- Keleşoğlu, S. (2017). *Öğretmen eğitiminde yaratıcı düşünme ve inovasyon eğitim programının tasarımı, denenmesi ve değerlendirilmesi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kılıç, H. (2015). *İlköğretim branş öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik düzeyleri ve yaşam boyu öğrenme eğilimleri (Denizli ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Kılıç, R., & Keklik, B. (2012). KOBİ'lerde genel firma özelliklerinin inovasyon uygulamalarına etkisi:balıkesir ilinde bir araştırma. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 39, 93-118.
- Kılıçer, K. (2011). *Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik profilleri*. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Kişial, C. (2015). *Yenilikçi bir okul öncesi yaklaşımı olarak "akıllı bebekler akademisi(aba)": bir örnek olay incelemesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Kocasaraç , H., & Karataş, H. (2018). Yenilikçi öğretmen özellikleri: bir ölçek geliştirme çalışması. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 34-57.
- Kocasaraç, H. (2018). *Fen ve sosyal bilimler lisesi öğretmenlerinin yenilikçilik durumlarının değerlendirilmesi*. Doktora Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Koç, E. F. (2019). *Bir öğrenme ortamı olarak facebook kullanımının öğrenenlerin bireysel yenilikçilik düzeyleri ile ilişkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Koyuncuoğlu, Ö. (2018). *Türkiye'de girişimci ve yenilikçi üniversitelerin gömülü teoriye göre değerlendirmesi ve bir model önerisi*. Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

- Köroğlu, A. Y. (2014). *Okul öncesi öğretmenlerinin ve öğretmen adaylarının bilişim teknolojileri öz yeterlik algıları, teknolojik araç gereç kullanım tutumları ve bireysel yenilikçilik düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kumaş, A. (2015). *Fizik öğretiminde REACT öğretim stratejisine dayalı olarak geliştirilen yenilikçi teknoloji destekli zenginleştirilmiş öğretmen rehber materyallerinin değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Kurtuluş, M. F. (2012). *Eğitimde inovasyon: öğretmen ve öğrencilerin inovasyona bakışı ve yeterliliğinin sorgulanması*. Doktora Tezi, Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gebze.
- MEB. (2019). *PISA 2018 Türkiye ön raporu*, Ankara: MEB
- MEB. (2020). *TIMSS 2019 Türkiye ön raporu*. Ankara: MEB.
- MEB Strateji Geliştirme Başkanlığı. (2015). *2015 - 2019 Statejik planı*. Ankara: MEB.
- MEB. (1988). *XII. Milli Eğitim Şurası*. Ankara: MEB.
- MEB. (1996). *XV. Milli Eğitim Şurası*. Ankara: MEB.
- MEB. (1999). *XVI. Milli Eğitim Şurası*. Ankara: MEB.
- MEB. (2010). *XVIII. Milli Eğitim Şurası*. Ankara: MEB.
- MEB. (2014). *XIX. Milli Eğitim Şurası*. Ankara: MEB.
- MEB. (2021). *XX. Milli Eğitim Şurası*. Ankara: MEB.
- Muhammad, F. H. (2017). *Öğrencilerin okuma ve yazma becerilerini geliştirmek için ingilizce dili eğitiminde yenilikçi bir yöntem: Lean*. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Muradoğlu, B. (2020). *Ortaokul öğrencilerinin fen bilimleri derslerindeki yenilikçilik algıları ve göstergeleri*. Yüksek Lisans Tezi, Trabzon Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Trabzon.
- Mülhim, M. A. (2018). *Beden Eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin bireysel yenilikçilik düzeyleri ve yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.

- Nihat, I., ve Kılınç, E. C. (2016). İnovasyon-temelli ekonomi: seçilmiş ülkeler üzerine bir uygulama. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(1), 13-27.
- OECD. (2005). *Oslo Kılavuzu*. 3. Baskı, Ankara: TÜBİTAK
- OECD. (2015). *PISA 2015 ulusal raporu*. Ankara: MEB.
- Oğuztürk, B. S. (2013). Küresel rekabette kümelenme ve inovasyonun rolü. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 5(1), 94-104.
- Orhan, T. Y. (2019). *Fen bilimleri öğretmenlerinin biyoteknolojiye ilişkin laboratuvar deneyimlerine yenilikçi öğretim yaklaşımlarının etkisi*. Doktora Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Özbek, A. (2014). *Öğretmenlerin yenilikçilik düzeylerinin tpab yeterlikleri üzerindeki etkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Özdevecioğlu, M., & Biçkes, D. M. (2012). Örgütsel öğrenme ve inovasyon ilişkisi: büyük ölçekli işletmelerde bir araştırma. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 39, 19-45.
- Özen, F. (2019). Etkili öğretmenlerin dününü bugünü. *Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 1(1), 142-168.
- Özgür, İ. N. (2017). *Okul kültürü ve örgütsel adaletin okulun yenilikçi iklimiyle ilişkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Özmuş, M. (Eylül 2012). Öğretmen eğitiminde yaratıcılık ve İnovasyon. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20(3), 731-746.
- Öztürk, Z. Y. (2015). *İlköğretim okulu öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik düzeyleri ve bu düzeylere etki eden etmenlerin incelenmesi*. Doktora Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Peçe, S. B. (2020). *Öğretmenlerin "Seç-Katıl-Öğren Hizmet İçi Eğitim Teknolojileri Programı"nı değerlendirmesi ve katılımlarının bireysel yenilikçilik özelliklerine göre incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Pekşen, Z. (2010). *Innovativeness as a managerial process in the context of science teaching: a case study on Bahçeşehir Science and Technology High School*. Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Perçin, F. (2019). *Programlama öğretiminde ters yüz öğretim yönteminin öğrencilerin başarılarına, teknoloji tutumlarına ve bireysel yenilikçilik düzeylerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Rohman, A., Dulvati, A., & Azman, M. N. (2020). The fundamental theories for developing an innovative teacher education program, *Palarch's Journal of Archaeology of Egypt*, 17(3), 338 - 346.
- Sadıç, T. (2019). *Lise Öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik algıları, eğitim araştırmalarına yönelik tutumları ile araştırma yeterlilikleri arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Sarı, E. (2019). *Okul Yöneticilerinin Sosyal ağları kullanım amaçları ile bireysel yenilikçilik düzeyleri arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- . Sarıkaya, M., Güven, E., Göksu, V., & Aka, E. İ. (2010). Yapılandırmacı yaklaşımın öğrencilerin akademik başarı ve bilgilerinin kalıcılığı üzerine etkisi. *ilköğretim-online*, 413-423. *ilköğretim-online*: <https://www.ilkogretim-online.org/fulltext/218-1596871741.pdf?1649669481> adresinden alınmıştır.
- Selimoğlu, B. (2021). *Öğretmenlerin örgüt iklimi algıları ile mesleki iş birliğine yönelik tutumları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Siirt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siirt.
- Seyrek, İ. H., Akgün, A. E., & Özer, G. (2007). Süreç yeniliği yapan takımların öğrenmesine etki eden faktörler ve yenilik çalışmasının başarısına etkileri. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 17-31.
- Sivri, H. (2019). *Okul yöneticileri ile öğretmenlerinin öğrenci merkezli eğitim ilkelerini benimseme düzeyleri ve okul etkililiğine yönelik görüşleri arasındaki ilişki*. Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Smith, A. (1997). *Ulusların Zenginliği*, (A. Yunus, M. Bakırcı, Çev.) İstanbul: Alan Yayıncılık.

- Solak, M. Ş. (2018). *Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi öğretmen adaylarının teknoloji koçluğu özyeterlikleri ile yenilikçilik özellikleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi*. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Solmaz, İ. (2019). *Öğretmenlerin bireysel yenilikçilik düzeyleri ile teknopedagojik eğitim yeterlikleri arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Soydaş, M. (2020). *Öğretmenlerin mesleki kimlik ve mesleki gelişime ilişkin görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Soysal, A. N. (2021). *Konaklama işletmelerinde hizmet inovasyonu ve bir uygulama*. Doktora Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Soysal, T. (2019). *Türkçe derslerinde iş birlikli öğrenme etkinliklerinin 21. yüzyıl öğrenme ve yenilikçilik becerilerini geliştirmeye etkisi*. Doktora Tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Sönmez , V., & Füsün , A. (2018). *Örneklendirilmiş bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı Yayınları.
- Su, A. (2019). *Ortaöğretime geçiş sisteminde gerçekleştirilen reformun liselerdeki örgütsel güç kaynaklarında değişime ve yenilikçilik kültürüne etkisi*. Doktora Tezi, Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Süer, S. (2019). *Sınıf Öğretmenlerinin Yenilikçi pedagoji uygulamalarına ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi*. Doktora Tezi, Dicle Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Diyarbakır.
- Şahin, A. (2018). *Fen Bilgisi Öğretmen adaylarının tamamlayıcı ölçme araçları farkındalıkları girişimcilik ve yenilikçilik düzeylerinin belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ahi Evran Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kırşehir.
- Şahin, F. (2016). *Öğretmen adaylarının bilişim teknolojileri kabul düzeyleri ile bireysel yenilikçilik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- T:C: Avrupa Birliği Bakanlığı. (2014). *Eğitim öğretim 2020 bilgi notu*. Ankara: T.C. Avrupa Birliği Bakanlığı.

- TASAM. (2014). *Kamu yönetiminde inovasyon ve insani kalkınma 2023*. TASAM. <https://tasam.org/tr-TR/Kategori/Icerik/4/makale> adresinden alınmıştır.
- Türk Dil Kurumu (2017). *Güncel Türkçe Sözlük*. Ankara: TDK.
- Temizkan, M. (2014). *Eğitimde yenilikçi yaklaşımlar: robot uygulamaları*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Töre, E. (2020). Değişim ve yenilik sürecine ilişkin öğretmen. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 15(22), 895-926.
- Tura, B., ve Akbaşlı, S. (2020). Öğretmen yenilikçiliğini etkileyen faktörler. *Uluslararası Temel Eğitim Çalışmaları Dergisi*, 2(1), 15-28.
- Tuysuz, F. G. (2017). *Resmi Ortaokul öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik düzeyleri ile örgütsel yaratıcılık algı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi (Manisa ili Salihli ilçesi örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- TÜBİTAK . (2018). *TÜBİTAK 2018 yılı performans programı*. Ankara: TÜBİTAK.
- Türk Eğitim Derneği. (2019). *PISA 2018'e ilk bakış: bulgular türkiye için ne söylüyor?*, TEDMEM. <https://tedmem.org/download/pisa-2018e-ilk-bakis-bulgular-turkiye-icin-ne-soyluyor?wpdmdl=3191&refresh=62e2bcc06c0281659026624> adresinden alınmıştır.
- Türk, H. (2020). *Fen eğitiminde yenilikçi teknoloji uygulamaları: dijital hologram örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Türkoğuz, S., & Çiyancı, A. (2020). “Tübitak Bilim Genç” web sayfasındaki videoların yenilikçi fen deney kriterlerine göre öğretmen adaylarıyla tekrar tasarlanarak incelenmesi. *Anadolu Öğretmen Dergisi*, 4(2), 177-208.
- Tüysüz, H. (2019). *Eğitim Yöneticilerinin örgütsel destek algısı, örgütsel hafıza ve yenilikçi iş davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Doktora Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Uysal, M. (2019). *Mesleki ve teknik anadolu lisesinde çalışan öğretmenlerin eğitimde teknoloji kullanım tutumları ve bireysel yenilikçilik düzeylerinin incelenmesi (Küçükçekmece örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- WIPO, Cornell Univercity. (2018). *Global Inovation Index*. <https://www.globalinnovationindex.org/Home> adresinden alınmıştır.
- WIPO, Cornell Univercity. (2019). *Global Inovation Index*. https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2019.pdf adresinden alınmıştır.
- Yalvuç, F. (2019). *Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki öz- yeterlikleri ile yenilikçi tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Yaşar, İ. (2020). *İlkokul ve ortaokullarda çalışan öğretmenlerin perspektifinden okullarının yenilikçilik düzeylerinin değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Harran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Şanlıurfa.
- Yeşilorman, M., & Koç, F. (2014). Bilgi toplumunun teknolojik temelleri üzerine eleştirel bir bakış. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 24(1), 117-133.
- Yetim, A., & Göktaş, Z. (2004). Öğretmenin mesleki ve kişisel nitelikleri. *Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, 12(2), 541-550.
- Yıldız, E. (2019). *Okul Yöneticilerinin dönüşümcü liderlik davranışlarının öğretmenlerin bireysel yenilikçilik algılarına etkisi*. Yüksek, Lisans Tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Yılmaz, H. (2018). *İlkokul Öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik ile mesleki değerlerini yansıtma düzeyleri*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Yılmaz, H., & Kocasaraç, H. (Aralık, 2010). Hizmetiçi öğretmen eğitiminde yeni bir yaklaşım: yenilikçi öğretmenler programı ve değerlendirmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(3), 51-64.

- Yılmaz, M. (2019). *Sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdemlerinin, mesleki doyumlarının, öz yeterlik inançlarının ve bireysel yenilikçiliklerinin kendini gerçekleştirme düzeylerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- Yılmaz, N. (2013). *An investigation of preservice early childhood teachers? Levels of individual innovativeness and perceived attributes of instructional computer use*. Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Yılmaz, O. (2019). *Öğretmenlerin BİT entegrasyon yaklaşımları, teknoloji entegrasyonuna yönelik öz-yeterlik algısı ve bireysel yenilikçilik özellikleri arasındaki ilişkiler*. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Yoz, E. (2020). *Öğretmenlerin bireysel yenilikçilik düzeylerinin yordayıcısı olarak okul müdürlerinin kuantum liderlik davranışları*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Yüksek Öğretim Kurulu. (2007). *Öğretmen yetiştirme ve eğitim fakülteleri (1982-2007)*. Ankara: Yüksek Öğretim Kurulu.
- Yüksel, B. S. (2019). *Sınıf öğretmenlerinin eğitim teknolojileri kullanım düzeylerinin bireysel yenilikçilik özellikleri açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Yüksel, E. A. (2019). *Sınıf öğretmenlerinin mesleki yenilikçilik eğilimleri ve öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yüksel, R. (2020). *Fen bilimleri öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik düzeyi, yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile STEM Uygulamaları Özyeterlik Alguları Ve Aralarındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Zainal, A. & Matore, M. (2019). Factors influencing teachers' innovative behaviour: a systematic review. *Creative Education*, (13), 2869-2886 .

EKLER

EK1. Uygulama İzni

T.C.
GAZİANTEP VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 34659092-605.01-E.7425453
Konu : Araştırma İzin Talebi
(Funda Tuba AKTOSUN)

11/04/2019

VALİLİK MAKAMINA

İlgi:Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünün 11.03.2019 tarihli ve 8710 sayılı yazısı.

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretim Bilimdalı Yüksek Lisans Öğrencisi Funda Tuba AKTOSUN' un “ Ortaokul Öğretmenlerinin Yenilikçi Öğretmen Özelliklerine ilişkin Durumlarının Değerlendirilmesi (Gaziantep ili örneği)” konulu araştırma çalışma isteği kapsamında, İlimizde bulunan ortaokullarda görev yapan öğretmenlerine yönelik araştırma çalışma isteği, ilgi yazıda belirtilmektedir.

Bu kapsamda Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretim Bilimdalı Yüksek Lisans Öğrencisi Funda Tuba AKTOSUN' un anket çalışma isteği, Bakanlığımız Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 22.08.2017 tarihli ve 12607291 (2017/25) sayılı genelgesi kapsamında değerlendirilmiş olup; araştırmacının, araştırmasının bitiminden itibaren 15 gün içerisinde araştırma sonuçlarını 2 kopya halinde CD içerisinde Müdürlüğümüze bildirmesi şartıyla, İlimizde bulunan ortaokullarda görev yapan öğretmenlerine anket uygulama isteği eğitim öğretimi aksatmayacak şekilde gönüllülük esasına göre uygulanması, Müdürlüğümüz Ar-Ge bürosu bünyesinde oluşturulan komisyonun uygunluk raporu doğrultusunda uygun mütalaa edilmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde; Olurlarınıza arz ederim.

İl Millî Eğitim Müdür V.

OLUR

<..>

Vali a.
Vali Yardımcısı

EK-2. Veri Toplama Aracı

ORTAOKUL ÖĞRETMENLERİNİN YENİLİKÇİ ÖĞRETMEN ÖZELLİKLERİNE İLİŞKİN DURUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ (GAZİANTEP İLİ ÖRNEĞİ)

Değerli Öğretmenim,

Bu çalışma, ortaokul öğretmenlerinin yenilikçi öğretmen özelliklerinin değerlendirilmesi amacıyla gerçekleştirilmektedir.

Bu çalışmanın amacına ulaşabilmesi siz değerli katılımcıların vereceği tarafsız ve samimi cevaplara bağlıdır. Bu sebeple her maddeyi gerçek düşüncelerinizi yansıtacak şekilde cevaplamanız araştırma açısından büyük önem taşımaktadır. Araştırma formuna isminizi yazmanıza gerek yoktur. Elde edilen veriler sadece bilimsel amaçlı kullanılacaktır.

Araştırmaya yaptığınız katkılardan ötürü teşekkür ederim.

Funda Tuba AKTOSUN

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Yusuf BUDAK

1. BÖLÜM:

1. Cinsiyetiniz?	() Kadın < () Erkek
2. Branşınız?	
3. Eğitim seviyeniz?	() Lisans () Yüksek Lisans () Doktora
4. Mesleki hizmet süreniz?	() 0 – 5 yıl () 6 – 10 yıl () 11 – 15 yıl () 16 – 20 yıl () 20 yıl ve üzeri
5. Yabancı diliniz?	() Var () Yok Cevabınız “var” ise aşağıdaki soruyu cevaplayınız. Yabancı dil seviyeniz? () Temel () Orta () İleri

2. BÖLÜM:

Aşağıda yer alan “yenilikçi öğretmen özellikleri” ne ilişkin durum değerlendirmesi yapmaya yönelik ifadeleri okuyup kendinize en uygun olan seçeneği (X) işaretleyiniz. Her ifade için bir seçenek işaretlenecektir. Seçimlerinizi yaparken sizi en iyi yansıtan seçeneği seçmeniz araştırmadan sağlıklı veriler elde edilmesini sağlayacaktır.

Not: Madde numarasının yanında “ * “ işareti bulunan (4, 8, 15, 23, 33, 34, 36, 41, 49, 50. maddeler) maddelere cevabınız “**katılıyorum**” ise 3. Bölümde yer alan soruları lütfen cevaplayınız.

İfadeler		Uygunluk düzeyi		
		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum
1.	Teknoloji ürünü araç-gereçleri (bilgisayar, akıllı tahta, telefon vb.) eğitim öğretim sürecinde kullanıyorum.	3	2	1
2.	Sosyal medya araçlarını (whatsapp, facebook, instagram vb.) gerektiğinde eğitim öğretim sürecine dâhil ediyorum.	3	2	1
3.	Eğitim öğretim ile ilgili web sitelerini takip ediyorum.	3	2	1
4. *	Eğitimle ilgili web sitelerini derslerimde kullanıyorum.	3	2	1
5.	İnterneti bilgiye ulaşmada araç olarak kullanıyorum.	3	2	1
6.	İnterneti bilgiyi aktarmada araç olarak kullanıyorum.	3	2	1
7.	Okul, aile, öğrenci ve öğretmen iş birliğinin ve eşgüdümünün sağlanması için iletişim teknolojilerinden yararlanıyorum.	3	2	1
8. *	Yabancı dilde hizmet veren eğitim öğretim içerikli web sitelerini ve sosyal medya sayfalarını takip ediyorum.	3	2	1
9.	Meslektaşlarımla iş birliği içerisinde çalışırım.	3	2	1
10.	Meslektaşlarımla farklı düşüncelerine saygı duyarım.	3	2	1
11.	Meslektaşlarımla karşılıklı görüş alışverişinde bulunurum.	3	2	1
12.	Farklı alanlardaki meslektaşlarımla disiplinler arası etkinlikler düzenlerim.	3	2	1
13.	Yalnızca kendi görev yaptığım kurumla sınırlı kalmayıp şehir genelinde meslektaşlarımla görüş alışverişinde bulunuyorum.	3	2	1
14.	Ülke genelinde meslektaşlarımla görüş alışverişinde bulunuyorum.	3	2	1
15. *	Farklı ülkelerde görev yapan meslektaşlarımla iletişim kuruyorum.	3	2	1
16.	Okuldaki sorunların çözümü için ilgililerle birlikte çalışıyorum.	3	2	1
17.	Okul veya öğrencilerin gelişimi için ilçe veya il düzeyinde ilgili bakanlık birimleri ile iletişim halinde çalışıyorum.	3	2	1
18.	Toplumsal sorunların çözümünde sivil toplum kuruluşlarıyla ortaklaşa çalışmalara katılıyorum.	3	2	1
19.	Eğitim öğretim sürecine başlamadan önce öğrencilerimi yakından tanırım.	3	2	1
20.	Eğitim öğretim sürecinde öğrencilerimin gelişimini yakından takip ederim.	3	2	1
21.	Öğrencilerimin derste aktif birer katılımcı olmalarını desteklerim.	3	2	1
22.	Bireysel farklılıkları göz önüne alarak farklı öğretim yöntem ve teknikleri sürece dahil ederim.	3	2	1
23. *	Öğrencilerimin hayal dünyalarını zenginleştirecek farklı etkinlikler düzenlerim.	3	2	1
24.	Zaman zaman öğrencilerimin ilgi ve yeteneklerini keşfetmelerini sağlayacak etkinlikler düzenlerim.	3	2	1
25.	Öğrencilerimin bireysel farklılıklarından doğan ihtiyaçlarını gidermeye yönelik çalışmalar yaparım.	3	2	1
26.	Öğrencilerime ilgi ve yeteneklerini geliştirmeleri konusunda rehberlik ederim.	3	2	1
27.	Öğrencilerimin özgün fikirler ortaya koyma süreçlerini desteklerim.	3	2	1
28.	Öğrencilerimi soran, sorgulayan, araştıran bireyler olmaları konusunda cesaretlendiririm.	3	2	1
29.	Öğrencilerimi ihtiyaçları olan bilgiye kendi çabalarıyla ulaşmaları konusunda desteklerim.	3	2	1
30.	Öğrencilerimi bireysel farklılıkları göz önüne alınarak başarı duygusunu tadabilecekleri etkinliklere yönlendiririm.	3	2	1
31.	Öğrencilerimin toplumsal sorunlara duyarlı bireyler olmalarını desteklerim.	3	2	1
32.	Gerek mesleğimle ilgili gerekse farklı alanlarda ilgili düzenli kitap okurum.	3	2	1
33. *	Mesleğimle ilgili en az bir süreli yayını düzenli takip ederim.	3	2	1
34. *	Mesleğimle ilgili hizmet içi eğitim, konferans, sempozyum ve özel kurslara katılırım.	3	2	1
35.	Çok yönlü gelişimi destekleyici özel ilgi alanlarına (resim, müzik, spor, tiyatro...) sahip olmaya çalışırım.	3	2	1
36. *	Özel ilgi alanlarımı destekleyici etkinlik ve çalışmalara aktif olarak katılırım.	3	2	1
37.	Mesleğimle ilgili yeni yaklaşımları takip eder ve öğrenirim.	3	2	1

38.	Öğrenmeye, araştırmaya, sorgulamaya istekliyim.	3	2	1
39.	Sosyal ve kültürel etkinlikleri takip etmeye ve bu etkinliklere katılmaya istekliyimdir.	3	2	1
40.	Yüksek lisans veya doktora yapma konusunda istekliyim.	3	2	1
41. *	Uluslararası iletişim, bilgi ve teknolojilere erişimi kolaylaştırmak için farklı yabancı diller öğrenirim.	3	2	1
42.	Yeni fikirlere açığım.	3	2	1
43.	Yeni yaklaşımları, yöntem ve teknikleri uygulama konusunda istekliyim.	3	2	1
44.	Yenilikçi uygulamaların gerçekleşmesi konusunda lider konumunda görev alabilirim.	3	2	1
45.	Meslektaşlarıma yenilikçi fikirler üretme ve bu fikirleri uygulama konusunda rehberlik ederim.	3	2	1
46.	Öğrenme kalitesini artırmaya yönelik bireysel önlemler geliştiririm.	3	2	1
47.	Okulla ilgili sorunlara özgün çözüm önerileri üretirim.	3	2	1
48.	Öğrenme- öğretmeye ilişkin özgün denemelere karşı ilgi duyarım.	3	2	1
49. *	Toplumsal sorunların çözümünde yenilikçi projeler üretirim.	3	2	1
50. *	Dünyada eğitim alanında yapılan yenilikçi çalışmalardan haberdar olurum.	3	2	1

3. BÖLÜM:

Yukarıdaki ankette madde numarasının yanında “ * “ işareti bulunan (4, 8, 15, 23, 33, 34, 36, 41, 49, 50. maddeler) maddelere cevabınız **“katılıyorum”** ise 3. Bölümde yer alan soruları lütfen cevaplayınız.

İŞARETLİ MADDELER	SORULAR	CEVAPLARINIZ
4*	Derslerinizde kullandığınız bir web sitesini adresini yazar mısınız?	
8*	Yabancı dilde hizmet veren, takip ettiğiniz eğitim öğretim içerikli web sitesini yazınız.	
15*	Farklı ülkelerde görev yapan meslektaşlarınızla hangi web sitesi ya da uygulama yoluyla iletişim kurduğunuzu belirtiniz.	
23*	Öğrencilerinizin hayal dünyasını zenginleştirmek için yaptığınız bir etkinliği kısaca anlatınız.	
33*	Mesleğinizle ilgili takip ettiğiniz süreli yayını belirtiniz.	
34*	Mesleki gelişim için en son katıldığınız hizmet içi eğitim, seminer veya sempozyumu tarihiyle beraber belirtiniz.	Eğitimin ismi: Tarihi:
36*	Özel ilgi alanınızı destekleyici aktif olarak devam ettirdiğiniz kurs ya da etkinliği belirtiniz.	

41*	Bildiğiniz, aktif öğrenme sürecinde olduğunuz yabancı dil veya diller nelerdir, yazınız.	
49*	En son ürettiğiniz proje ve tarihini belirtiniz.	Projenin adı: Projenin tarihi:
50*	Dünyada gerçekleşen yenilikçi çalışmalardan en son ilginizi çeken yaklaşımı belirtiniz.	

4. BÖLÜM:

Yenilikçi öğretmen özelliklerine yönelik anketle sınırlı kalmayıp eklemek istediğiniz görüş ve önerilerinizi lütfen alttaki boş alana yazınız.

--

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..